

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

**Motivace pěstounů mužského pohlaví pro vstup do
pěstounské péče**

Zuzana Přímanová

Bakalářská práce

Studijní program: Psychologie (Bc.)

vedoucí práce: Ing. Mgr. Ivana Dvořáková

Praha 2018

Prague Collage of Psychosocial Studies

Motivation of foster fathers to start foster care

Zuzana Přímanová

The Bachelor Thesis

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Ing. Mgr. Ivana Dvořáková

Praha 2018

Prohlášení:

1. Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou/diplomovou práci vypracoval/a samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne

Podpis

Poděkování:

Tímto děkuji vedoucí mé bakalářské práce za vlídné a trpělivé vedení a pomoc.

Děkuji respondentům, kteří mi byli ochotni svěřit své příběhy.

Děkuji také svým blízkým za podporu.

Anotace:

Bakalářská práce se zabývá tématem motivace pěstounů mužského pohlaví pro vstup do pěstounské péče. Teoretická část popisuje rodinu, motivaci a náhradní ústavní i rodinnou péči. Zaměřuje se na motivaci pěstounů bez rozlišení pohlaví a na data o motivaci pěstounských mužů. Výzkumná část je realizována metodou kvalitativního výzkumu, konkrétně rozhovorem pomocí návodu. Výzkumná část se zaměřuje na pěstouny mužského pohlaví a jejich motivy a důvody pro pěstounskou péči. Cílem je zmapovat a pochopit proč se pěstouni pro tuto formu náhradní rodinné péče rozhodli, co je při tom doprovázelo a co pro ně bylo v tomto období nejdůležitější.

Klíčová slova: pěstounská péče, pěstoun, motivace, náhradní rodinná péče, muž, rodina

Annotation:

The bachelor thesis deals with the motivation of male foster parents to enter foster care. The theoretical part describes the family, motivation and alternative institutional and family care. It focuses on the motivation of foster parents without distinction of gender and on the motivation of foster men. The research part is realized by the method of qualitative research, specifically through an semi-structured interview. The research section focuses on male foster parents and their motives and reasons for foster care. The aim is to map and understand why fosters have decided for this form of alternative family care, what is accompanying them and what was most important for them during this period.

Key words: foster care, foster father, motivation, replacement family care, man, family

Obsah

1	ÚVOD	8
2	TEORETICKÁ ČÁST	10
2.1	Vymezení základních pojmů práce	10
2.1.1	Rodina	10
2.1.2	Náhradní rodinná péče	11
2.1.3	Orgán sociálně právní ochrany dětí.....	11
2.1.4	Motivace	11
3	RODINA	13
3.1	Rodina a význam rodiny pro dítě	13
3.2	Funkce rodiny	13
3.2.1	Funkce biologicko–reprodukční.....	14
3.2.2	Funkce ekonomicko–zabezpečovací	14
3.2.3	Funkce emocionální	14
3.2.4	Socializačně–výchovná funkce	15
3.3	Význam rodiny pro dítě	15
4	NÁHRADNÍ VÝCHOVNÁ PÉČE	16
4.1	Náhradní ústavní péče	16
4.1.1	Kojenecký ústav	17
4.1.2	Dětská centra.....	18
4.1.3	Dětské domovy	18
4.2	Náhradní rodinná péče	19
4.2.1	Svěření do péče jiné osoby nežli rodiče	19
4.2.2	Pěstounská péče	20
4.2.3	Pěstounská péče na přechodnou dobu	20
4.2.4	Poručenství.....	21
4.2.5	Osvojení	21
5	POJEM MOTIVACE A MOTIVACE PĚSTOUNŮ	22
5.1	Motivace	22
5.1.1	Sociální motivy	22
5.1.2	Individuální psychické motivy	23
5.2	Motivace pěstounů k pěstounské péči	24
6	MOTIVACE MUŽŮ PRO PĚSTOUNSKOU PÉČI	27
6.1	Charakter způsobu vzniku pěstounství u mužů	27
6.2	Podpůrné faktory a motivátory k pěstounské péči u mužů – pěstounů	29
6.3	Možné bariéry na straně mužů	30

6.4	Úloha pěstounů, otců v pěstounské péči.....	30
7	VÝZKUMNÁ ČÁST	32
7.1	Cíle výzkumu a výzkumné otázky	32
7.2	Výzkumný soubor.....	32
7.3	Etika výzkumu	33
7.4	Metodika výzkumu	33
7.5	Sběr dat	34
7.6	Analýza dat.....	35
7.7	Popis výzkumného souboru	35
7.8	Výsledky výzkumného šetření	37
7.8.1	Pomoc dítěti	37
7.8.2	Rodinná situace	40
7.8.3	Partnerka	43
7.8.4	Další témata rozhovorů	46
8	SHRnutí VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	52
9	DISKUZE.....	55
10	ZÁVĚR.....	56
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	57
12	PŘÍLOHY	1
12.1.1	Rozhovor 1 Aleš.....	1
12.1.2	Rozhovor 2 Josef.....	6
12.1.3	Rozhovor 3 Lukáš	11
12.1.4	Rozhovor 4 Pavel	17
12.1.5	Rozhovor 5 Martin	23
12.1.6	Informovaný souhlas	26

1 ÚVOD

Cílem bakalářské práce je zjistit, jaké jsou důvody mužů pěstounů pro vstup do pěstounské péče.

Hlavním důvodem k výběru tohoto tématu práce je má zkušenost s pěstounskou péčí a s dětmi v ní vyrůstajícími. Již od roku 2013 spolupracuji s organizací Děti patří domů z.s. Zde jsem v přímém kontaktu s dětmi vyrůstajícími nyní již v pěstounské péči. Jsou to ovšem jedinci s raným traumatem, kteří byli část svého života vystaveni zanedbávání, zneužívání nebo životu v patologickém prostředí. Velká většina dětí vyrůstá v pěstounské péči příbuzenské, menší část z nich je u lidí jim zcela cizích. V této práci bych se ráda zaměřila na pěstounskou péči nepříbuzenskou, hlavně tedy na otce, pěstouny. Chtěla bych zjistit, jaké byly jejich důvody a motivace pro přijetí dítěte do pěstounské péče. Co je vedlo k pěstounské péči, jaká tato cesta byla, co pro ně bylo v tomto období důležité a s čím se potýkali ve svých myšlenkách a rozhodnutích.

Myslím si, že zjištění jejich motivace může přispět jak k hledání nových pěstounů, může také pomoci v pečování o ty nynější. Z praxe sama vím, že pěstouni muži, mají tendence být pasivní ke vzdělávání se a rozvoji. Jejich přítomnost na seminářích je často nucená zákonem, nikoli podporovaná zájmem a zvědavostí. Myslím si, že při kurzech a seminářích je velký prostor pro podporu, řešení těžkých situací a celkové sdílení jak je komu v péči, jaké má rodina trápení i radosti a podobně.

Bakalářskou práci jsem rozdělila na dvě části, teoretickou a výzkumnou. V teoretické části se věnuji popisu pojmů důležitých pro mou práci. Zabývám se zde rodinou, jejími funkcemi a významem rodiny pro dítě. V další kapitole blíže charakterizuji náhradní péči. Věnuji se podrobněji jak ústavní tak rodinné péči. Tato kapitola také obsahuje popis pěstounské péče, její specifika, formy a náležitosti. Dále se věnuji popisu motivace a motivů, které nadále zasazují do tématiky pěstounství. Popisují zde motivaci k pěstounství jako takovou, kterou nám poskytují knihy a výzkumy. V neposlední řadě se v teoretické části své práce zabývám motivací pěstounů mužů, která je stěžejním tématem mé bakalářské práce.

V druhé části práce se zabývám výzkumem. Na základě kvalitativní tematické analýzy rozhovorů s pěstouny, které jsou prováděny polostrukturovaným rozhovorem, identifikuji témata, která dále podrobně probírám a popisuji. Cílem výzkumu bylo zjistit motivace pěstounů mužského pohlaví pro vstup do pěstounské péče, jejich pocity, obavy a zkušenosti s tímto obdobím.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ PRÁCE

V rámci této kapitoly bude věnována pozornost vymezení a definování základních pojmů a termínů, které se v bakalářské práci objevují.

2.1.1 Rodina

Rodina je považována za vůbec nejstarší společenský subjekt, který na podkladě realizování a naplňování rodinných funkcí, umožňuje vytvářet podnětné a kvalitní klima pro růst, formování a vývoj osobnosti dítěte. Právě v důsledku tohoto mechanismu rodina umožňuje, aby v ní docházelo k vytváření kvalitních a efektivních hodnot, vztahů a také postojů dítěte. Ukazuje se, že situace, v jejímž rámci se dítě (jedinec) vyvíjí je zcela zásadní pro jeho další vývoj a život (Matějček, 1994).

Základní definice rodiny zní, že rodina je popisována jako malá společenská skupina, která vzniká založením manželství, pokrevní příbuzností členů rodinného společenství nebo na podobných vztazích, které jednotlivé členy rodiny propojují, jako je např. vzájemná komunikace, intimita, vzájemná podpora a pomoc, a poté především také morální zodpovědnost (Dunovský a kolektiv, 1999).

V rovině socializace je rodina pojímána jako vůbec první, a tedy i nejdůležitější socializační prvek a prostředí, ve kterém se dítě nachází a vyrůstá. V rodině si dítě osvojuje elementární zkušenosti, poznatky, ale také normy, které bude potřebovat pro svůj budoucí život. Rodina je místem, které všem členům zajišťuje místo, kam se vrací, kde se cítí být bezpečni, tedy domov. V rodině je realizována nepřetržitá vzájemná komunikace, a to mezi jednotlivými členy, což jednoznačně přispívá k formování, a především k upevňování vztahů všech členů rodiny a k naplňování společných záměrů a cílů (Helus, 2009).

Kovařík definuje rodinu jako: „*pojítka mezi společností a jedincem*“ (Kovařík, 2004, s. 15). Rodina je tedy prostředím, v němž si dítě tvoří základy a elementární prožitky svého osobního a subjektivního pohledu na okolní svět (Kovařík, 2004).

Helus například popisuje rodinu jako nejdůležitější a nejzásadnější součást lidského života, neboť dětství, které v ní jedinec prožívá, následně formuje, výrazně ovlivňuje a determinuje jeho celý budoucí život (Helus, 2009).

2.1.2 Náhradní rodinná péče

Náhradní rodinná péče je takovým typem péče o dítě, kdy je dítě vychovááno jinými osobami, nežli jsou biologičtí rodiče dítěte. Zásadou je, že se prostředí, kde je náhradní péče o dítě realizována, co nejvíce podobá životu v biologické rodině, jenž vykazuje realistický charakter (Matějček, 1999).

Důležité je zmínit, že v současné době, v rovině náhradní rodinné péče, dochází k poměrně velkým a zásadním změnám, neboť se zcela proměňuje přístup státu (pracovníků orgánu sociálně právní ochrany dětí) k tomu, jak jsou děti umísťovány do náhradní výchovné péče. Snahou je, aby děti byly vychováány v rodinném prostředí, tudíž dochází k omezování jejich umísťování do subjektů pro výkon ústavní výchovy (např. kojenecké ústavy, dětské domovy aj.) (Helus, 2009).

V lednu 2013 došlo, a to v důsledku novelizace zákona č. 359/1999 Sb., zákon o sociálně-právní ochraně dětí, k poměrně zásadním proměnám, které přinesly rozvoj právě v oblasti náhradní rodinné péče (Zákon č. 359/1999 Sb., 2013). Mimo jiné také došlo ke zvýšení a podpoře jedné z forem náhradní rodinné péče, kterou je pěstounská péče. Například příbuzná osoba dítěte dostává zcela automaticky přednost pro možnost náhradní rodinné péče u dítěte, které nemůže pobývat s biologickými rodiči, ať jsou důvody jakékoliv (Škoviera, 2007).

2.1.3 Orgán sociálně právní ochrany dětí

Orgán sociálně právní ochrany dětí, v České republice, spadá pod zákon č. 359/1999 Sb., zákon o sociálně-právní ochraně dětí. Konkrétně se jedná o obecní nebo i krajské úřady. Vůbec největší rozsah pravomocí, a to především včetně opatrovnictví dětí, vykazují obecní úřady obcí, které disponují rozšířenou působností, a kterým je ustanoven přímo odbor péče o děti a mládež. Za děti se dle tohoto zákona rozumí veškeré nezletilé osoby (Zákon č. 359/1999 Sb., 2013).

2.1.4 Motivace

Definice a vymezení pojmu motivace, nemá v psychologii zcela jednotný a jednoznačný obsah. Atkinson definuje motivaci jako: „stav, který aktivizuje chování a dává mu směr. Subjektivně je vnímán jako vědomá touha: přání jíst, pít a milovat se“ (Atkinson, 2003, s. 348). Motivace, ať je již stavem nebo procesem, tak jedinci udává

nějaký směr, kterým zaměřuje a zaciluje vlastní chování a jednání. Motivace tedy člověka vede k určité formě mobilizace a energizace sil, které nutně potřebuje k naplňování a uspokojování potřeb (např. potřeby fyziologického charakteru, ale patří sem i potřeba seberealizace, sebeurčení, potřeba jistoty a bezpečí apod.) (Atkinson, 2003).

Pojem motivace má počátek v latinském slově, kterým je „movere“, což lze přeložit jako hýbat se. Pro termín „motiv“ existuje český ekvivalent, kterým je pohnutka (Plháková, 2007). Plháková k tématu motivace prezentuje, že motivaci je možné definovat a vymezit jako: „*souhrn všech intrapsychických dynamických sil neboli motivů, které zpravidla aktivizují a organizují chování i prožívání s cílem změnit existující neuspokojivou situaci nebo dosáhnout něčeho pozitivního*“ (Plháková, 2007, s. 319).

S pojmem motivace dále souvisí termín motiv. Motivy tedy představují konkrétní podněty a aspekty, které iniciují a zapříčiňují to, že chování a jednání určité osoby je zaměřeno konkrétním směrem, kdy osoba svým chováním reaguje na tyto podněty (Nakonečný, 2009). Motivy se mohou prezentovat tím, že jedinec potřebuje něco získat nebo se může snažit něčemu vyhnout. V rámci procesu zkoumání a odtažňování lidské motivace, a tedy i motivovaného chování, bývají hledány, specifikovány, a především identifikovány jasné a konkrétní příčiny lidského chování, prožívání, jednání a také reagování (Plháková, 2007).

Motivace, která je chápána jako intrapsychický proces, má svůj zdroj ve vnitřní a vnější situaci a stavu individua. To znamená, že motivací nám může být jak vnitřní stav např. hlad a žízeň, jenž mobilizuje organismus k uspokojení těchto potřeb, ale motivující může být i vnější situace např. ohrožení života nebo ohrožení osobní prestiže nebo statusu (Nakonečný, 2009). Hartl a Hartlová také uvádějí, že motivace nemusí aktivitu vždy nutně zvýšit, ale může ji také snižovat. Dochází tak k poklesu energie i vlastní vykonávané aktivity jedincem (Hartl, Hartlová, 2015).

3 RODINA

V rámci této kapitoly bude věnována pozornost rodině jako nejdůležitějšímu subjektu pro vývoj dítěte a formování jeho osobnosti.

3.1 RODINA A VÝZNAM RODINY PRO DÍTĚ

Dunovský uvádí, že rodina je jako snad nejstarší elementární společenská skupina vůbec, nejvíce spojena s rozmanitými vztahy, funkcemi a činnostmi, a to jak uvnitř, tak i navenek rodiny (Dunovský a kolektiv, 1999).

Dunovský a jeho spolupracovníci popisují a definují rodinu jako: „*malou primární společenskou skupinu, založenou na svazku muže a ženy, na pokrevním vztahu rodičů a dětí či vztahu jej substituujícím (osvojení)...*“ (Dunovský a kolektiv, 1999, s. 91-92). Rodina je také vymezována společnou domácností, jejíž členové naplňují společensky prezentované a uznané role, které vyplývají ze společného soužití, a také na souhrnu funkcí, které iniciují a podmiňují existenci rodinného společenství a dávají mu vlastní, tj. ojedinělý a individuální význam, a to jak ve vztahu k jedincům, tak i k celé společnosti (Matějček, 1994).

Rodina představuje ničím nenahraditelný biosociální systém, který neustále, a především opakovaně nachází své místo ve společnosti a přitom je společností a jejím aktuálním smýšlením formován a determinován (Dunovský a kolektiv, 1999). Dunovský a kolektiv uvádějí, že rodinné společenství: „*funguje v plném rozsahu a má své opodstatnění jen tehdy, když uspokojuje potřeby a požadavky každého jejího člena, které jsou na ni jím a zároveň společností kladeny*“ (Dunovský a kolektiv, 1999, s. 92). Aby mohla rodina dostát a naplňovat veškeré tyto úlohy a funkce, aby dala smysl své existenci, musí nutně splňovat a uspokojovat elementární úkoly a funkce, které zajišťují a zabezpečují život individua, a to ve všech fázích a etapách jeho vývoje a formování (Matějček, 1994).

3.2 FUNKCE RODINY

Na úvod je potřeba zmínit, že v dějinném vývoji společnosti se řada funkcí rodiny již pozměnila, neboť se přizpůsobila aktuálním nárokům společnosti a sociálního života lidí. S proměnami společenských podmínek došlo k situaci, že některé rodinné funkce postupně

začaly ustupovat do pozadí, a jiné se naopak dostaly do popředí a nabyly na důležitosti (Dunovský, a kolektiv, 1999)

Mezi základní rodinné funkce lze zařadit:

- Funkce biologicko–reprodukční.
- Funkce ekonomicko–zabezpečovací.
- Funkce emocionální.
- Socializačně–výchovná funkce rodiny (Matějček, 1991).

3.2.1 Funkce biologicko–reprodukční

Funkce rodiny biologicko–reprodukční si klade za hlavní cíl zabezpečovat udržení života početím a narozením nového jedince. Někdy bývá tato funkce označována jako tzv. sexuální funkce, která naznačuje úzkou souvislost se sexuálními aktivitami (Dunovský a kolektiv, 1999). V podstatě ale tato funkce poukazuje na to, že vzájemný vztah muže a ženy nachází svůj skutečný smysl až v rodině. V posledních letech se stává, že tato funkce nachází své uplatnění i mimo rodinné společenství, neboť ke zplození dítěte nedochází výhradně v rodině (Matějček, 1991).

3.2.2 Funkce ekonomicko–zabezpečovací

„Ta se ovšem nevztahuje jen na dítě v rodině, vztahuje se na všechny její členy“ (Dunovský a kolektiv, 1999, s.92). Ekonomicko–zabezpečovací funkce se nezaměřuje pouze na materiální oblast, ale i na rovinu sociální, psychickou a spirituální, jež v posledních letech nabývají na významu a důležitosti (Dunovský a kolektiv, 1999). Dunovský a kolektiv uvádějí, že tato funkce má: *„v nejširším pojetí poskytovat svým členům životní jistoty“* (Dunovský a kolektiv, 1999, s. 93).

3.2.3 Funkce emocionální

Základní funkcí rodiny, která je velmi významná, je funkce emocionální. Emocionální funkce je v rodině vázána na vyspělého, rozvinutého a zralého jedince, pro něhož citový vztah není pouze chvilkovým stavem, ale situací odpovědnosti za druhého (Matějček, 1991). Dunovský a kolektiv uvádějí, že: *„emocionalita se tak stává nejdůležitějším kohezním faktorem rodiny“* (Dunovský a kolektiv, 1999, s. 93). Emocionální funkce má svůj význam

jak pro děti a pro jejich příznivý vývoj osobnosti, tak pro dospělé členy rodinného společenství. Emocionalita zajišťuje harmonický život rodiny a pocit celkového uspokojení a také subjektivní pocit životního naplnění (Dunovský a kolektiv, 1999).

3.2.4 Socializačně–výchovná funkce

„Pozitivní emocionální vztahy i celková atmosféra v rodině se tak stávají východiskem pro nejvýznamnější rodinnou funkci“ (Dunovský a kolektiv, 1999, s.93). Tou je socializačně–výchovná funkce. Tato funkce se má postarat o společenskou spojitost. Rodič by měl dítěti poskytovat ochranu proti škodlivým vlivům, zájem, pomoc v rozvoji a vývoji. Měl by obstarat jeho potřeby, rozvíjet jeho schopnosti či dovednosti, přitom mít v popředí nejlepší zájem dítěte. (Dunovský a kolektiv, 1999).

3.3 VÝZNAM RODINY PRO DÍTĚ

„Rodina má pro dítě zcela nezastupitelný význam“ (Dunovský a kolektiv, 1999, s.99). Narozené dítě od rodičů dostává specifický genetický materiál, který se následně, a to vlivem rodiny a jejího působení, rozvíjí a formuje (Dunovský a kolektiv, 1999). Právě v nejranějším období dětství je důležité to, že rodina naplňuje potřeby dítěte, a to jak z hlediska tělesného, tak i psychického, emocionálního a sociálního (Vágnerová, 2005).

Díky rodinnému prostředí probíhá u dítěte společenské přizpůsobení a jedinec se tak začleňuje do společnosti (tj. proces socializace). Prostřednictvím vlivu rodiny si také dítě uvědomuje vlastní možnosti a kompetence, neboť si vytváří jakýsi vnitřní obraz okolního prostředí a světa, který do jisté míry odpovídá tomu, jak je mu okolní realita jeho rodiči a vychovateli prezentována (Matějček, 1991).

Rodina určuje status dítěte, ovlivňuje také prestiž a sebeuvědomění dítěte ve společnosti. Rodina je pro dítě vzorem okolního světa a společnosti. Dítě se zde učí základním vzorcům, poznává vztahy a učí strategie, které později využívá ke komunikaci se společností mimo rodinu. Může dítěti předávat jak pozitivní návyky a dovednosti, může mít na dítě i negativní dopad. *„V rodině dítě poznává základní sociální a kulturní hodnoty a normy a vytváří si jejich hierarchii“* (Dunovský a kolektiv, 1999, s.99).

4 NÁHRADNÍ VÝCHOVNÁ PÉČE

Úvodem této kapitoly bude vysvětlena náhradní výchovná péče a následně budou popsány její typy a formy.

V České republice je náhradní výchovná péče poskytována dětem, které se nacházejí v dysfunkčním nebo problematickém rodinném zázemí. Jedná se tedy o děti, které nemohou být vychovávány svými biologickými rodiči. Náhradní výchovná péče je indikována u dětí mladších 18 let, kdy důvody pro její realizaci mohou být výrazně rozmanité, a o náhradní výchovné péči, a to výhradně, rozhoduje soud (Matoušek, 2008).

Náhradní výchovná péče existuje ve dvou základních formách, kterými jsou:

- Forma ústavní náhradní péče.
- Forma rodinné náhradní péče (Matoušek, 2008).

Matoušek k uvedenému prezentuje, že: „*kromě těchto u nás existujících forem n.v.p. se v některých zemích užívá ještě forma nazývaná profesionální rodiny, v nichž jsou děti umisťovány na základě smlouvy mezi oprávněnou agenturou, rodiči, kteří mají rodičovskou odpovědnost, a pečující rodinou*“ (Matoušek, 2008, s.107). V České republice také existuje, a v praxi je realizována, možnost tzv. pěstounské péče na přechodnou dobu, jež umožňuje dítěti, maximálně po dobu jednoho roku, aby pobývalo v pěstounské rodině. Toto období pobytu dítěte v pěstounské rodině je jakýmsi prostorem pro biologické rodiče, aby mohli řešit aktuální neuspokojivou nebo pro ně náročnou a nenadálou situaci, aby vyřešili problémy a zkvalitnili životní podmínky pro dítě tak, aby se do biologické rodiny mohlo navrátit (Matoušek, 2008).

4.1 NÁHRADNÍ ÚSTAVNÍ PÉČE

Matoušek k tématu ústavní péče uvádí, že se jedná o péči, která je: „*poskytovaná klientům profesionály (případně také dobrovolníky) v ústavním zařízení*“ (Matoušek, 2008, s. 239). Zařízení pro výkon náhradní ústavní péče se od sebe navzájem odlišují, a to především v rovině věku dětí, o které je zde pečováno. Pod takzvaná zařízení, která jsou určena pro výkon ústavní výchovy, spadají dětská centra, kojenecké ústavy, dětské domovy, které jsou určené pro děti do tří let věku, a dále dětské domovy pro děti staršího věku. Také jsou sem zařazovány subjekty jako jsou diagnostické ústavy, výchovné ústavy

nebo domovy pro osoby se závažnějším zdravotním postižením. Vyjmenované subjekty se odlišují nejenom v rovině typologie dětí, o které je zde pečováno, ale i v rovině záštity různými ministerstvy (Matoušek, 2008). Toto se může jevit tedy až značně nepřehledně a složitě, jak prezentuje například organizace Šance dětem, jež uvádí, že: „*další rozvoj současného systému péče o ohrožené děti je brzděn jeho roztržitostí, složitostí a nepřehledností. Osudy ohrožených dětí řeší přímo pět ministerstev a nejméně další dva rezorty mají pro řešení situace ohrožených dětí velký význam*“ (Šance dětem, 2018).

V praxi je situace taková, že náhradní ústavní péči o nejmladší děti realizuje a zajišťuje Ministerstvo zdravotnictví České republiky, pod něž spadají především kojenecké ústavy. Dále Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky zajišťuje fungování zařízení náhradní ústavní péče, a to pro děti staršího věku, jako jsou dětské domovy. O děti se zdravotním postižením nebo o děti, které vyžadují okamžitou pomoc, se stará Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. Vyjma výše uvedených ministerstev se na řešení této situace podílejí i další ministerstva, a to Ministerstvo spravedlnosti České republiky, Ministerstvo vnitra České republiky, Ministerstvo financí České republiky a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Všechny tyto výše prezentované rezorty tedy společně rozhodují a pečují o ohrožené děti, které nemohou pobývat ve své biologické rodině (Šance dětem, 2018).

Náhradní ústavní výchova je takovým opatřením, na které navazuje, a to v občanskoprávním řízení, soud a podklady soudu podává orgán sociálně právní ochrany dětí (tj. OSPOD). Před nařízením náhradní ústavní výchovy je důležitou povinností soudu, aby prozkoumal, zda jsou skutečně porušována, v jakém charakteru a intenzitě, práva dítěte, a také, zda je realizována řádná a žádoucí rodičovská výchova nebo, zda život dítěte není jakkoliv omezen nebo ohrožen (Bubleová, Vránová, Vávrová, Frantíková, 2011)

4.1.1 Kojenecký ústav

Kojenecké ústavy jsou zařízení, která jsou určena pro kojence, tj. pro děti od narození do maximálně jednoho roku věku. V kojeneckých ústavech o děti pečují jak lékaři, tak také zdravotní sestry a jejich hlavním úkolem je poskytnout dětem základní péči. Naplňovat a uspokojovat tělesné a psychické potřeby, ale také zajišťovat sociálně–právní ochranu dítěte. Kojenecké ústavy spadají pod Ministerstvo zdravotnictví České republiky.

Péče starším dětem, a to od jednoho roku a výše, je poskytována v dětských domovech (Šance dětem, 2018).

V roce 2010 bylo v České republice přes třicet kojeneckých ústavů a dětských domovů, které byly určeny pro děti do tří let a jejichž celková kapacita se pohybovala kolem 1 963 míst. Nejčastější indikace k přijetí dítěte do výše uvedených subjektů jsou sociální důvody a problémy v biologické rodině dítěte. Zhruba 54 % dětí bylo odsud propuštěno do původní biologické rodiny, 23 % dětí bylo osvojeno jinou náhradní rodinou a asi 9 % dětí bylo předáno do jiné formy náhradní rodinné péče, nežli je osvojení (Bubleová, Vránová, Vávrová, Frantíková, 2011).

4.1.2 Dětská centra

Dětská centra jsou spravována v České republice pod Ministerstvem zdravotnictví ČR. Podle Ministerstva práce a sociálních věcí je dětské centrum pojímáno jako zařízení, které zajišťuje komplexní péči, a to jak v rámci ambulantní, tak i lůžkové péče. Důležitou složkou dětského centra je tzv. sociálně-pediatrický tým, kam patří dětský lékař, dětský klinický psycholog, speciální pedagog a další pracovníci (fyzioterapeuti, ergoterapeuti, zooterapeuti či arteterapeuti aj.). Značnou výhodou dětského centra je komplexní a poměrně flexibilní péče, kdy je snahou tuto péči co nejvíce centralizovat (Bubleová, Vránová, Vávrová, Frantíková, 2011).

4.1.3 Dětské domovy

Dětské domovy jsou ústavy pro děti do věku od 1 roku do 3 let a poté od věku tří let do osmnácti let (devatenácti let). V dětském domově pro děti do tří let věku mají pracovníci obdobnou náplň práce jako v kojeneckých ústavech. Také zde se o výchovu dětí a péči o děti starají zdravotní sestry a lékaři (Šance dětem, 2018).

Dětské domovy pro starší děti, tj. od 3 do 18 let, jsou dětské domovy tzv. **internátního typu**, kde pracují zaměstnanci na směny. Jednat se může i o dětský domov **rodinného typu**, kde jsou děti rozděleny do menších skupinek (podle věku). Péči, starost a výchovu u nich zajišťují pedagogové a vychovatelé. V dětských domovech pracují výhradně pedagogové a vychovatelé, tudíž toto zařízení spadá pod Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Dá se předpokládat, že mnohem přirozenější,

a tedy i příjemnější výchovné prostředí je přítomno v dětském domově rodinného typu, kde je výchovná skupina složena z osmi dětí (Šance dětem, 2018).

4.2 NÁHRADNÍ RODINNÁ PÉČE

K 1.1.2014 nabyl na účinnosti zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který prezentuje několik zásadních změn v oblasti náhradní rodinné péče. Nový občanský zákoník například umožnil, že opět může být osvojena dospělá osoba. Dále občanský zákoník také výrazně omezil a zredukoval možnost umístování dětí do dětských domovů na dobu tří let, a jednoznačněji definoval a stanovil povinnost informovat dítě o jeho osvojení. Současně také, a to vůbec poprvé v historii České republiky i Československa, umožnil zlegalizovat tzv. náhradní mateřství. Institut náhradního mateřství znamená osvojení dítěte, které bude odnošené jinou příbuznou osobou, kterou je například sestra nebo matka budoucí matky osvojitelky (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, 2013).

V současnosti jsou v České republice realizovány následující druhy náhradní rodinné péče:

- Svěření dítěte do péče jiné osoby nežli biologického rodiče.
- Pěstounská péče.
- Pěstounská péče na přechodnou dobu (tj. krátkodobá pěstounská péče).
- Poručenství s péčí o danou osobu.
- Osvojení neboli adopce (Bubleová, Vránová, Vávrová, Frantíková, Vančáková, 2013).

Při volbě druhu náhradní výchovné péče by měl vždy soud zvažovat přednostní možnost umístění dítěte do náhradní rodinné péče (např. opatrovnictví, pěstounská péče aj.), a to před volbou umístění dítěte do ústavní výchovné péče (kojenecký ústav, dětský domov apod.) (Bubleová a kolektiv, 2014).

4.2.1 Svěření do péče jiné osoby nežli rodiče

Náhradní rodinná péče typu svěření do péče jiné osoby, nežli rodiče byla upravována zákonem č. 94/1963 Sb., zákon o rodině. Bylo zde uvedeno, že dítě může být svěřeno do péče a výchovy jiné fyzické osoby nežli biologického rodiče, jestliže je v zájmu dítěte, aby jej tato

osoba vychovávala a současně je tato osoba schopna dítěti zajistit řádnou a kvalitní péči a výchovu (Bubleová, Vránová, Vávrová, Frantíková, Vančáková, 2013).

Situace je taková, že přednostně je soudem dáváno dítě do výchovy blízkému příbuznému dítěte (matka matky, sestra matky aj.) nebo osobě, která je dítěti známá (kamarádka matky aj.). Jde o to, aby dítě mělo k pro něho známé osobě vytvořenou citovou vazbu. Samozřejmě tato osoba musí se situací svěřením dítěte do vlastní péče souhlasit. Soud následně definuje a vymezuje na základě svého rozhodnutí skutečný rozsah práv a povinností pečující osobě, ale i rodičům z původní rodiny dítěte (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, 2013).

4.2.2 Pěstounská péče

Vránová uvádí, že: „*pěstounská péče je státem garantovaná a kontrolovaná forma NRP, která zajišťuje dostatečné hmotné zabezpečení dítěte i přiměřenou odměnu těm, kteří se ho ujali*“ (Vránová, 2011, s. 10).

V rámci pěstounské péče dochází k situaci, že o dítě pečuje pěstoun či manželský pár pěstounů. Pěstouni, tj. pečující osoby, ale nemají k dítěti zcela plnohodnotný rodičovský vztah, oproti například adopci (osvojení). Příbuzenské vztahy mezi dítětem v pěstounské péči a jeho biologickými rodiči nezanikají. Pěstoun nemá k dítěti vyživovací povinnost, ale zastupuje dítě v běžných věcech. Zákonným zástupcem dítěte je stále jeho biologický rodič, popřípadě soud. Z povinností pěstouna dominuje jeho povinnost rozvíjet a prohlubovat vztahy mezi biologickou rodinou a dítětem, jestliže soud nestanoví jinak. Dále má povinnost vzdělávání, kdy se musí čtyřicet hodin za kalendářní rok vzdělávat v dané problematice. Pěstouni mají právo na zprostředkování odborné pomoci, na zprostředkování vzdělávání a na zajištění celodenní péče o dítě, a to, pokud jsou mu více jak 2 roky na 14 kalendářních dní v jednom kalendářním roce. Pěstounská péče je započata rozhodnutím soudu a je ukončena dovršením zletilosti dítěte v pěstounské péči. Po ukončení této doby se stávají pěstouni pro dítě cizími lidmi, již s ním nemají žádný vztah, jsou si tedy tzv. právně cizí (MPSV, 2013).

4.2.3 Pěstounská péče na přechodnou dobu

Pěstounská péče na přechodnou dobu je takovou formou náhradní rodinné péče, která je realizována především krátkodobě, a tudíž výhradně přechodně. Jedná se například

o situaci, kdy rodiče dítěte nejsou schopni na určitou dobu pečovat a vychovávat dítě (např. výkon trestu odnětí svobody, pobyt v léčebnách apod.). Nutnou péči o dítě tedy realizují a poskytují takzvaní profesionální pěstouni, což jsou lidé, kteří jsou zapsaní v evidenci dočasných pěstounů a kteří dostávají stálou finanční odměnu. Podmínkou je ovšem skutečnost, že jeden z pěstounů musí být neustále k dispozici, aby v případě potřeby mohl přijmout dítě a starat se o něj. Péče o dítě může trvat nejdéle jeden rok (Zezulová, 2012).

4.2.4 Poručenství

Poručenství je typem náhradní rodinné výchovy, kdy soud ustanovuje tzv. poručníka. Často se jedná o dítě, které nemá rodiče, tudíž poručník má za dítě odpovědnost a naplňuje rodičovské povinnosti k dítěti. Poručník zastupuje dítě a zajišťuje jeho výchovu a vývoj osobnosti. V případě, že poručníkem nemůže být fyzická osoba (např. blízká osoba dítěte), tak soud ustanoví poručníkem dítěte orgán sociálně právní ochrany dítěte (OSPOD). Jestliže poručník o dítě osobně a celodenně pečuje, tak má nárok na výplatu dávek pěstounské péče obdobně jako tomu je u pěstounské péče (Kovařík, 2004).

4.2.5 Osvojení

Osvojení, jinak také známo pod pojmem adopce, je taková forma náhradní rodinné péče, kdy mezi osvojitelem a osvojencem vzniká plnohodnotný vztah jako mezi rodičem a dítětem. Soudním rozhodnutím dostává osvojené dítě příjmení osvojitele a osvojitel je zapsán do rodného listu dítěte. Příbuzenské vztahy s původní rodinou zanikají. Osvojit dítě si může jak jedinec, tak manželský pár, nikoli však pár tzv. registrovaný (tj. homosexuální páry). Mezi osvojitelem a dítětem musí být věkový rozdíl minimálně 16 let. Osvojit nelze v přímé linii příbuzenských vztahů, to znamená, že dítě si nemůže osvojit jeho prarodič nebo zletilý sourozenec. Osvojené dítě má povinnost se dozvědět o skutečnosti adopce, jakmile to bude vhodné, nejpozději však do zahájení povinné školní docházky. Adopce je také popisována jako nejvyšší forma rodinné péče právě z důvodu přetrhání dřívějších vztahů a postavení dítěte, z hlediska práva, do pozice stejné, jakou má v rodině biologické dítě. Osvojení by mělo být stabilním zázemím pro rozvoj a vývoj osobnosti dítěte (Bubleová, Vránová, Vávrová, Frantíková, 2011).

5 POJEM MOTIVACE A MOTIVACE PĚSTOUNŮ

V následující kapitole budou zmíněna dvě hlavní témata, a to motivace – obecně a poté jaká je motivace pěstounů k pěstounské péči.

5.1 MOTIVACE

Motivace je tedy složitým intrapsychickým procesem, který zaměřuje, aktivuje a zaciluje lidské chování a reagování určitým směrem, tedy s cílem něčemu se vyhnout nebo něco získat. Ukazuje se, že naléhavost motivů roste tím více, čím déle nejsou uspokojovány (Plháková, 2007). Plháková uvádí, že: „*síla motivu ovlivňuje intenzitu a kvalitu chování. Projevuje se například rázností, důkladností či vytrvalostí*“ (Plháková, 2007, s. 319). Intenzivní a zásadní pohnutky čili motivy mohou zcela ovládnout a determinovat lidské chování a reagování (Nakonečný, 2009).

Motivované chování je také velmi často provázené silnými emocemi. Propojení mezi motivy a emocemi je poměrně komplikované (Říčan, 2008). „*Motivace lidského chování je mimořádně složitá a je výsledkem komplikované souhry jak vrozených i získaných faktorů*“ (Plháková, 2007, s. 320).

Lidské motivy lze diferencovat do čtyř základních okruhů, a to na motivy:

- Sebezáchovné.
- Stimulační.
- Sociální.
- Individuální psychické motivy (Nakonečný, 2009).

Nyní by byla věnována detailnější pozornost pouze těm motivům, které se vztahují k tématu této práce, a to sociálním motivům a individuálním psychickým motivům.

5.1.1 Sociální motivy

Sociální motivy regulují a ovlivňují mezilidské vztahy a jejich subjektivní prožívání. Jedná se o potřebu úspěšného výkonu, potřebu afiliace–intimity a potřebu moci. Intenzita

těchto motivů se rozmanitě proměňuje, ale všechny se vztahují k těmto uvedeným potřebám. **Výkonová motivace** se projevuje tím, že jedinec realizuje úkoly na určité úrovni, kdy se současně řídí subjektivně vytvořenými standardy dobrého výkonu. Lidé zcela přirozeně předpokládají, že snaha o dobrý výkon je motivována přáním dosáhnout úspěchu a vlastního uspokojení (Nakonečný, 2009). **Potřeba afiliace** jednoduše řečeno vyjadřuje potřebu se kontaktovat a sdružovat s druhými lidmi a aktivně s nimi konverzovat, začleňovat se do určitých sociálních skupin a druhé milovat (Plháková, 2007). Plháková prezentuje, že: „*Tento motiv se projevuje především snahou navazovat přátelské a kooperativní vztahy s vrstevníky obojího pohlaví*“ (Plháková, 2007, s. 376). Současně se může jednat i o potřebu vyhýbání se samotě, a tudíž pobývat v prostředí s druhými lidmi a navazovat s nimi kooperativní vztahy. Potřeba afiliace ovlivňuje spokojenost lidí v mezilidských vztazích (Říčan, 2008). **Potřeba intimacy** se projevuje potřebou zažívat blízkost a vřelost k druhé osobě a blízce s ní komunikovat. Potřeba intimacy je naplňována výhradně v dyadickém vztahu, a to oproti potřebě afiliace, která je naplňována píše v širším okruhu lidí. Poslední je **potřeba moci**, která se prezentuje touhou a úsilím být ve společenském dění osobou, která situaci řídí a silně ovlivňuje chování a prožívání druhých lidí. Mnoho lidí usiluje o dosažení určité sociální pozice. S tou se pojí sociální status a sociální prestiž (Plháková, 2007).

5.1.2 Individuální psychické motivy

Ukazuje se, že některé mentální pohnutky nejsou orientovány pouze dosahováním různých cílů ve vnějším světě, ale směřují především k jakémusi uchování si vnitřního řádu a harmonie (Nakonečný, 2009). Plháková uvádí, že: „*uspokojování individuálních psychických motivů zajišťuje optimální integraci mentálních funkcí neboli dosažení duševního zdraví*“ (Plháková, 2007, s. 382). K těmto pohnutkám je možné zařadit například potřebu sebeurčení, potřebu stabilní a soudržné osobní identity, potřebu najít smysl života (Plháková, 2007). S individuálními psychickými motivy souvisí pojem vnější a vnitřní motivace. O vnější motivaci se hovoří tehdy, když jedinec určitou aktivitu nebo činnost provádí proto, že chce získat konkrétní odměnu nebo i výhodu (například učí se, aby dostal jedničku ze zkoušení). Vnitřní motivace ovlivňuje a determinuje lidské chování a jednání bez toho, aniž by jedinec chtěl získat nějakou odměnu nebo výhodu. Jedince vykonávané aktivity uspokojují samy o sobě (Nakonečný, 2009).

5.2 MOTIVACE PĚSTOUNŮ K PĚSTOUNSKÉ PÉČI

Následující podkapitola se bude týkat motivace pěstounů k realizaci pěstounské péče, a to bez ohledu na pohlaví pěstouna. Spíše zde bude zmíněna motivace k pěstounské péči u obou rodičů současně, tedy jako páru, který přijímá dítě do pěstounské péče.

Zezulová uvádí, že: „*motivací k pěstounské péči je mnohem více než jenom touha mít dítě, ačkoli tato by měla být i u žadatelů o pěstounskou péči rozhodující*“ (Zezulová, 2012, s. 18). Ukazuje se tedy, že touha pěstounů po dítěti může být důležitým motivátorem, ale jistě ne jediným. Velmi častým aspektem je také situace, kdy by rodiče rádi pořídili **sourozence** svém biologickému dítěti, ale již nemohu, nebo nechtějí mít vlastní dítě. „*Neobvyklá není ani volba pěstounské péče s **motivací adopce**, kdy žadatelé nechtějí čekat několik let na dítě vhodné do adopce, a rozhodnou se pro pěstounskou péči*“ (Zezulová, 2012, s.18). Zde se ale může objevit jakési neuspokojení představ rodičů, neboť dítě v pěstounské péči se nestává zcela plnohodnotným členem jejich rodiny, protože i nadále udržuje kontakt se svou biologickou rodinou, což může přinášet mnohé těžkosti a problémy. Někdy důvodem pro pěstounství může být i **smrt vlastního dítěte**. Uvedený aspekt dokladuje Zezulová tímto:

„když jsem čekala třetí dítě, zjistilo se při kontrole ve čtvrtém měsíci, že se miminko špatně vyvíjí – říká se tomu mola. Bylo to hrozné! Já jsem se připravovala na miminko, a ona mi tam rostla mola! A i když jsem po revizi brzy otěhotněla znovu a narodila se Anička, pořád mi jedno dítě chybělo. Takže Kája, to je vlastně moje mola.“ (Zezulová, 2012, s. 19)

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že dominující motivací k náhradní rodinné péči je především touha po dítěti, a to buď mít dítě, nebo sourozence pro své dítě, doplnit chybějícího člena v rodině. Motivací je i potřeba **pomoci dítěti**, které nemělo takové štěstí v životě (Zezulová, 2012).

Motivací k pěstounské péči může být také potřeba jedinice **zúročit vlastní vychovatelské rodičovské schopnosti** a dovednosti, kdy se tato potřeba prezentuje například u rodičů, kteří již mají „odrostlé“ biologické děti a mohou tedy zažívat náročné pocity, které se pojí s tématem syndromu prázdného hnízda. Výhodou je, že tito žadatelé již mají dostatek zkušeností, schopností a dovedností s výchovou dětí (Bubleová, Vránová, Vávrová, Frantíková, Vančáková, 2013).

Zásadním hlediskem motivace pro náhradní rodinnou péči je i osvojení si dítěte příbuznou osobou dítěte. Tato situace často nastává v případě úmrtí biologických rodičů dítěte, v případě situace, kdy se nacházejí ve výkonu trestu odnětí svobody nebo v situaci, že se nemohou nebo nechtějí o dítě starat. Dítě je tedy, na základě rozhodnutí soudu, odebráno biologickým rodičům a je hledán člen rodiny, který by péči dítěti zajistil, aby nemuselo být umístěno do náhradní ústavní péče. Rozdílem oproti motivovaným pěstounům je fakt, že tito pěstouni se nerozhodují dobrovolně a na podkladě svých potřeb a motivů, neboť často nemají na vybranou a dítě přijmou (Škoviera, 2007).

Výše uvedení autoři se ve svých dílech, z hlediska motivace k náhradní rodinné péči, shodují a to hned v několika hlediscích. Zřejmé je, že nejzásadnější motivací je touha po dítěti, a to v případě, že vlastní děti mít nemohou.

V tomto případě je velkým úskalím fakt, že tito rodiče mohou upřednostňovat spíše formu osvojení před pěstounskou péčí, neboť budou mít potřebu si dítě více přivlastňovat a brát je za „své“, což v pěstounské péči není možné. Důvodem je skutečnost, že u pěstounské péče musí mít dítě zprostředkovaný kontakt se svou biologickou rodinou a s biologickými rodiči a sourozenci. Na druhou stranu zde ovšem, ale bude mít dítě velké citové zázemí pro tvorbu důvěry ke světu a ke tvorbě a realizaci bezpečného vztahu attachmentu. Rodiny, jejichž motivací je pro pěstounské dítě fakt, že chtějí sourozence pro vlastní biologické dítě, si musí pohlídat věk dítěte biologického i pěstounského, a také již vytvořené vztahy a hierarchii ve stávající rodině. Zásadní je, aby pěstounské dítě chtěly přijmout nejenom rodiče, ale také biologické děti, jinak by mohl nastat zásadní problém. Důležité je, aby se přijaté dítě necítilo v pěstounské rodině pouze jako na návštěvě, ale mohlo do rodiny plnohodnotně „zapadnout“ a začlenit se (Kovařík, 2014).

Rodiče, kteří touží po realizaci náhradní rodinné péče, si dopředu musí rozmyslet jak klady tak i zápory této formy péče o dítě a sní spojené problémy a těžkosti, které mohou, ale také nemusí nastat. Zásadní je, aby pěstouni byli znalí způsobů a technik výchovy u dětí, které si prošly nejtravnějším traumatem (Matějček, 1999).

Například pěstounům může poměrně dlouho trvat, nežli se jim podaří zjistit a ozřejmit skutečnou míru a charakter utrpení a trápení dítěte, které přijali do náhradní rodinné péče (Matějček, 1999). Nežli náhradní rodiče pochopí a především si připustí, že toto utrpení dítěte skutečně úzce souvisí s tím, jaké problémy a těžkosti aktuálně dítě vykazuje a prezentuje (např. výchovné problémy aj.) (Gabriel, Novák, 2008).

Důležité je si uvědomit, že děti si s sebou do náhradní rodinné péče, ať již do adopce nebo pěstounské péče, přinášejí celou řadu problémů, které nedokážou samy adekvátně zpracovat. Jedná se o deprese, stud, strach, úzkost, ale i hněv, agresi, nezájem, pocity ztráty. Mnohdy lze dokonce hovořit až o jakési formě posttraumatického stresu. Dítě se může prezentovat poměrně rozmanitě, kdy se vytrhává z objetí, vyhýbá se jakémukoliv fyzickému kontaktu nebo jej naopak zvýšeně, často až nepřiměřeně, vyhledává a vyžaduje, neposlouchá příkazy a nedokáže adekvátně kontrolovat své reakce a chování. Děti, které přicházejí do NRP mají často problémy se spánkem, jídlem, přivlastňováním věcí a krádežemi (Purvis, Gross, Sunshine, 2013).

6 MOTIVACE MUŽŮ PRO PĚSTOUNSKOU PÉČÍ

Zde je vhodné na úvod této kapitoly předestřít, že minulé kapitoly této práce byly vytvořeny na podkladě odborných literárních zdrojů, neboť informace o náhradní výchovné péči jsou poměrně hojně zmiňovány rozmanitými autory. Při hledání informací, které se týkají motivace mužů k pěstounské péči, nebylo nalezeno velké množství literárních zdrojů, proto je následující kapitola zpracována za využití výzkumného šetření Heslopa, který se této problematice věnoval. Ve svém výzkumu, který byl zrealizován v Anglii pod názvem *Fathers Who Foster*, se zabýval rozhovory s pěstounskými otci. Celkem s třidvaceti pěstounskými otci prováděl Heslop rozhovory, které se týkaly jejich životních osudů a také motivace k pěstounské péči.

6.1 CHARAKTER ZPŮSOBU VZNIKU PĚSTOUNSTVÍ U MUŽŮ

Na základě odpovědí oslovených respondentů (pěstounů) byly vytvořeny a zformulovány čtyři základní způsoby pro vznik pěstounské péče u mužů. Jedná se o:

- **Podpora pěstounské péče ze strany pěstouna.** V první skupině tedy dominuje motivace, jež měla vést k podpoření partnerky muže v pěstounské péči (Heslop, 2013). Vzhledem k faktu, že výchova bývá častěji považována za ženský úkol, veškeré výzkumy se spíše zaměřují na pěstounky ženského pohlaví (Meese, 2009). Obecně pojímaným důvodem k pěstounství u mužů tedy nebyla ani touha po dítěti, ale podpora své partnerky, která po dítěti toužila. V této skupině se tedy primárně objevuje jako motiv podpora partnerky, která se rozhodla stát pěstounkou.

- **Dětství v náhradní péči** je další motivací pro to, aby se muži stali pěstouny. Konkrétně se jedná o skupinu mužů, kteří sami vyrůstali v náhradní výchovné péči, ať již rodinného nebo ústavního typu. Dá se předpokládat, že tuto skupinu pěstounů k péči motivují především jejich vlastní a prožité negativní i pozitivní zkušenosti z dětství, a proto chtějí těmto dětem pomoci a chtějí jim dát dobrého a pečujícího otce.

- **Rozšíření rodiny nebo snaha o vytvoření rodiny.** Tuto skupinu tvoří muži, kteří si přejí založit vlastní rodinu. Ve skutečnosti se tedy jedná o muže, kteří buď chtějí stávající rodinu rozšířit, nebo nemohou vytvořit vlastní rodinu, kam by „přivedli“ biologické potomky. Vyjma motivace, kterou je touha po rodině, tito muži nevykazují další společné znaky a fenomény. Jedná se o muže z poměrně rozmanitého kulturního a sociálního prostředí, s různým sociálním postavením, bydlištěm, úrovní a typem vzdělání a zaměstnání.

- **Péče o děti jako životní hodnota.** Zde se jedná o čtvrtou skupinu mužů, kteří byli hlavními iniciátory v rodině pro realizaci pěstounské péče. Tito muži se především domnívají, že péče a pomoc, jakkoliv znevýhodněnému dítěti, je jejich životním a osobním posláním. Dle jejich přístupu se jedná o šanci někomu pomoci. Ukázalo se, že někteří muži ve výzkumné skupině toužili, aby se stali lepšími a kvalitními otci, než byli jejich otcové, když byli dětmi. Jiní z nich, ale chtějí být stejně dobrými otci, jako bylo jejich otcové. V této skupině pěstounů je zásadní uvést, že tito muži, oproti předchozí skupině, nedisponují vlastními zkušenostmi s pěstounskou péčí nebo jakoukoliv jinou formou náhradní rodinné či ústavní péče (Heslop, 2013).

Z důvodu skutečnosti, že v České republice zatím nebylo zrealizováno výzkumné šetření, které by bylo zaměřeno na motivaci pěstounů mužského pohlaví k náhradní rodinné péči, Josef Petr a jeho spolupracovníci provedli kvalitativní výzkumné šetření na téma pěstounských otců.

Z provedených rozhovorů bylo zjištěno, že pro muže jsou pro vstup do pěstounské péče důležité faktory, kterými je **spouštěč**, **dispozice** a **motivace**. Tyto spouštěče autor výzkumu dále diferencuje do čtyř kategorií:

- Tzv. jiné formy náhradní rodinné péče, kdy se muž setkává s pěstounskou péčí proto, že „nechtějí“ přímo adoptovat dítě, a proto tedy volí pěstounství. Důvodem může být i jednodušší administrativní proces přijetí a získání dítěte do pěstounské péče.

- Mezilidské vztahy se týkají toho, že muži jsou do pěstounské péče spíše dotlačeni nebo inspirováni svým okolím.

- Hraniční zážitek často související s nějakým konkrétním a silným zážitkem a prožitkem samotného pěstouna. Takovým motivátorem může být například smrt biologického potomka.

- Zcela typickou situací je tzv. „prázdné hnízdo“, kdy se jedná o muže, u nichž jejich biologické děti již dosáhly plnoletosti, opustily domov a pěstoun ještě touží po rodině a dětech (Nováková, 2015).

6.2 PODPŮRNÉ FAKTORY A MOTIVÁTORY K PĚSTOUNSKÉ PÉČI U MUŽŮ – PĚSTOUNŮ

Za podpůrné faktory pro vstup do pěstounské péče u pěstounů jsou považovány tyto následující:

- Prostor, kdy jde především o vlastní velikost životního prostoru, který mohou pěstounským dětem nabídnout a poskytnout.
- Odhodlání neboli „odvaha“, což je „něco“, čím pěstoun musí disponovat, aby se mohl stát pěstounem.
- Životní zralost se týká nejenom osobní zralosti a vyspělosti pěstouna, ale i dostatku jeho zkušeností, dovedností a kompetencí. Zásadní je zde i zralost partnerského vztahu (Heslop, 2013).

Mezi základní motivátory neboli vnitřní faktory u jedince jsou řazeny tyto následující kategorie:

- **Víra.** Zde se jedná především o pěstouny, kteří mají tendenci popisovat své rozhodnutí pro pěstounskou péči jako „něco“ osudového. V některých případech bývá pěstounství dokonce spojováno s vírou, ale ne každý věřící pěstoun pojímal pěstounství jako své jednoznačné poslání.
- **Osobní rozvoj** představuje vlastní seberozvoj, nebo také jakési osobní obohacení, což jsou další motivátory ke vstupu do pěstounské péče.
- **Pomoc bližnímu**, kdy je tato motivace spojována s potřebou pomáhat druhým. Je to jakási „nezištná“ lidská motivace pomáhat a být nápomocen druhým lidem s řešením jejich těžkostí a problémů.
- **Pokroky u dětí**, které se týkají potřeby moci pozorovat pokroky a postupy, které dělá dítě v pěstounské péči, a to v důsledku výchovy pěstounů (Heslop, 2013).

Z výzkumu Heslopa vyplývá, že pěstounští vychovatelé nejsou motivováni finanční odměnou, ale tím, že se mohou starat o děti. Tudíž se závazek péče o dítě prezentuje jako hlavní motivátor pro pěstounskou péči u mužů. Bylo zjištěno například, že pěstounské matky více upřednostňují rodičovské a rodinné faktory nežli profesionalitu, která se spíše objevuje jako motivátor u mužů (Heslop, 2013).

Pěstounům mužského pohlaví je v literatuře připisován, jako dominující motivátor, morálka, a také skutečnost, že pěstounští otcové přebírají významnou odpovědnost za rozvoj a vývoj pěstounského dítěte. Například již Erikson, který byl ovlivněn Freudem, prosazoval koncept tzv. generativnosti, což je snaha a touha řídit se příští generací jako jakási hnací síla celé lidské organizace, a to se zvláštním odkazem k mužské roli, která má u dětí poukazovat na zásadní morální hodnoty (Meese, 2009).

6.3 MOŽNÉ BARIÉRY NA STRANĚ MUŽŮ

V odborné literatuře je popsáno a definováno několik možných bariér u pěstounů, které jim zjevně „zakazují“ realizaci pěstounské péče. Jedná se například o hrozbu z obvinění, které by se týkalo případného zneužívání pěstounského dítěte. Dále se může jednat o překážky, jež se týkají stereotypů ve vnímání negativních postojů mnohých profesionálů v péči o děti a mládež (Wrighton, 2006).

V rovině rizika obvinění ze sexuálního zneužívání pěstounských dětí vůči pěstounským pečovatelům je poměrně vysoká. Většina studií o týrání a zneužívání pěstounských dětí pěstouny a jejich obvinění z týrání dětí, poukazují na vyšší pravděpodobnost, že bude proti pěstounům mužského pohlaví vzneseno nějaké obvinění. Proto motivace muže k pěstounské péči poukazuje na potenciální riziko, že jejich jednání by mohlo být nevhodně pochopeno, a to, tak, že muž bude dítě zneužívat (Heslop, 2013).

6.4 ÚLOHA PĚSTOUNŮ, OTCŮ V PĚSTOUNSKÉ PÉČI

Dá se říci, že je poměrně jasná role mužů v pěstounské péči, neboť většina pěstounských domácností disponuje mužskou postavou, která se o děti stará a poskytuje jim zázemí, tak jako tomu je v běžné rodině. Zásadní úlohou pěstounů je, aby měli pozitivní roli v životě dítěte. Aby vykazovali zájem o školní práci dítěte jeho vývoj a prospívání. Další významnou úlohou je poskytování pozitivního příkladu dětem, a to nejčastěji v oblasti zvládání potíží, problémů a vyrovnávání se s náročnými životními situacemi

(Wrighton, 2006). Zdůrazňovány jsou také pozitivní vstupy pěstounů a jejich vztah k dítěti v pěstounské péči. Jsou zde zdůrazňovány a vyzdvihovány především emocionální výhody, které se pojí s mužským genderem, jenž dítěti zajišťuje stabilitu a jistotu. Muži se také podílejí na tvorbě postoje dítěte k mužskému pohlaví (Heslop, 2013).

Na podkladě zrealizovaného výzkumného šetření se podařilo odhalit a definovat nová fakta, kdy data přímo poukazují na skutečnost, že muži jsou přímo motivováni k tomu, aby se stali náhradními otci, a dokonce se někteří stali hlavními pečovateli o pěstounské dítě, aby usnadnili partnerce možnost pracovat mimo domov nebo snížit například stres a frustraci z toho, že nemůže nalézt zaměstnání apod. (Heslop, 2013).

7 VÝZKUMNÁ ČÁST

7.1 CÍLE VÝZKUMU A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Hlavním cílem kvalitativního výzkumu motivace pěstounů mužského pohlaví bylo zjistit, co vedlo pěstounské otce k přijetí dítěte z ústavní péče do rodiny. Jaké pěstouny doprovázely emoce, pocity a významné okamžiky. Co pro ně bylo při tomto rozhodování důležité a jestli měli někoho, kdo je při procesu příprav na pěstounství doprovázel. Jaký význam pro něj měly informace, které získávali a vůbec jakým způsobem je vyhledávali či nacházeli. Cílem bylo porozumět, jak celý proces muži pěstouni vnímají, jaké to pro ně bylo a kdy se objevil první impuls k pěstounské péči. Níže přidávám své výzkumné otázky, které mi při polostrukturovaném rozhovoru sloužily jako kostra interview:

- Kdy a jak jste se o PP poprvé dozvěděl?
- Vzpomenete si, kdy a jak Vaše znalost o PP přešla v možnost sám se stát pěstounem?
- Jaký to mělo vývoj? Jaký byl vývoj této změny?
- Co Vás na tom nejvíce lákalo?
- Kdo Vás v tomto období nejvíce podržel?
- Co pro Vás při rozhodování, jestli se stát pěstounem, bylo nejdůležitější?
- Jaké byly Vaše nejsilnější momenty?
- Jaké byly nejhorší nebo nejsložitější momenty při rozhodování stát se pěstounem?
- doplňující – prostor na doplnění informací, které chce pěstoun sdělit

7.2 VÝZKUMNÝ SOUBOR

Zkoumaným souborem byli pěstouni mužského pohlaví starší 18 let. Pro získání pěstounů jsem kontaktovala doprovázející pěstounské organizace, vzorek je tedy z různých částí České republiky. V souboru jsou pěstouni z Prahy, Pardubického, Plzeňského a Olomouckého kraje. Pěstouni jsou nejčastěji doprovázeni organizací Děti patří domů z.s., se kterou již několik let spolupracují. Vzhledem k zaměření mé bakalářské práce jsem zvolila 5 rozhovorů s pěstounskými otci, kteří se nachází v dlouhodobé nebo krátkodobé, přechodné,

formě pěstounské péče a přijaté dítě k nim není v biologickém vztahu. Jednalo se tedy pouze o pěstouny, kteří nejsou v příbuzenské pěstounské péči.

Kritériem pro výběr pěstounů mužského pohlaví do výzkumu bylo, aby minimálně v posledních 12-ti měsících bylo v rodině umístěno pěstounské dítě a aby sám pěstoun již měl minimálně 12-ti měsíční zkušenost s pěstounskou péčí.

7.3 ETIKA VÝZKUMU

Respondenti byli nejprve seznámeni s tématem výzkumu k bakalářské práci svými klíčovými pracovníky. Po souhlasu s účastí na výzkumu a povolení předání kontaktu byli telefonicky kontaktováni mnou jako výzkumníkem, a byli podrobněji seznámeni s charakteristikou výzkumu, cílem, předmětem a účelem. Následně byli osloveni ke schůzce a provedení rozhovoru. Před samotným výzkumem byl znovu, opakovaně, popsán výzkum i bakalářská práce. Respondentům byla připomenuta možnost odmítnutí odpovědi nebo, v případě diskomfortu, možnost rozhovor ukončit. Byl popsán průběh rozhovoru, upozornění na okruhy, které budeme diskutovat. Účastníci souhlasili s nahráváním rozhovoru na diktafon a s následným přepisem rozhovoru a práci s ním. To vyjádřili podpisem informovaného souhlasu. Z důvodu ochrany identifikačních údajů respondentů není tento souhlas přímo součástí práce. Pro ochranu osobních údajů bylo pěstounům přiřazeno fiktivní jméno a byla anonymizována osobní data. Někteří respondenti si přáli nahrávaný záznam po zpracování a využití k bakalářské práci o motivaci pěstounů mužského pohlaví smazat a nechat je pouze v přepsaném, anonymizovaném, formátu.

Nahrávky nejsou přímou součástí bakalářské práce, neboť se v nich objevují citlivé informace, jako jsou jména rodinných příslušníků, pracovníků, názvy měst, ve kterých pěstouni pracují nebo bydlí. Jména jsou v prepisech anonymizována či nahrazena fiktivními.

7.4 METODIKA VÝZKUMU

Pro výzkumné šetření byla zvolena kvalitativní metoda výzkumu, který nemá jednotnou definici. Dle Hendla (2016), si výzkumník při kvalitativním šetření, před začátkem výzkumu zvolí téma a výzkumné otázky. Ty může nadále upravovat podle průběhu výzkumu a sběru dat. Výzkumník sbírá data přímo v terénu a jejich analýza probíhá v delším časovém úseku a problematice bývá, že výsledky sběru dat na vzorku nelze generalizovat na většinovou populaci nebo celou zkoumanou skupinu.

Ke sběru dat byla využita technika polostrukturovaného rozhovoru, Hendlem (2016) také nazývána jako rozhovor pomocí návodu. „*Návod k rozhovoru představuje seznam otázek nebo témat, jež je nutné v rámci interview probrat*“ (Hendl, 2016, s.178). Tato osnova je tazateli nápomocná jako vodítko, aby skutečně obsáhl všechny pro něj zajímavá témata. Při interview zůstává výzkumníkovi volnost formulovat a podávat otázky při rozhovoru tak, aby byli nejvhodnější pro situaci. (Hendl, 2016)

K zaznamenání dat je dnes nejčastěji využíván zvukový záznam Tato technika byla při interview využita. Díky audiozáznamu jsem měla při rozhovorech jistotu, že se mohu plně soustředit na respondenta a nemusela jsem si během interview dělat podrobné poznámky. „...*zachycuje veškeré kvality mluveného slova, tedy sílu hlasu, délku pomlky, různé doprovodné zvuky či řečové vady atd. Tyto kvality nám záznam metodou tužka-papír nenabídne. Záznam je nestranný a je na něm vše tak, jak se odehrál*“ (Miovský, 2006, str. 197).

7.5 SBĚR DAT

Data byla získávána formou polostrukturovaného rozhovoru. Při výzkumu bylo využíváno nahrávání audiozáznamu, který byl následně přepisován. S přepisem je dále pracováno. Někteří respondenti si přáli audionahrávku po využití k výzkumu odstranit.

Rozhovor začínal opakovaným popisem výzkumu a bakalářské práce. Dále byl respondent znovu upozorněn na nahrávání a byl požádán o potvrzení a podpis informovaného souhlasu. Upozornila jsem, že bude zachována jejich anonymita a jména budou v prepisech anonymizována či nahrazena fiktivními.

V úvodu rozhovoru jsem respondentovi přiblížila, proč jsem si téma pěstounství vybrala, v čem je mi tato oblast blízká a proč spolu rozhovor vedeme. Jaká byla má motivace pro toto téma výzkumu a v čem je pro mne respondentův názor důležitý. První část rozhovoru se pak týkala charakteristiky a popisu rodiny. Pěstoun byl vyzván, aby představil svou rodinu tak, abych si ji mohla blíže představit a zorientovat se v situaci. Toto seznámení s rodinnou situací pomohlo nejen v orientaci v rodinných vztazích, ale také vytvořilo příjemnou atmosféru pro sdílení názorů. Dále jsme se za pomoci osnovy věnovali otázkám, které jsem chtěla položit všem dotazovaným. Při odpovědích jsem se ale doptávala na potřebné informace a pořadí otázek jsem měnila dle kontextu rozhovoru.

7.6 ANALÝZA DAT

Pro zkoumání a analýzu dat, jsem zvolila tematickou analýzu. Ta je procesem, který identifikuje data, jejich vzorce a konfigurace a témata kvalitativních dat. Velkou výhodou tematické analýzy je její pružnost. Když provádíme tuto formu analýzy dat, organizujeme a následně rozebíráme získaná data. (Hendl, 2016) Metodu jsem zvolila také pro její vhodnost v případě získávání odpovědí na lidskou zkušenost, kterou je v mé práci právě rozhodnutí o přijetí dítěte do pěstounské péče. Použila jsem induktivní způsob analýzy, kterou Hendl (2016) popisuje jako kódování a návrh témat, které určuje obsah dat.

Postupovala jsem podle 6 fází podle Hendla (2016):

1. fáze: Seznámení s daty: Zde se výzkumník seznamuje s daty a to opakovaným čtením prepisů rozhovorů a seznamováním s jejich obsahem.

2. fáze: Generování počátečních kódů: V tento moment tvoří tazatel označení, jinak řečeno kódy, které se ukazují jako důležité při odpovídání na rozhovory.

3. fáze: Vyhledávání témat: Zde se opakovaně prověřují kódy a krystalizují tzv. „Kandidáti na téma“.

4. fáze: Propracování témat a revize: Znovu se kontrolují data a budoucí témata. Pokud je výzkumník ujistěn jejich obsahem přechází k dalšímu kroku.

5. fáze: Vymezení témat: V této fázi detailně definujeme každé z témat. Určujeme jeho obsah a orientaci, také mu dáváme výstižný název.

6. fáze: Příprava zprávy: Poslední, konečnou fází je psaní závěrečné zprávy a hodnocení výzkumu. (Hendl, 2016)

7.7 POPIS VÝZKUMNÉHO SOUBORU

Při získávání dat, provádění rozhovorů a zpracování výzkumu vzešlo mnoho zajímavých informací. Situace pěstounů se v mnoha ohledech lišily, ale v některých oblastech se nezávisle na druhém scházely. Nyní popíši konkrétně každého pěstouna a poté se zaměříme na společná i rozdílná témata.

Pěstoun Aleš (rozhovor 1 Aleš)

Příbuzenská pěstounská péče před 13 lety.

Nyní zapojen do dlouhodobé péče, 8 let.

Rodina 7 členů. Tři biologičtí synové. Dvě pěstounské dcery 6-8let.

Pěstoun Josef (rozhovor 2 Josef)

Pěstounská péče na přechodnou dobu trvající více než 3 roky.

Tři biologické děti, dnes již dospělé.

V péči bylo celkem 5 dětí. Chronologicky se rodina starala o: 13 letou dívku. O sourozence bratra a sestru. Dívka měla 5 měsíců, chlapec 2,5 roku. Poslední v péči byli 10 měsíční dvojčata.

Nyní nemají v péči žádné dítě, což prý také není na škodu.

Petr je povoláním kněz.

Pěstoun Lukáš (rozhovor 3 Lukáš)

Dlouhodobá pěstounská péče. Lukáš je 10 let pěstounem.

Rodina má šest členů. Jedno nevlastní dítě, dnes již plnoletý syn. Jedna biologická dcera, 10 let. Dvě přijaté dívky, 10 a 6 let, biologické sestry.

Pěstoun Pavel (rozhovor 4 Pavel)

Pavel je dlouhodobým pěstounem již 4 roky.

Rodina, která má dvě biologické dcery, dnes již dospělé. Nyní mají jednu dceru v pěstounské péči, s mentální retardací, autismem, oční vadou.

Pěstoun Martin (rozhovor 5 Martin)

Pěstounem je Martin 12 let.

Rodina má 6 členů. Dvě děti biologické. Dvě pěstounské děti, sourozenci, syn a dcera nyní 12 a 11 let.

7.8 VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Nyní se budu věnovat konkrétním tématům, která vznikla sběrem dat. K rozhovorům jsem přistupovala hromadně, snažila jsem se získat a objevit témata, která jsou v odlišných rodinách a situacích i tak velmi společná. Hledala jsem nejčastější motivy pro pěstounskou péči, které jsou doprovázeny dalšími emocemi, obavami a tématy, kterým se v této kapitole budu také věnovat.

V rozhovorech se ukazuje několik hlavních témat motivace pěstounů. Patří k nim významnou vahou **Pomoc dítěti**, dále je zde důležitá **Rodinná situace** a důvod proč chtěla rodina nového člena rodiny. V neposlední řadě je velkým tématem všech rozhovorů výzkumu **Partnerka**, která zde vystupuje jako velká podpora a motivace pro péči. Téma Partnerky je dále rozčleněno na tři subtémata, Autorka nápadu, Důležitá osoba a Její motivace. Tato témata se vzájemně silně ovlivňují a doplňují. Nyní se tedy budeme věnovat těmto nejvýraznějším znakům rozhovorů.

7.8.1 Pomoc dítěti

Jak jsem již v úvodu k výsledkům výzkumného šetření předesílala, pomoc dítěti se objevila u každého účastníka. Často se zde ukazovalo, že respondentům záleželo na tom, aby pomohli konkrétnímu dítěti, které nezná život v příjemném rodinném prostředí. Někteří pěstouni tuto možnost pomoci přidávali k hlavní motivaci mít dítě, jenž podrobně popisuje další téma Rodinné situace. Jiní do náhradní rodinné péče vstupovali s myšlenkou pomoci dítěti se špatným začátkem života, někteří dokonce žádali o pěstounskou péči u konkrétního dítěte, které již znali z minulosti.

I u respondentů, kteří se rozhodli pro pěstounskou péči díky rodinné situaci, se objevila potřeba pomoci dítěti v nesnázích:

„...u holčiček když jsme si je brali jsme furt chtěli tak nějak jako jakoby páreček kluka a holku... no a potom časem (...) jsme si řekli, že to nepůjde normální cestou, prostě nám není shůry dáno mít holčičku, no tak jsme vsadili na jistotu.“ (rozhovor 1 Aleš, ř. 42-45)

Stejný pěstoun také upozorňuje na to, že po tom co zjistili, že nejsou vhodnými adepty na adopci, byl rád, že pomohou dítěti, které jinak bude vyrůstat v kojeneckém ústavu *„...u pěstounský peče jsme říkali jo, pomůžeme prostě nebo todle, že jo, že tak nějak jsme potom šli do toho...“ (rozhovor 1 Aleš, ř. 49-50).* Podobné odpovědi můžeme najít

i u pěstouna Lukáše. Ti si s manželkou přáli sourozence pro svou dceru, ale partnerka ze zdravotních důvodů nechtěla absolvovat další těhotenství.

„...zaprvý, že teda nebude T. vyrůstat dál sama, že bude fakt vyrůstat s další nejlépe svojí podobně starou sestřičkou, to zaprvý a za druhý, že opravdu tím jako rodina můžeme dát šanci nějakému dalšímu dítěti, aby nevyrůstal v dětském domově nebo v kojeňáku, ale aby prostě vyrůstalo nějak jako v plnohodnotným rodinných... rodině.“ (rozhovor 3 Lukáš, ř. 45-49)

Bylo pro něj tedy důležité pomoci dítěti, ale také si přál podobně starého sourozence pro již biologickou dceru. Tato rodina si později přála přijmout i chlapce, nakonec si domů ale vzali další dívku, sestru přijaté dcery, která se narodila biologické matce *„...samozřejmě bysme si radši vzali tu Z., to znamená vlastní sestru A. než toho chlapečka, to bylo trochu těžký rozhodnutí, když už jsme toho chlapečka dvakrát nebo třikrát viděli, ale přišlo nám to logický a jsme za to samozřejmě rádi...“ (rozhovor 3 Lukáš, ř. 105-107).*

Respondenti Josef a Martin, šli do pěstounské péče od začátku s myšlenkou pomoci dětem z dětských domovů. Informace a znalosti o náhradní rodinné péči vyhledávali již dlouho před zahájením nebo žádostí o pěstounskou péči. Jsou to také respondenti, u kterých nebylo primární být pěstounem, ale přijmout dítě jakoukoli formou péče. Josef o náhradní rodinné péči přemýšlel již v minulosti, informace si hledal sám, a jak sám tvrdí s manželkou o přijetí dítěte hovořili již v mládí.

„...když jsme spolu chodili tak jsme spolu vymýšleli nějakou životní perspektivu a tohle bylo jedno z témat, který jsme zvažovali (...) nějak bližší nespécifikovaně jsme už o tom mluvili od té doby co se jako známe, takže to bylo takový téma, taková ta tenká nit co se tam táhne a až časem se nějak projeví...“ (rozhovor 2 Josef, ř. 82-91)

Pěstouna Josefa lákala možnost pomoci a pozitivního působení na dítě. Chtěl vědomě pomoci, ukázat dítěti funkční prostředí, dát mu možnost zažít prostředí tolerantní, bez hladu či týrání.

„...alespoň trochu vylepšit nějak jako osud dítěte, nějaké jako osobní parametry a podmínky (...) myslím si, že vždycky je možnost těm, kteří neměli to štěstí a měli startovní podmínky opravdu jako špatný, tak jakoby jim pomoci. Vědomě. (...) takže mu člověk může jako přinést jakoby možnost zažít nějakou pohodu, jistotu (...) takže takový tolerantní

příjemný prostředí kde se může posunout dál, bych to tak řekl...“ (rozhovor 2 Josef, ř. 78-112)

U participanta Martina byla situace silně podporována partnerkou. Inspiroval ho příběh manželky a poté chtěl také pomoci někomu, kdo jinak vyrůstá v ústavní péči „...*pomocť jako dětem, který jsou bez rodiny tu rodinu najít...“ (rozhovor 5 Martin, ř. 31).*

V neposlední řadě je tu participant Pavel, který žádal o pěstounskou péči u konkrétního jednoho dítěte, které znal z minulosti. Partnerka pracovala jako sociální pracovnice a dlouhodobě si přála opustit zaměstnání, hledali možnost, jak dítěti pomoci.

„...původně jsme uvažovali jakou formou, že bysme zkusili jedno dítě, který, dá se říct, že si asi nejvíc oblíbila, takže tohle dítě, že bysme si zkusili vzít do pěstounské péče, a potom, potom jsme začali vlastně se shánět jak vůbec, jak, to řeknu tak jakoby divně, jak se dostat k tomu pěstounství...“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 33-36)

Sám za sebe vnímal, v jednu chvíli, toto rozhodnutí, pomoci konkrétní dívce z ústavu, jako sobecké, ale po zamyšlení nad situací jako dobré. Bylo mu tedy v některé momenty nepříjemné, že zbytek dětí zůstává v ústavu, ale později, zejména ze svých zkušeností, je vděčný, že se rozhodli pro pěstounskou péči.

„...sám tady až teďka na tý své praxi vidím, že, že ta individuální péče... jako samozřejmě je to i o člověku, kterej se o to dítě stará jo, moje manželka jako... fakt tomu jako velmi, má vřelej vztah ke všem dětem, a to co jí jako dává, to co jí především ona naučila... tak to je neuvěřitelný.“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 176-179)

Pro všechny respondenty byl důležitý faktor pomoci dítěti v nouzi. Pěstouni popisují, že možnost dítěte vyrůst v rodinném prostředí, je významná a individuální péče je velmi rozdílná od ústavní. Popisují, že v jejich rozhodnutí starat se o dítě z ústavu, je potvrzovali návštěvy a informace o dětech, jejich osudech a raných traumatech.

7.8.2 Rodinná situace

Situace, ve které se rodina nacházela, hrála velkou roli v rozhodnutí začít pěstounskou péčí a pomohla respondentům rozhodnout se pro vstup do pěstounské péče. Významnou rodinnou situací byla hned pro dva respondenty touha změnit zaměstnání.

U pěstouna Josefa šlo o celkovou únavu a odpracované roky v původním zaměstnání. On i jeho partnerka si přáli v zaměstnání skončit a zaměřit se na něco nového. Partnerka cítila, že to v práci není ono a chtěla se užitečně zapojit „...*že jsme s manželkou měli odpracováno oba jako v tom zaměstnání, jako dost let a přišlo tam ani né vyhoření ale jako taková ta únava...*“ (rozhovor 2 Josef, ř. 171-172). „...*když se objevily ty možnosti těch přechodných pěstounů tak nějak vyloženě právě v době kdy chtěla změnit zaměstnání, že cítila, že už to není ono...*“ (rozhovor 2 Josef, ř. 188-190). Impulsem pro rodinnou péči byl i souhlas biologických dětí „*Nejdůležitější v té osobní rovině to byla, byl jakoby souhlas dětí...*“ (rozhovor 2 Josef, ř. 154), který měl ve chvíli kdy jedna z biologických dcer navštívila kojenecký ústav a sama přišla s pobídkou vzít si nějaké nešťastné dítě do péče.

Druhým pěstounem, který chtěl pěstounskou péči i pro změnu zaměstnání manželky, byl respondent Pavel „...*vlastně jí ta práce v tom ústavu nechci říct, že přestala bavit, to ne, ale prostě, prostě hledala nějakou cestu k těm dětem se věnovat. A z toho vlastně vypramenila taková, takový naše, to rozhodnutí ...*“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 31-33). Popisuje celkovou situaci, kdy žena nebyla spokojená s ústavním zařízením, ve kterém pracovala; a přála si zařízení opustit. Hledala alternativu jak jinak pomáhat dětem a narazila na pěstounskou péči. Po získání informací, že lze za PP dostávat peníze, tudíž by mohla nahradit zaměstnání partnerky, rozhodla se rodina dát pěstounské péči s postiženým jedincem z ústavu šanci. Respondent ale upozorňuje, že nešlo o finanční motivaci, neboť jim za celou dobu žádání o pěstounství nebyl nikdo schopen sdělit výši příspěvku „...*nebyla to finanční motivace, my jsme si vůbec nemohli, nemohli vůbec, nebyl nám téměř nikdo schopen poskytnout informaci, jak to vlastně je...*“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 95-96). Pěstounská péče byla tedy této rodině schopna splnit jak přání pomoci dítěti, tak i změny partnerčina zaměstnání, které jí v poslední době již nečinilo šťastnou.

U respondenta Lukáše byla rodinná situace ovlivněna dřívějším vychováváním syna, který vyrůstal jako jedináček. Pro jeho biologickou dceru si přál sourozence, který jí bude věkově blízko. Partnerka ovšem odmítla další těhotenství; ze zdravotních důvodů, ale také toužila po sestře pro biologickou dceru:

„... ten průběh toho těhotenství... tak měla jako docela divokej... de facto hodně přibrala a byla z toho hodně unavená... takže prostě už se necítila na další případný dítě (...) já jsem už tenkrát pomáhal vychovávat toho syna... a byl to jedináček, tak jsme prostě nechtěli, aby vyrůstala ta T. jako sama, aby prostě měla nějakýho sourozence...“ (rozhovor 3 Lukáš, ř. 35-39)

V dalších letech si chtěl respondent vzít do péče ještě chlapce. Tato možnost se nakonec změnila vzhledem k situaci, kdy se biologické matce jejich přijaté dcery narodila další dcera, která měla jít do kojeneckého ústavu. Sociální pracovnice pěstounovi oznámila jaká je situace a rodina ihned změnila názor a chtěla do péče biologickou sestru. Zde se objevila ještě jedna komplikace, mladší dcera byla ohrožená žloutenkou a čekalo se na výsledky testů, zda ji má, nebo má pouze protilátky.

„...byly nějaký komplikace zdravotní, protože maminka měla žloutenku (...) takže prostě mohla jí mít... takže to nám trošku přidělalo vrásky na čele, protože to jsme říkali, že nevíme jestli by jsme to zvládli teda (...) nakonec to ale rozhodlo to, že Z. má jenom jakoby ty protilátky (...) a my jsme říkali, že pokud je vlastně zdravá a nemá žádný komplikace (...) tak, že samozřejmě bysme si radši vzali tu s Z., to znamená vlastní sestru...“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 97-105)

Rodinná situace u respondenta Aleše ukazuje na touhu po dceři. Rodina měla dva syny a při třetím těhotenství doufali manželé v holku, narodil se ovšem třetí syn a tak přišel na řadu nápad vstoupit do pěstounské péče *„...protože vlastně tak nějak rovnou jsme řekli teda holčičku (...) Holčičku jsme chtěli vlastně no... a pak jsme měli zase kluka jo, no tak jsme tak nějak to vplynulo z té situace...“* (rozhovor 1 Aleš, ř. 97-99). *„...jsme si řekli, že to nepůjde normální cestou, prostě nám není shůry dáno mít holčičku, no tak jsme vsadili na jistotu...“* (rozhovor 1 Aleš, ř. 43-45). Touha po dceři se u respondenta projevila i u otázky co ho na pěstounské péči nejvíce lákalo a přitahovalo *„Tak táhlo mě na tom asi nejvíc takový ty cácorcky co budou chodit: tatínku kup mi taky něco takovýho (...) u těch kluků je to trošku jiný no, tam je to trošku jiný...“* (rozhovor 1 Aleš, ř. 94-106).

Respondent Martin se s partnerkou na pěstounské péči domluvil již dříve, na začátku jejich vztahu. Věděli tedy, že chtějí někdy v budoucnosti přijmout dítě do péče. Hlavním faktorem, kdy tato situace nastane, byl jejich biologický syn, u kterého čekali, až dospěje minimálně 3 let věku *„...my jsme v tu dobu jednoho synka už měli, v té době, ted' jsme čekali*

minimálně do 3 let jeho věku než si jako pořídíme další jo, tak nakonec jsme si pořídili dvě...“
(rozhovor 5 Martin, ř. 93-94).

Ve výzkumu se tedy ukazuje, že určité rodinné situace v životě respondentů ovlivnily jejich vstup do pěstounské péče. Pěstouni popisují, že hned několik faktorů přispívalo ke vstupu do pěstounství. V některých případech to byl zdravotní stav partnerky, u jiných změna zaměstnání nebo pohlaví či věk biologických dětí.

7.8.3 Partnerka

Nejčastějším a nejrozsáhlejším tématem rozhovorů byla partnerka pěstouna. Tato osoba, je v každém z rozhovorů popisována v různých otázkách a kontextech nejčastěji. Také se téma Partnerka silně propojuje s ostatními tématy. Je tedy velmi stěžejním a silným faktorem pro pěstouny. Rozdělila jsem tedy téma Partnerka na 3 subtémata, která jsem pojmenovala Autorka nápadu a informací, Důležitá osoba, Její motivace a práce.

Autorka nápadu

Manželka nebo partnerka je nejčastěji spojována s první otázkou interview: Kdy jste se o PP poprvé dozvěděl? Hned v několika případech je popisována jako nositelka prvních informací o pěstounské péči. Je zde silně spojována s prvotními impulsy a nápadem stát se pěstounskou rodinou.

„Ten první impuls byl... byl z její strany jo, já jsem teda o tom nevěděl, takže ona se do toho víc a dřív zajímat no, ale když jsme o tom povídali o tom tak mě to přišlo jako logický důvod...“ (rozhovor 3 Lukáš, ř. 43-45)

„...o tom pěstounství jsme se dozvěděli asi z té kampaně reklamní, která probíhala dost v médiích. A samozřejmě moje manželka pracovala svýho času v ústavu sociální péče právě s postiženýma dětma a ten, ten asi motiv toho pěstounství přišel i tam odtud...“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 16-18)

„Byl jsem do pěstounství více méně jako... přibrán, jakoby. Protože původní tužba vlastně vznikla od mojí ženy, s tím že říkala, že plánuje mít 4 děti. (...) Takže to bylo víceméně jedno z přijímacích kritérií, aby si mě vůbec vzala. Takže to jsme probírali už před svatbou, to vzniklo nějaký povědomí...“ (rozhovor 5 Martin, ř. 9-14)

Partnerka je také často popisována jako informátor, který se zajímá o novinky a sleduje dění okolo pěstounské péče. Některé partnerky respondentů se o náhradní rodinné péči dozvěděly již během studia či zaměstnání *„na vysoké škole měla speciální pedagogiku a ta její diplomka byla právě na téma různých jiných forem péče“* (rozhovor 2 Josef, ř. 37-38). I samotní respondenti své přípravě na budoucí vztah věnovali čas a sami zjišťovali informace a vzdělávali se v knihách.

„člověk třeba četl i Freuda (...) tak tam taky jsou jako zásady, který se víceméně potvrzují (...) mě vždycky zajímalo takový ten užitkový destilát, jak bych tak řekl, toho co

člověk o osobě ví jaký, jaký a jak se může v různých situacích kterého poškozují nebo zatěžují třeba jakoby jak se tomu, může bránit nebo pomoci sobě nebo okolí, aby to jako lépe fungovalo...“ (rozhovor 2 Josef, ř. 145-150)

I přes samostatné vzdělávání a zjišťování informací ohledně změn v pěstounské péči, sdělují respondenti v rozhovorech, že hlavním koordinátorem informací o pěstounské péči jsou právě jejich partnerky „...manželka ta to sleduje, takže pokud čte nějaký novinky, tak mě informuje...“ (rozhovor 2 Josef, ř. 75-77). „...dodělávala ještě bakalářský studium na práci, specku jako... na práci s mentálním postižením u dětí (...) vědomosti získala, předávala...“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 104-107).

Důležitá osoba

Další subtéma jsem nazvala Důležitá osoba, neboť je v rozhovorech partnerka často popisována jako opora pěstouna. Pěstouni ji spojují s dotazem na důležitou osobu, kterou měl pěstoun v období žádání o pěstounství „Byla to pro mě manželka...“ (rozhovor 5 Martin, ř. 38).

Také se zde ukazuje, že vzájemná podpora partnerů napomohla pěstounovi nadchnout se pro NRP a byla pro něj i důležitým faktorem pro vstup do péče. Vzájemnou podporu a společné rozhodnutí popisují respondenti jako jeden z nejdůležitějších faktů při rozhodování stát se pěstounem „...že do toho půjdeme společně, že to není její výmysl, ani můj výmysl...“ (rozhovor 5 Martin, ř. 46). Podobnou odpověď mi na otázku: „Co bylo pro tebe v tomto období nejdůležitější?“ (rozhovor 2 Josef, ř. 152). sdělil i respondent Josef „...souhlas dětí, partnerky pochopitelně, protože s ní jsme to jako plánovali výhledově...“ (rozhovor 2 Josef, 154-156). Respondent Lukáš se o manželce zmiňoval při dotazech na důležitou osobu, která mu byla na blízku, podpořila ho a sdílel s ní své pocity „...jako vzájemně, že jsme to hodně probírali mezi sebou s manželkou...“ (rozhovor 3 Lukáš, ř. 153). Lukáš uvádí, že pro něj byla významná vzájemná podpora, to oslovuje i Martin, je tedy podstatné, že odvaha stát se pěstounskou rodinou byla oboustranná, nikoli pouze jednoho z páru.

Její motivace

Samostatným subtématem je motivace partnerky. U respondentů je partnerka často vyzdvihována a je jí přikládána velká část úspěchu rodiny, ale je i partnerem v motivaci se

pěstounem stát. V rozhovorech respondenti popisují minulost partnerky, její příběh, který se pro ně stal inspirací a otevřel jim na dětské domovy a ústavy jiný, nový pohled.

Pěstoun Josef uvádí popis své partnerky a její zkušenosti se starostí o děti, které vnímá jako pozitivní pro pěstounskou péči „...ona jak je opravdu takový altruista (...) měla tak nějak jak bych řekl už odjakživa v sobě, protože byla nejstarší člen rodiny a ty mladší, vždycky vyšla ta péče na ní, takže byla zacvičená už od dětství ...“ (rozhovor 2 Josef, ř. 62-67).

Pro pěstouna Martina byl také velmi zásadní příběh jeho partnerky:

„...významný bylo jako manželčina motivace, protože jako ta vlastně že jo vyrůstala poblíž dětského domova a (...) chtěla pomoci těm dětem kolem, těm za těma oknama když chodila kolem domů. Tak vždycky jako chtěla být pro ně nějak nápomocná (...) Takže spíš ten její příběh...“ (rozhovor 5 Martin, ř. 58-63)

Souhlasí tedy, že i pasivní zkušenost jeho partnerky s dětským domovem pro něj byla inspirací pro pomoc dítěti v ústavní péči.

Pavlova rodina se nachází ve specifické situaci, v pěstounské péči mají dítě s postižením, které partnerka zná již z předchozího zaměstnání.

„...manželka k tomu, že v tom ústavu sociální práce, tak vlastně pracovala s malými dětmi (...) v tom ústavu měli měnit podmínky pro ty děti (...) nebylo to podle jejího gusta a tak vlastně jí ta práce v tom ústavu nechci říct že přestala bavit, to ne, ale prostě, prostě hledala nějakou cestu k těm dětem se věnovat (...) uvažovali jakou formou, že bysme zkusili jedno dítě, který dá se říct že si asi nejvíc oblíbila, takže tohle dítě že by jsme si zkusili vzít do pěstounské péče...“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 25-36)

Pro Pavla je velmi silný celý příběh jeho partnerky, jejího zaměstnání a její touhy změnit osud dítěte, se kterým není vhodně zacházeno. Pavel v rozhovoru projevuje ženě velký obdiv a podporu „...vidím, že, že ta individuální péče... jako samozřejmě je to i o člověku, kterej se o to dítě stará jo, moje manželka jako (...) to co jí jako dává, to co jí především ona naučila... tak to je neuvěřitelný...“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 177-179)..

Hodnotí svou pozici ve výchově spíše jako pomocnou a podpůrnou, veškerou práci dle jeho mínění odvádí manželka „...já tomu říkám 80 nebo 90% tohohle všeho, tak šlo za manželkou jo (...) tu černou práci kolem toho odvedla hlavně manželka, takže se to bral jako nějakou pomoc a podporu...“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 220-223).

Uvádí, jaká byla prognóza přijaté dcery a jaká je situace nyní. Připisuje úspěchy individuální péči jeho manželky, kterou dceři poskytuje.

„...ten samotnej posun toho dítěte (...) tak prostě je to je neuvěřitelný... je to prostě neuvěřitelný! (...) říkali, že nebude nikdy mluvit a a že zůstane na plenách a že nevím co všechno a teď mluví, že se s ní domluvíme. Naučila se chodit na záchod, dokonce i jezdí na kole, dokonce lyžuje.“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 282-286)

Partnerčina motivace pro přijetí dítěte do péče byla pro respondenty inspirující. Z rozhovorů se ukazuje, že pěstouni vnímají svou partnerku jako spolupracovnici, partnera ve výchově, navzájem se podporují a motivují pro práci s pěstounskými dětmi.

7.8.4 Další témata rozhovorů

Nyní, když jsme analyzovali nejvýraznější témata vyjadřující se k motivaci pěstounů pro vstup do pěstounské péče, ráda bych věnovala prostor dalším, velmi důležitým a zajímavým tématům, které vycházejí z rozhovorů s respondenty.

Jiné formy péče

Část respondentů zmínila v rozhovorech, že se sami setkali nebo uvažovali i nad jinou formou NRP než pouze pěstounskou péčí. Pěstoun Aleš se dokonce v minulosti setkal s rodinnou pěstounskou péčí, když členovi rodiny náhle zemřela opatrovnice.

„to jsme byli nucený vlastně situací, protože vlastně v té rodinný pěstounský péči tak toho syna měla v opatrovnictví manželky matka a ta náhle umřela, takže vlastně nic jiného nezbylo, než prostě jsme si ho vzali. (...) prostě narazil jsem na paní K, sociální pracovníci, no a tak nějak ta nám řekla co a jak, co by bylo prostě nejlepší no a tak jsme do toho potom šli.“ (rozhovor 1 Aleš, ř. 34-39)

Popisuje tuto zkušenost jako pozitivní zkušenost pro dlouhodobou pěstounskou péči, pro kterou se manželkou rozhodli až roky po ukončení rodinné péče *„(...) takže vlastně tak nějak jsme věděli do čeho jdeme víceméně nebo z 50% jo, protože ono je to nebo 90%...“ (rozhovor 1 Aleš, ř. 18-19).*

Respondent Aleše a jeho partnerka nejprve uvažovali nad osvojením neboli adopcí, ale zjistili, že nejsou vhodnými zájemci pro adopci *„no my jsme chtěli (...) jsme teda jako dá se říct adoptovat, jenomže nám bylo řečeno, že (...) že nemáme šanci no, protože jako ty*

biologický děti mít můžeme jo, takže jsme přistoupili zpátky k té pěstounské péči...“ (rozhovor 1 Aleš, ř. 45-47). Byla zde tedy větší pravděpodobnost, že rodina nedostane dítě do adopce, než šance, že dítě získají, proto přistoupili již ke známé pěstounské péči.

Na druhou stranu se hned ve dvou případech objevilo, že pěstounská péče byla cílená *„(...) my jsme nějak ani vůbec neřešili, jako tu druhou variantu“* (rozhovor 3 Lukáš, ř. 226-227). *„Bylo to zejména z toho důvodu, že jsme si chtěli vzít sourozence a chtěli jsme zachovat kontakt s biologickou maminkou...“* (rozhovor 5 Martin, ř. 73-75). V těchto případech brali pěstounskou péči jako silně pozitivní právě pro kontakt s biologickou rodinou nebo pro pomoc dítěti, které nemá jinou šanci se do rodiny dostat než skrze pěstounskou péči *„nějak jsme to spojovali s nějakým tím... s nějakou vyšší hodnotou asi“* (rozhovor 3 Lukáš, ř. 234).

„spíš ty praktický důvody, tam by byl ten kontakt s tou původní maminkou, kdežto při adopci by byl (...)by byl odříznutej a teprve po 18 roku věku dítěte by mohli začít pátrat po vlastní ose, ale takhle jsme měli ten kontakt zachovanej, to primárně.“ (rozhovor 5 Martin, ř. 80-84)

U rodiny pěstouna Josefa se setkali s hostitelskou péčí. Znamená to, že k nim na víkendy a volné dny jezdil chlapec, ale rodině tato forma péče nevyhovovala. Respondent uvádí, že nebylo vhodné věkové rozpětí mezi dítětem v hostitelské péči a jejich dětmi biologickými, tudíž si vzájemně moc nerozuměli a raději tuto formu péče opustili.

„Předtím jsme zkoušeli hostitelskou péči, která nebyla úplně jako ono (...) no a bylo to tím, že ty naše děti věkově nebyly od toho rozpětí věkové... jsme prostě se kontaktovali s chlapcem jedním tak to nebylo úplně jako ono... nesedlo si to no, ale i to se může stát...“ (rozhovor 2 Josef, ř. 32-34)

Sám respondent hodnotí tuto zkušenost jako pozitivní a vnímá, že bylo v pořádku péči ukončit, když rodině nevyhovovala a neměla tudíž takový význam, jaký si představoval, že by měla mít. Náhradní rodinnou péči chtěl provozovat jako pomoc dětem se špatným začátkem, přál si z domu vytvořit záchranné hnízdo a jakou formu péče by to obsahovalo, mu bylo v prvních idejích jedno *„...takový větší dům (...) použít ho pro takovou líheň nebo záchranný hnízdo v podobě nějaké péče ať už dlouhodobé nebo hostitelské o víkendech nebo prostě té přechodky...“* (rozhovor 2 Josef, ř. 84-88).

Z rozhovorů je tedy znatelné, že ať už byla pěstounská péče původní myšlenkou pěstounů nebo vykryštovala až během zjišťování informací a skrze rozhovory se sociálními pracovníci, vnímají ji respondenti jako ideální formu péče pro ně samotné.

Vnímání přijatého dítěte jako vlastního

Nezávisle na sobě většina respondentů upozorňuje na to, že vnímá své přijaté děti jako děti vlastní. Často k otázce o silných momentech najdeme vzpomínky na návštěvy kojeneckých ústavů. Pěstouni o svých přijatých dětech mluví jako o vlastních a je pro ně občas těžké v rozhovorech mluvit o některých jako o pěstounských dětech. Toto téma se ve výzkumu objevovalo velmi intenzivně, i když úplně nesouvisí s motivací pro pěstounskou péči, ráda bych mu věnovala zvýšenou pozornost.

Respondent Lukáš v závěru rozhovoru, v místě, kde má respondent možnost sdílet doplňující informace a myšlenky, které bych měla slyšet, hovoří právě o vnímání přijatých dětí jako vlastních. Upozorňuje na fakt, že i když odborná veřejnost často tvrdí, že pěstounští rodiče vnímají biologické a přijaté děti jinak, on s nimi velmi nesouhlasí.

„...většina říká, že člověk nebere ty pěstounský děti stejně jako ty své vlastní děti a vždycky v tom máš to jenom své dítě. Já to fakt takhle nemám a, a bil bych se za to, že to takhle nemám, že to fakt opravdu mám úplně, úplně vlastně nastejno (...) z mého pohledu myšlenku, že nerozlišuju mezi přijatejma a biologickejma dětma...“
(rozhovor 3 Lukáš, ř. 276-280)

Tuto myšlenku v průběhu rozhovoru vnesli všichni respondenti, kteří jsou v dlouhodobé pěstounské péči, a proto si myslím, že je důležité ji zde sdílet. Respondenti se shodují, že přijaté dítě je pro ně stejné jako jejich biologické. Pěstoun Martin ale upozorňuje, že je potřeba nenechat si sebrat veškerou pozornost přijatými dětmi a nesmí se zapomínat na biologické potomky v rodině.

„...aby asi si člověk jako víc ohlídal důraz na to svoje biologický dítě, aby ho neupozadil moc. Když si bere další dítě do rodiny a je to dítě z děcáku nebo kojeňáku, aby si prostě nenechal sežrat veškerou pozornost jeho pro ně...“ (rozhovor 5 Martin, ř. 117-119)

V osnově a otázkách rozhovoru jsem nikdy nepobízela žádného respondenta, aby oslovil toto téma. Je tedy zajímavé, že se o této myšlence zmínili 4 respondenti, jedinou

výjimkou je respondent provozující přechodnou pěstounskou péči, neznamená to ovšem, že by své přijaté děti vnímal jinak než ostatní.

„...jako když bychom čekali vlastní děti. Další děti do rodiny, bylo to... já jsem to neodlišoval...“ (rozhovor 5, 92-93) „...místo toho aby nám kynulo břicho jsme jezdili do děčáku na návštěvy, nebo do kojeňáku...“ (rozhovor 5 Martin, r. 106-107)

„...jak když... se narodili kluci no, jakoby tak to byl dojem jako kdyby jsme přijeli do porodnice. Přijeli jsme tam oba, nejenom já, že prostě, že tam u kluků jsem přijel jenom já... manželka už vlastně to, že jo, a to tak, tak to byl asi ten nejsilnější dojem jako jo... prostě to... no a vlastně u té mladší taky. Tam to bylo taky tak...“ (rozhovor 1 Aleš, ř. 178-182)

„...první krůčky, první slova... Vlastně takovéhle věci jo, první... Poprvý řekne máma, táta, jo, jakoby že tam jsou to, jsou vždycky takový silný věci, to se dá říct jako u biologickýho dítěte no, to je vlastně, dá se říct, to samý jo. Když jako bereme, to bereme, jako vlastní... Tam ty rozdílů prostě neděláme v tom...“ (rozhovor 1 Aleš, ř. 195-200)

„...jako když máte prostě vlastní dítě, že my v tom jako nevidíme vůbec žádný rozdíl. Spíš jenom se to nazývá teda pěstounství a podobně ale... ale... my to berem prostě tak, že prostě máme další dítě...“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 153-155)

Biologické děti a rodina

Ve výzkumu se také ukazuje, že pro respondenty byly důležité názory biologických dětí a rodičů. U většiny respondentů se kladl důraz na biologické děti. Nejen že rodina čekala, až budou děti dostatečně staré, často je také zajímal jejich osobní názor na pěstounskou péči, budou totiž její součástí.

Josef zmiňuje, podobně jako Martin, že s pěstounskou péčí čekali až děti vyrostou do určitého věku, aby předešli případným negativním zkušenostem nebo problémům v rodině *„...že dokud si ty naše děti biologické...budou nás potřebovat, tak aby jsme eliminovali nějaký ten počet zásahů, těch škodlivých, tak počkáme, až nějak dorostou a jak se k tomu vyjádří...“ (rozhovor 2 Josef, ř. 41-43).* U Martina bylo čekání na věk dítěte specifitější *„My jsme v tu dobu jednoho synka už měli v té době, teď jsme čekali minimálně do 3 let jeho věku než si jako pořídíme další...“ (rozhovor 5 Martin, ř. 93-94).*

Pro Josefa byl názor podobně stejně důležitý jako pro Pavla. Oba pěstouni potřebovali slyšet názor svých biologických dětí, neboť se pěstounství mají spolupodílet *„Nejdůležitější v*

té osobní rovině to byla, byl jakoby souhlas dětí...“ (rozhovor 2 Josef, ř. 154). U respondenta Pavla můžeme najít podobnou odpověď „když jsme se rozhodovali tak ptali jsme se jako našich dcer, že jo, jakej ony na to maj názor, protože se na tom budou taky spolupodílet samozřejmě, zvlášť když to dítě, je postižený...“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 129-131).

Pro Pavla byl také důležitý názor blízké rodiny. V jeho případě se objevila podpora a souhlas s rozhodnutím vzít si dítě do pěstounské péče.

„...nevěděli jsme jestli nás podpoří, nepodpoří vlastně... a oni nás v tom podpořili jako jo, v rodině, v nejbližší rodině tak nás tam podpořili (...) spíš nám jako umožnili tu, to rozhodování nám nějak jako podložit, že... jo... oni jdou do toho s náma tak, tak mi do toho půjdeme teda taky.“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 133-138)

Názor blízké rodiny a rodičů pěstounů nemusí být ovšem vždy kladný. V rozhovorech můžeme také najít negativní názor blízké rodiny „...ze strany rodičů... ty mě od toho spíš odrazovali jo, tam prostě to mě tak nějak jako...“ (rozhovor 1 Aleš, ř. 110).

V některých případech nepřikládal respondent názoru rodičů tak velkou váhu. Martin se svými rodiči o pěstounské péči hovořil pouze jako o oznámení, že se jednoho dne stane náhradním rodičem „...rodiče jsme postavili před hotovou věc. Prostě takhle to plánujem a byli bychom rádi, kdyby nám byli nápomocný, ale moc na výběr jsme jim nedávali. Vlastně“ (rozhovor 5 Martin, ř. 42-43).

Pro většinu respondentů byl důležitý okamžik svolení k péči názor jejich blízké rodiny, ať už biologických dětí nebo jejich rodičů. Někteří cítili, že bez podpory nejbližších by nebylo jednoduché stát se pěstounem, jiní respondenti měli ve své cestě k pěstounské péči jasnou ideu a své plány rodinám pouze oznámili.

Proces k pěstounství

Nyní bych se ráda zastavila u dalšího tématu a tím je téma cesty k pěstounství. Někteří respondenti upozorňovali, že psychologická vyšetření a sezení pro ně byla obtížnější a činila jim obavy, aby byli vhodnými jedinci pro pěstounskou péči. Upozorňují na zdlouhavé šetření od rodinné situace až po finanční zabezpečení.

Častou vzpomínkou je pro pěstouny psychologické sezení, které patří do základních opatření při žádání o pěstounství. Pro respondenta Aleše byla zkušenost kladná a vyzdvihl ji jako jeden z nejvýznamnějších momentů „...nejsilnější moment byl, když jsme byli na... na

krajském úřadě... na psychotestech. (...) po 0,5 hod. poznali a říkám... vy, vy snad jakoby s náma žijete“ (rozhovor 1 Aleš, ř. 172-173).

Na druhé straně byl pro pěstouny tento proces také stresující a vyvolával v nich obavy, jestli jsou vhodnými adepty na pěstounskou péči a jsou schopni situaci zvládnout. „...pak takovej ten strach (...) strach z toho psychologickýho testu, abysme tím jakoby prošli jo, nějaký to o tom malování stromu prostě se silnýma kořenama, pevnýma a košatým...“ (rozhovor 3 Lukáš, ř. 180-184).

„...ted' můžem se přihlásit na tu, na to školení na ten kurz a podle toho uvidíme, jestli projdem...“ (rozhovor 2 Josef, ř. 192-193).

Pavel se při přijímání postižené dcery zažil z jeho pohledu nepříjemný psychologický rozhovor. Cítil, že pracovníci v jejich péči mají důvěru, ale předpokládají, že může nastat neúspěch a návrat dítěte zpět do ústavní péče.

„...třeba právě ty psycholožky když byly u nás, dělaly tam s náma nějaký rozhovory (...) docela nás jako, ne, nechci říct jako zrazovaly ale spíš to říkaly jako že dobrej každej rok, kterej to dítě třeba stráví, stráví v rodině jo... my to teda, my to teda berem tak že ji máme na doživotí, do konce života – tak to říkáme ale ony říkaly vlastně že, že je to... že je to jako těžkej krok, že by se nedivily kdybychom jí třeba jako vrátili jo...“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 185-193)

Popisuje však, že pro něj bylo důležité sdílet s odborníky obavy z okolí, které k nim pravděpodobně změní vztah a přístup. Z rozhovoru:

„...protože jako vidím i sám třeba se s někým bavím (...) ze začátku, že jako a co dělá žena? No je doma no, a a já řeknu, je doma a oni řeknou, no to máte to pěkný, že jo... jo a tak ti lidi dost jako kroutili očima (...) spousta lidí si nedokáže představit co se zatím jako dělá...“ (rozhovor 4 Pavel, ř. 198-203)

8 SHRUTÍ VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Ze získaných rozhovorů jsem vyhodnotila 7 hlavních témat a ta jsem podrobněji popsala v předchozí části. Výsledky není možno vzhledem k velikosti vzorku a specifičnosti případů a odpovědí generalizovat na celou populaci, analýza ale odhalila shody a rozdíly. Cílem výzkumu bylo zjistit, co vedlo muže pěstouny pro vstup do pěstounské péče a jaké byly jejich prožitky a okamžiky. Snaha zmapovat jejich cestu k rozhodnutí stát se pěstounem a zjistit, co pro ně bylo v tomto období pozitivním nebo naopak negativním. Popsat, co vedlo k jejich rozhodnutí a jak se k pěstounství respondenti dostali. Nyní se pokusím na základě výstupů ze získaných dat, popsaných v předchozí části textu, odpovědět na výzkumné cíle a otázky.

Jaká byla motivace pěstounů mužského pohlaví pro vstup do pěstounské péče?

V rozhovorech se objevují dva pohledy na přijetí dítěte do pěstounské péče. Jeden, se jeví jako pomoc dítěti, které nemělo dobrý start do života. Touha naučit dítě rodinnému systému, dát mu příjemné, bezpečné prostředí pro růst a vývoj. Poskytnout dítěti korektivní zkušenost nebo pouze prostor, ve kterém se může vypořádat se svými traumaty. Tuto motivaci jsem v předchozí analýze nazvala jako Pomoc dítěti.

Druhým pohledem na to, proč se zaregistrovat jako pěstoun, se ukazují praktické důvody pro rodinu. Věnovala jsem se této motivaci v předešlé kapitole a nazvala jsem toto téma Rodinná situace. V některých případech šlo o zdravotní komplikace manželky, jinde se objevila touha po určitém pohlaví dítěte, které se páru přirozenou cestou nedaří mít, tudíž vnímají náhradní péči jako ideální řešení. Jinou rodinnou situací se stala potřeba změnit zaměstnání a začít pracovat jinak nebo jinde, kde může respondent nebo jeho partnerka pomáhat dětem.

S motivací mužů se silně pojila motivace jejich partnerek. Touha manželek pomoci dítěti v nouzi, změnit zaměstnání nebo mít dítě jinou než biologickou cestou bylo pro respondenty velmi významné. Vnímají své partnerky jako podporu, sdílí s nimi společnou vizi být pěstouny a je pro ně podstatné, že jsou na péči jako pár.

Odpovědi na výzkumné otázky, které tvořily osnovu při polostrukturovaném rozhovoru:

1. Kdy a jak jste se o PP poprvé dozvěděl?

Většina respondentů znala tuto formu náhradní rodinné péče z reklamních kampaní, někteří se o PP dozvěděli díky samostudiu a vlastnímu zájmu pomoci někomu v nesnázích. Informace o PP měli někteří respondenti již dlouho před žádáním o dítě, jiným přišla tato informace jako nová a brzy po seznámení s PP se stali žadateli. Čtyři z pěti respondentů však nebyli hlavními autory myšlenky stát se pěstounskou rodinou, ale s impulsem vzít si dítě z ústavu do péče přišla původně partnerka.

2. Vzpomenete si, kdy a jak se Vaše znalost o PP přešla v možnost sám se stát pěstounem? Jaký to mělo vývoj? Jaký byl vývoj této změny?

Respondenti nedokáží přesně tuto přeměnu rozlišit. Změna se děla postupně, získáváním informací, návštěvami kojeneckých ústavů a setkáváním s pěstouny či sociálními pracovníky. Jak jsem již zmiňovala, důležité je, že o pěstounství a jeho možnosti hovořili respondenti s partnerkami, které se pěstounkami stát chtěly. Pěstouni však nemluví o nátlaku nebo nemožnosti volby, naopak popisují tento přerod ze znalosti v chuť starat se o přijaté dítě jako postupný a příjemný, plný odkrývání nových pohledů a zkušeností s ústavní i rodinnou péčí.

3. Co Vás na tom nejvíce lákalo?

Zde se odpovědi respondentů liší, ale většina pěstounů popisuje vize a zážitky, které chtěli se svými přijatými dětmi zažívat. Zmiňují se také o touze pomoci a chuti poskytnout tolerantní prostředí dítěti, které nemá s takovou rodinnou zkušenost. Někteří se těšili na změnu zaměstnání své partnerky, která byla dlouhodobě nespokojená a chtěla ukončit pracovní poměr. Z odpovědí je zřejmé, že to, co pěstouny nejvíce lákalo, silně souvisí s jejich motivací.

4. Kdo Vás v tomto období nejvíce podržel?

Zde se respondenti shodují svou odpovědí a mimo jiné důležité osoby všichni uvádí svou partnerku. Pro pěstouny je důležitá rodina, její podpora, pozitivní názor k rozhodnutí být pěstounem. Velmi také záleží na názorech biologických dětí a jejich podpoře. Často pěstounům pomáhali autoři knih a publikací, ve kterých získávali ujišťující informace. Jako podporu brali pěstouni také školitele, psychology nebo zkušenější pěstouny, se kterými mohli sdílet své obavy a dostávalo se jim pozitivní nebo rozvojové zpětné vazby.

5. Co pro Vás při rozhodování, jestli se stát pěstounem, bylo nejdůležitější?

Respondenti zde odkazují na společnou, vzájemnou podporu mezi partnery. U některých se jednalo i o podporu blízké rodiny. Důležité pro respondenty byly návštěvy kojeneckých ústavů, setkávání se s dětmi a pracovníky v ústavu. Pro pěstouny bylo také nejvýznamnější pomoci konkrétnímu dítěti, které nevyrostá v rodinném prostředí.

6. Jaké byly vaše nejsilnější momenty?

Mezi nejsilnější momenty řadí pěstouni návštěvy v ústavech. Chvíle, kdy se seznámili s jejich budoucím dítětem, okamžiky rozhovorů s psychology a pracovníky institucí. Ve chvílích, kdy se setkali s realitou kojeneckých ústavů, sami získali názor na to, kolik dětí se zde nachází. Tato zkušenost je ujistila, že je správné rozhodnutí vzít si do péče jedno z těchto dětí a dát mu rodinnou atmosféru a víru v rodinu.

Dalším podstatným faktorem, který se v rozhovorech opakuje, je již cesta vyzvednutí dítěte a následný odvoz potomka domů. Pěstouni popisují, že tento aspekt vnímali stejně jako zrození biologického dítěte.

Pro respondenta provozující přechodnou pěstounskou péči byla významným aspektem změna zaměstnání. Možnost opustit stávající práci a změnit svou životní cestu prosociálním směrem.

7. Jaké byly nejhorší nebo nejsložitější momenty při rozhodování stát se pěstounem?

Zde respondenti vzpomínají zejména na okamžiky, kdy již pěstouny jsou a přicházejí určité komplikace. Obecně vzato se jedná o problémy s biologickými rodiči přijatých dětí, soudní spory a nastavování pravidel.

Dva z respondentů spojují špatné vzpomínky s psychologickými sezeními. Rozvíjely se zde obavy, jestli bude respondent vhodným adeptem na adopci, stresovalo ho hodnocení a sledování, jestli jako pěstoun uspěje. Respondent, který si do péče bral postiženou dívku, byl zklamán přístupem psychologů, bylo mu naznačeno, že výchovu handicapovaného jedince nemusí rodina zvládnout a že je v pořádku, když neuspějí, protože pro dítě je důležitá každá pozitivní zkušenost v rodině. Pěstoun však nepočítal s variantou, že situaci vzdají, proto mu nepřišlo vhodné časté upozorňování na možnost selhání.

9 DISKUZE

Cílem mého výzkumného šetření bylo zjistit motivaci pěstounů mužského pohlaví k vstupu do pěstounské péče. Pro získání informací a pro porozumění respondentů jsem zvolila metodu polostrukturovaného rozhovoru. Metoda, kterou jsem při sběru dat použila, byla velkým pomocníkem a osnovou, které jsem se mohla držet. Polostrukturovaný rozhovor a jeho osnova mi pomohla pracovat s nervozitou a nejistotou. Také jsem se díky osnově mohla plně soustředit na odpovědi respondentů a nemusela jsem se obávat, že neobsáhneme daná témata. Nevýhodou této metody byla právě i její velká volnost a možnost modifikace dotazů, kdy jsme se při rozhovorech dostávali i do témat, která nesouvisela s tématem bakalářské práce. Respondenti měli tendenci zabíhat do jiných časových úseků, než o kterých jsme se bavili a tento fakt mi v některých případech při vedení rozhovoru unikl. Počet respondentů mi vyhovoval, ačkoli jsem původně plánovala počet respondentů zvětšit na 7 pěstounů, z časových a organizačních důvodů jsme byli schůzky nuceni zrušit. Při prepisování rozhovorů jsem byla udivena svými komunikačními schopnosti pod tlakem nebo nervozitou. Překvapilo mě nespisovné vyjadřování, komunikační a slovní výplně, které používám při souhlasu s protější stranou. Při opakovaném čtení rozhovorů, mě taktéž napadaly nejrůznější doplňující otázky, které mohly v rozhovorech zaznít. Vnímám, že je pro mě důležité sestavit si dobrou osnovu, která mi bude sloužit jako opora a měla bych si být při dotazování respondentů jistější a sebevědomější.

Jistá neformalita, přátelskost, odbíhání od témat se ve vedení rozhovorů objevuje, i když přátelský vztah nemám s žádným z respondentů. Vliv předešlé známosti jsem pociťovala pouze v začátku, kdy některým respondentům trvalo určitou chvíli, než se naladili na téma, otázky i průběh rozhovoru. Většina respondentů vstupovala do rozhovoru nejistě, upozorňovali, že jsou málo sdílní, že nevědí, co by měli říkat. Zde se opět projevila výhoda polostrukturovaného rozhovoru, který byl pro mne i pro respondenta jasným vodítkem. Překvapilo mě, jak rychle se respondenti otevřeli odpovědím a odpovídali upřímně. Vnímám, že jistotu jim dodával informovaný souhlas, představení práce a úvod proč jsem si téma vybrala a proč mě zajímá motivace pěstounů. Příště bych se nebránila využití většího počtu otázek, které by mohly přinést nové, intimnější informace.

10 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zjistit motivaci pěstounů mužského pohlaví pro vstup do pěstounské péče. Zmapovat jaké byly důvody pěstounských otců pro vstup do pěstounské péče, jaké je při tomto rozhodování doprovázely pocity, zkušenosti, informace. Jaká pro ně byla situace stát se pěstounem, kdo byl pro ně důležitou osobou a co pro ně bylo významnými momenty.

Vzhledem ke skutečnosti, že problematice mužů v náhradní rodinné péči není věnováno tolik pozornosti, zvolila jsem si téma motivace pro vstup do náhradní péče, konkrétně péče pěstounské.

V teoretické části se zabývám charakteristikou důležitých pojmů. Věnuji se tématu rodina, jejím funkcím a významu pro dítě. Dále se věnuji popisu náhradní péče ústavní i rodinné, jak vypadá a funguje v České republice. Důležitou kapitolou teoretické části je motivace a motivace pěstounů, kde se zabývám motivací pěstounských párů a rodin pro přijetí dítěte do rodinné péče.

Ve výzkumné části popisuji své výzkumné šetření, které se zabývá motivací pěstounů mužského pohlaví pro vstup do pěstounské péče. V této části jsem identifikovala na základě dat z polostrukturovaných rozhovorů hlavní témata motivace pěstounů pro vstup do náhradní rodinné péče. Většina témat se objevila ve všech rozhovorech s respondenty. Při popisu výsledků výzkumného šetření jsem podrobně rozepsala jednotlivá témata a subtémata, která jsem následně podložila konkrétními úryvky z výpovědí respondentů.

Mezi motivy, které respondenti oslovují, patří pomoc dítěti v nepříjemné životní situaci. Dalším důležitým prvkem jejich motivace pro pěstounskou péči byla rodinná situace, ve které se respondenti nacházeli. Takovou situací je například touha změnit zaměstnání, přání dalšího dítěte v rodině jako sourozence pro biologické děti. Někteří pěstouni uváděli zdravotní stav partnerky. Významnou roli zde hrála i manželka pěstouna, ať už jako podpora, partnerka nebo autorka nápadu vzít si dítě do pěstounské péče. Respondenti ve svých rozhovorech oslovují i další velmi důležitá témata, která ovlivnila rozhodnutí stát se pěstounem. Respondentům často záleželo na názorech blízkého okolí. Pěstouni také popisují silné emoční zážitky z návštěv kojeneckých ústavů nebo z psychologických rozhovorů. Důležitý pro ně byl celý proces získávání informací a zkušeností s pěstouny a pracovníky v oboru.

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- Atkinson, R. (2003). *Psychologie*. Praha: Portál.
- Bubleová, V., Vránová, L., Vávrová, A. a J., Frantíková. (2011). *Základní informace o náhradní rodinné péči*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče.
- Bubleová, V., Vránová L., Vávrová A., Frantíková, J. a M., Vančáková. (2013) *Průvodce náhradní rodinnou péčí*. 5. vydání, Praha: Středisko NRP.
- Bubleová, V. a kolektiv. (2014). *Základní informace o pěstounské péči a péči poručníka*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče o. s.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). *Using thematic analysis in psychology*. *Qualitative Research in Psychology*, 3 (2), 77-101. DOI: 10.1191/1478088706qp063oa
- Dunovský, J. a kolektiv. (1999). *Sociální pediatrie. Vybrané kapitoly*. Praha: Grada.
- Gabriel, Z. a T., Novák. (2008). *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Hamplová, D. (2007). *Děti na psí knížku?: Mimomanželská plodnost v ČR*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky
- Hartl, P. a H. Hartlová. (2015). *Psychologický slovník*. 3. aktualizované vydání. Praha: Portál.
- Hendl, J. (2016). *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál.
- Helus, Z. (2009). *Dítě v osobnostním pojetí*. 2. přepracované a rozšířené vydání., Praha: Portál.
- Heslop, P., A. [Http://etheses.dur.ac.uk](http://etheses.dur.ac.uk) [online]. Fathers Who Foster: Exploring Gendered Narratives from Foster-Fathers, Durham theses, Durham University. 2013. [cit. 2018-07-17]. Dostupné z: <http://etheses.dur.ac.uk/10951/>.
- Kovařík, J. (2004). *Náhradní rodinná péče v praxi*. Praha: Portál, 2004.
- Matějček, Z. (1994). *O rodině vlastní, nevlastní a náhradní*. Praha: Portál.

- Matějček, Z. (1999) *Náhradní rodinná péče. Průvodce pro odborníky, osvojitele a pěstouny*. Praha: Portál.
- Matějček, Z. (1991). *Praxe dětského psychologického poradenství*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Matoušek, O. (2008). *Slovník sociální práce*. 2. přepracované vydání. Praha: Portál.
- Matoušek, O. (2007). *Základy sociální práce*. 2. vydání. Praha: Portál.
- Meese, R. (2009). *Family Matters: Adoption and Foster care in Children's literature*. California: ABC-CLIO.
- Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada.
- MPSV [webová stránka]. *Formy náhradní rodinné péče*. 2013. [cit. 2018-07-17]. Dostupné z: <http://mpsv.cz/cs/14501>.
- Nakonečný, M. (2009). *Psychologie osobnosti*. 2. rozšířené a přepracované vydání. Praha: Academia.
- Nováková, L. (2015). *Www.ilom.cz* [online]. Děti v pěstounské péči potřebují mužské vzory. [cit. 2018-07-17]. Dostupné z: <http://www.ilom.cz/deti-v-pestounske-peci-nepotrebuji-darky-ale-muzske-vzory/>.
- Plháková, A. (2007). *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia.
- Purvis, K., B., Cross, R., D. a W. Sunshine. (2013). *Dítě v nové rodině*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Říčan, P. (2008). *Psychologie osobnosti. Obor v pohybu*. 6. revidované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2008.
- Šance dětem [webová stránka]. *Systém náhradní péče*. 2018. [cit. 2018-07-17]. Dostupné z: <https://www.sancedetem.cz/cs/hledam-pomoc/rodina-v-problemove-situaci/dite-mimo-vlastni-rodinu/system-nahradni-pece.shtml>.
- Škoviera, A. (2007). *Dilemata náhradní výchovy*. Praha: Portál.
- Vágnerová, M. (2005). *Vývojová psychologie. Dětství a dospívání*. Praha: Univerzita Karlova v Praze. Nakladatelství Karolinum.

Vránová, L. (2011). *Sociálně-právní analýza přechodné pěstounské péče v České republice*. Praha: Středisko NRP.

Wrighton, P. (2006). British Association for Fostering and Adoption. *The Role of Male Carers in Adoption and Fostering*. Practice Note, 49. London: BAAF.

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zezulová, D. (2012). *Pěstounská péče a adopce*. Praha: Portál.

12 PŘÍLOHY

12.1.1 Rozhovor 1 Aleš

- 1 Z: Ještě bych ráda zmínila, proč jsem si vybrala tohle téma s tím že vlastně spolupracuju s organizací
2 Děti patří domů už několik let jako respitní pracovník na pobyty s dětma z pěstounských rodin
3 a... Takže s pěstounskou péčí tak nějak jako známe už nějakou dobu a tak mě zajímalo rozmezšlela
4 jsem se co by mě v tyhle oblasti zajímá a ta motivace zejména těch chlapů proč do té pěstounky jdou
5 mi přišla poměrně zajímavá a tak jsem se rozhodla, že to zkusím, že se pár lidí zeptat a zjistit jak to
6 teda je. Teď si budeme dělat takový okýnko kde se budeme snažit vzpomenout si jak to vlastně začalo,
7 já se budu ptát na určité otázky a budeme se bavit o tom jak jste se dozvěděl o pěstounství, jaká byla ta
8 cesta toho rozhodnutí stát se pěstounem, kdy jste se cítil nejlépe a kdy to mohlo být zas naopak těžší.
9 A: jo jo jo jo jo
10 Z: Tak já vás poprosím na začátek jestli byste mi stručně charakterizoval nebo představil vaší rodinu.
11 Počet dětí, jestli máte nějaké biologické děti, jak dlouho jste pěstoun... abych jako věděla, jak jste
12 velká rodina.
13 A: Juch, no tak jsme dá se říct sedmičlenná dneska už šestičlenná, protože nejstarší syn už je z domu.
14 3 biologický synové... 2, 2 no..ehm.. pěstounské holčičky jo... tak já si to teďkon nemohl ani to říct,
15 protože už to bereme jako vlastní. Takže dvě pěstounský holčičky no...no jo pěstounem jsem vlastně
16 co máme malou nejstarší od půl roka... 8 let, ale předtím jsme měli ale vlastně ještě dá se říct rodinou
17 pěstounskou péčí jo, takže vlastně tak nějak jsme věděli do čeho jdeme víceméně nebo z 50% jo,
18 protože ono je to nebo 90%, protože rodinná pěstounská péče dá se taky...tak trochu něco jinýho
19 než mine pěstounská péče no jasně jo takže to no a tak nějak tak nějak haha no nevím no to je asi
20 všechno na co jste se ptala
21 Z: Takže jste velká rodina slyším. A začínali jste tedy rodinou pěstounkou a teď máte dvě holčičky v
22 dlouhodobé pěstounské péči.
23 A: ano ano ano ano
24 Z: A jak je to... kolik je to už let co jste pěstoun?
25 A: No 8 a půl roku vlastně s jednou. Pak vlastně jsme se rozhodli ještě pro druhou... tak jsme si vzali
26 druhou takže to no... a předtím no já už nevím jakej je to časovej odstup co jsme měli SYNA. Jak je to
27 dlouho no to už je to dlouho... Noooo... to už je 12 let, 13 let, no takže vlastně tak nějak 13 let jsme
28 měli tu rodinnou ještě
29 Z: No tak to už je to je dost, to chápu, že se špatně vzpomíná, že se dlouho vzpomíná. Super. Zeptám
30 se, když se zkusíme vrátit úplně na začátek, kdy a jak jste se pěstounské péči asi dozvěděl?
31 A: Úplně poprvé když začnu s tím...s tou rodinnou tak tam to...vlastně šlo... víceméně to přišlo
32 samo. Samo prostě. To jsme byli nucený vlastně situací, protože vlastně v tý rodinný pěstounský péči
33 tak toho SYNA měla v opatrovnictví manželky matka a ta náhle umřela, takže vlastně nic jiného
34 nezbylo než prostě jsme si ho vzali. Zajel jsem na sociálku do OT a tam jsem kontaktoval paní K.. jo
35 to jsem jako nevěděl, že to má paní K... ale prostě narazil jsem na paní K, sociální pracovníci no a tak
36 nějak ta nám řekla co a jak co by bylo prostě nejlepší no a tak jsme do toho potom šli...hahaha...takže
37 jako u tý první pěstounský péče to bylo víceméně, že to bylo...bylo jakoby hozenej do toho rovnýma
38 nohama prostě situace životní...životní situace to prostě zapříčinila jo, že se to takhle jakoby vyvrbilo
39 no, takže prostě to... A u holčiček když jsme si je brali jsme furt chtěli tak nějak jako jakoby páreček
40 kluka a holku... no a potom časem, časem jsme tak nějak uvažovali no a a prostě jsme si řekli, že to
41 nepůjde normální cestou, prostě nám není shůry dáno mít holčičku, no tak jsme vsadili na jistotu.
42 Takhle to řeknu...takže vlastně no my jsme chtěli... jsme teda jako dá se říct adoptovat jenomže nám
43 bylo řečeno, že... že nemáme šanci no, protože jako ty biologický děti mít můžeme jo, takže jsme
44 přistoupili zpátky k tý pěstounský péči jo, že tam byla...tam spíš byla stoprocentní, největší šance
45 třeba na tu adopci 100% nešance nedosáhnout nějaký holčičky bylo... no a tady 100% nešance...u
46 pěstounský péče jsme říkali jo, pomůžeme prostě nebo todle, že jo, že tak nějak jsme potom šli do
47 toho...šli no, ale už jsme věděli co to obnáší co to prostě pěstounská péče je, jaký jsou podmínky
48 pěstounské péče... právě to jsme věděli z tý první vlastně jakoby s tím co jsme měli tu rodinnou

49 pěstounskou péčí, protože tam to získávání vlastně nebo ty kritéria splnit jsou jiný než... než u... ježiš
50 jak se to říká tý druhý pěstounské péči jedna je rodinná a ta druhá...
51 Z: No může být dlouhodobá nebo ještě profesionální...
52 A: No, no dlouhodobá, ano ano, jo protože tam třeba nejsou potřeba splňovat tudy rodinný psychotesty
53 a takovýdle věci jo, okolo, tam vlastně jsme přišli, sepsali, dalo se to na soud a prostě jednalo se to...
54 no jo, takže třeba tam je to tak, tam je to jiný, ale potom ten další postup nebo další soužití nebo
55 prostě tam je to stejný žejo prostě styk s rodičema jo a takovýdle věci jo prostě to je daný je to přeci
56 jenom pěstounská péče jo takže tak nějak no tam prostě nejsou rodiče zbavený nějaký rodičovských
57 povinností takže kontakt a styk s těma rodičema že jo umožňovat a takovýhle věci takže tam je to už
58 potom stejný potom u tý dlouhodobý pěstounský péče tak je tam dá se říct dlouho dlouhý prověřování
59 nebo nebo jo ne dlouhý, ale prostě je tam toho prověřování jo jako po psychický stránce po...po
60 pracovní stránce...po sousedském soužití a tak jo, kolem kolem, no takže tak nějak... Takže úplně
61 poprvý vlastně teď...teď už nevím na co jste se ptala... hahaha takže teď už vlastně úplně první
62 vědomosti o pěstounské péči byly že rodinné pěstounské péče kde vlastně ta situace sama přišla a
63 nebyla úplně jako vlastně jiná možnost... ano tam to zapříčinila ta životní situace no, zrovna
64 momentální životní situace.
65 Z: Jasně a pak teda šlo o to že jste, jestli jsem to dobře pochopila a slyšela, že jste vlastně si přáli mít
66 holčičku a no a vlastně jste uvažovali třeba o adopci, ale zjistili jste ta situace, že vlastně adoptovat je
67 na to jinej pohled než na tu pěstounskou péči... Jasně. Samozřejmě ono to v tý škále, jaký rodiče
68 vlastně projdou do adopce... za jak dlouho vůbec tu adopci vyřeší je to jiný než v pěstounské péči a
69 evidentně vy jste už měli výhodu toho že jste byli v rodinný pěstounský péči.
70 A: ano ano ano no, že nějaká zkušenost přesně... tak
71 Z: Takže jste nějaký jakoby informace a věci už znali.
72 A: no no no, ano ano ano.
73 Z: Super. Chtěla bych se vrátit do toho místa, kdy vlastně už jste měli jedno velký pěstounský dítě, to
74 totiž šlo, to jestli chápu, byl kluk, syn...
75 A: Ano ano ano.
76 Z:... a jak to tam vlastně vás napadlo jít do toho znova a trochu jinak?
77 A: No napadlo... napadlo. Tam víceméně...víceméně vlastně, hahaha, tak vlastně ten kluk ten už byl u
78 otce zpátky, protože se vrátil z výkonu trestu...todle todle tak tak to zase ta situace životní šla dál...
79 Vyvinulo se to tak, že chtěl k otci, tak jsme tomu nebránili prostě. Prostě splnil... splnil prostě kritéria
80 ten otec no bylo to todle tak prostě tak jsme zase zůstali s 3 klukama sami no a nebo s dvěma...
81 navádím vás s dvěma... v tý době s dvěma jo, jo to vlastně třetí ještě nebyl no a pak jsme měli...
82 vlastně třetího no odrůstal, odrůstal a...a tak tak v roce (syna) jsme šli žádat... no tak já nevím asi jak
83 to tak nějak do prostě... to si tak nějak nevybavuju jak to potom nás napadlo ani manželka asi ne.. ta
84 říká napadlo to jí... Tak nějak to vyplynulo ze situace dá se říct...to už zase, zase taky teďka chodí, že
85 by ještě další... hele říkám: už si počkej na vnoučata, už jako, už jako no...
86 Z: A jak jste to měl vy?
87 A: No co myslíte jak já..?
88 Z: Jak jste to měl... Tak přišla s tím manželka a vy jste se na tom? Řekněme co jste cítil... co si
89 tak myslel...
90 A: No souhlasil jsem s tím, souhlasil jsem s tím, protože vlastně tak nějak rovnou jsme řekli teda
91 holčičku... to to bylo samozřejmý Holčičku jsme chtěli. Holčičku jsme chtěli vlastně no... a pak jsme
92 měli zase kluka jo, no tak jsme tak nějak to vyplynulo z tý situace... Manželka šla, řekla, jo je to
93 dobrej nápad, jdem do toho... tak jsme do toho šli. Jsme takový spíš rodinný typy no, no né hahaha...
94 Z: To je dobře. Takže co vás na tom, když bych se zeptala na otázku, co vás na tom nejvíc lákalo? Tak
95 odpověď by mohla být jaká?
96 A: Tak táhlo mě na tom asi nejvíc takový ty cáčorky co budou chodit: tatínku kup mi taky něco
97 takovýho... nebo nevím takhle jo, řeknu to obrazně, že jo, koupíme todle todle no tak nějak hahaha u
98 těch kluků je to trošku jiný no tam je to trošku jiný...
99 Z: Jo super... Měl jste někoho, kdo vás v tom období, nejvíc podržel? V tomhle... Než jste vlastně,
100 žejo, žádali o to pěstounství dlouhodobý...?
101 A: No takhle...nevím, nevím no, asi vlastně tak nějak víceméně manželka jo, protože tam ze strany
102 rodičů... ty mě od toho spíš odrazovali jo, tam prostě to mě tak nějak jako...

103 Z: A v tý situaci, když jste si vlastně brali do tý rodinný pěstounské péče tam jste měl někoho koho si
104 jako vzpomínáte že byl pro vás významný?
105 A: No. Nenene, tam prostě zase manželka... tak nějak víceméně jsme se museli rozhodnout spolu ta
106 situace prostě... tak prostě přišla, že tam prostě ani nevíš.... Mě nešlo o to kdo mě podržel, prostě šlo
107 o to prostě... prostě to, aby, aby ten malej prostě neskončil někde v ústavu, že jo, no, jasně no, jasně
108 no najednou, protože proto dítě by to byl obrovskéj... obrovskéj prostě šok nebo obrovský prostě to,
109 že vyrůstal normálně... žejo, v rodině tohle sice s babičkou, ale prostě no, takže plynule přešel v to
110 protože babičku odvezli do nemocnice, takže žejo, tam jako on nebyl u toho nebo vůbec nevěděl, že
111 jakoby babička... umřela... Babička je v nemocnici, takže jsme si ho vzali, aniž by nějak to
112 narušilo... narušilo nějaký jeho, jeho prostě, já nevím, životní prostě běh nebo cyklus, aniž by to nějak
113 narušilo jeho, že prostě to vyplynulo, že situace, tak se prostě babička odjela do nemocnice a teta se
114 strejdou přijeli, prostě no a tak jsem u tety se strejdou... babička je v nemocnici no a postupem času
115 jsme ho připravovali na to, že babička už prostě nevrátí jo, takže prostě tam šlo spíš víceméně o to, se
116 zachovat v tý situaci, nevím, jestli takhle jako dobře jo, ale já si myslím, že prostě takhle to ta situace
117 životní to no, a my se držíme s manželkou tak nějak spolu... spolu se podporujem no... hahahaha
118 Z: Jasně takže tam prostě byla ta situace to dítě nenechat jít do ústavu?
119 A: No určitě.
120 Z:...ale nějak mu pomoci?
121 A: Určitě určitě určitě, že by to pro něj bylo prostě psychicky stres nebo vůbec nějaký psychický
122 trauma prostě najednou... najednou prostě zničehonic přijedou, naloží, odvezou mě někam do
123 neznáma... jo prostě jo, nikoho tam neznám, no neznám... a pak přijde nějaká paní vychovatelka nebo
124 prostě někdo, řekne: Babička umřela, musíš tady bejt... Jo, takže v tu chvíli, by to pro něj asi bylo
125 obrovský trauma si myslím, psychicky jo, takže víceméně... víceméně tady tomu jsme se snažili prostě
126 předejít a vůbec připravit ho jako... dá se říct... řadového občana na... do života prostě, to nějak
127 spojit, ten cyklus toho dalšího, aby pochopil nějakou rodinnou... pro něj život rodiny prostě. něco
128 takového, nějaký ty... zakódovat mu nějakou ten kodex, hahaha, jo... jo prostě tak funguje rodina ...
129 rodina by takhle měla bejt a rodina musí držet pospolu a takhle no, takhle by to bylo no, haha, určitě.
130 To se taky snažíme i holkám vštěpovat, nebo vůbec, prostě ten, tak nějak jako všem. Prostě rodina je
131 taková. Takhle má fungovat. Rodina nebo co... takže... takže i u těch našich dcer je to vlastně taky
132 nějaká jak to...myslím vůbec jako ten start do toho života, nějaký vlastně pozadí rodinný no...
133 Z: Samozřejmě.
134 A: Jono, prostě tak nějak jakoby, aby věřily v rodinu. A je pravda, že dá se říct, si myslím, že ani si
135 nevybavily s obě dvě holky... si ani nevybavily nebo nestačily ani vybavit, že byly v nějaký ústavní
136 péči... nebo... nebo prostě to, protože mi vlastně starší už jsme si... tu vlastně jsme si brali když jí
137 bylo čtvrt roku a v půl roce... a tu mladší tak v 10 měsících takže tam nebo... v 11 no, takže tam
138 prostě to si myslím, že ani nestačily nějakým způsobem zaznamenat... jo, že tam mají nějaký... daně
139 dá se říct... dá se říct, od toho, od té doby, co začaly tak nějak víceméně chápat a vnímat tak takovej
140 ten kodex prostě, to je rodina, máma, táta, děti, prostě takhle to funguje, no... no... tak nějak, no
141 prostě vštěpovat jim to takhle... to funguje rodina, já si myslím, že ten ústav jim to v žádným případě
142 nemůže, nemůže, naučit nebo vůbec jako toto... ústavní péče, teda takhle...
143 Z: Super, máte vyčerpávající odpovědi.
144 A: Prosím?
145 Z: Že máte vyčerpávající odpovědi.
146 A: Úplně no taky... se divím, že jsem se docela dost rozkecal...
147 Z: To je dobře.
148 A: Hahaha, já jsem jinak plachej. A jako plachej a nesmělej.
149 Z: Hahaha, tak já vám dám ještě nějaký dotaz jo?
150 A: To manželka si myslí, že kecám hodně...
151 Z: Ha ha ha tak asi se ještě vrátíme do té doby, kdy jste se rozhodovali pro tu pěstounskou péči u těch
152 vašich dcer. Na tu dlouhodobou.
153 J: Ano.
154 Z: Vzpomenete si na nějaký silný momenty?
155 A: Wow... Silný momenty.... před nebo když jsme si tak nějak..?
156 Z: I před i když jste si i později...

157 A: No silný momenty... asi silný moment, tak nějak, asi nejsilnější moment byl, když jsme byli na...
158 na krajském úřadě... na psychotestech. Asi tak tam, ale to nebylo víceméně... no to nás, že prostě
159 pracovnice paní H..... s paní V..... jo, prostě úplně nás... v šoku... po 0,5 hod. poznali a říkám...
160 vy, vy snad jakoby s náma žijete s náma dvouma... s náma dvouma jo, prostě... to bylo s asi
161 nejsilnější no, tak... úplně ten. No, dá se říct hodně velké... a asi největší dojem bylo to, že jsme si
162 potom přišli... že se máme jet podívat na návštěvu, do kojeneckého ústavu, do Plzně, tam... Tak jsme
163 tam jeli no, a viděli jsme tam tu starší prostě, jako prostě, to bylo... to zajiskřilo na první pohled no...
164 prostě tak to bylo... asi úplně nejsilnější dojem no... to je takovej jakoby nejsilnější dojem. Když jo,
165 když... jak když... se narodili kluci no, jakoby tak to byl dojem jako kdyby jsme přijeli do porodnice.
166 Přijeli jsme tam oba, nejenom já, že prostě, že tam u kluků jsem přijel jenom já... manželka už vlastně
167 to, že jo, a to tak, tak to byl asi ten nejsilnější dojem jako jo... prostě to... no a vlastně u té mladší
168 taky. Tam to bylo taky tak. No tam, to bylo taky tak, že jsme přijeli... jo prostě přijeli... bum a
169 napodruhý už tam mezi hordu dětí... Jako jestli si poznáme to svoje... tak to už jsme poznali, už
170 jakoby... jo, takže prostě, to tak, jsme tam potom jezdili, jezdili a... a pak nám řekli, že já si
171 nevzpomenu na to jméno paní v tom sociálním... kojeneckém ústavu no, to je nepodstatný, no, tak ta
172 nám říká: to si tu malou nebudete brát domů? A my si říkáme, no my bysme si ji odvezli... třeba při tý
173 druhý návštěvě... A to jde takhle rychle jako? A ona odpověděla: Jo, klidně, není problém. No takže,
174 hahaha, takže jsme tam jezdili... dá se říct furt... no jsem tam prostě jo... a teď jsme čekali no, tak
175 kdy nám řeknou, že si můžeme malou vzít domů, že jsme se teď s tím tak nějak jakoby seznámili,
176 známe se, jsme připravený jo, jo, no a odjížděli jsme s brekotem, hahaha, manželka vždycky říká...
177 což je pravda no a jo... a to no... a pak vlastně, přišla paní, co je jakoby, že sociální věci na starosti...
178 a říká: To si tu malou nebudete brát domů? a Vy jí nechcete? A my chce... my jo, chceme, chceme,
179 prostě, hahaha, jo, takže tak no... to byly asi ty nejsilnější dojmy... no a potom nejsilnější dojmy jsou
180 když vždycky s něčím přijdou a že jo. To je samozřejmý, že prostě první krůčky, první slova...
181 Vlastně takovéhle věci jo, první... Poprvé řekne máma, táta, jo, jakoby že tam jsou to, jsou vždycky
182 takový silný věci, to se dá říct jako u biologického dítěte no, to je vlastně, dá se říct, to samý jo. Když
183 jako bereme, to bereme, jako vlastní... Tam ty rozdíly prostě neděláme v tom... jsou v pěstounský
184 nebo nejsou v pěstounský... nebo prostě, tam prostě, tam to máme nastavený takhle no, no, ha ha ha.
185 Z: A měl jste naopak nějaký třeba složitý nebo horší momenty při tom rozhodování stát se pěstounem?
186 A: Při té... no to se ani nevybavuju...
187 Z: Nějak tak asi tam nemusí vyloženě bejt nějaký ,kterej by vás hned nápadl, ale kdyby náhodou ,
188 hahaha, když se nad tím zamyslíte...
189 A: No já právě tak nějak... tak nějak to... vždycky všechno rychle vytěsním. Jakoby zapomenu no.
190 Nebo víceméně prostě život jde dál a co na tom, co dál, no horší momenty... si nějak nevybavuju. S
191 rodičema jo, vlastně asi s rodičema, to asi byl takovej ten první zádrhel, který prostě jsme, jsme
192 museli, tak nějak... jakoby...
193 Z: Myslíte s rodiči těch dětí nebo s vašimi?
194 A: No ne ne ne s rodičema dětí, s rodičema dětí, takže vlastně no, protože u starší... u té starší... to
195 tam vlastně... malý tak tam... tam prostě byl zádrhel s rodičema... hned z kraje jo, ale museli jsme
196 nastavit mantinely... jako jo, tam to bylo docela krušný, ale... museli jsme nastavit mantinely... a
197 pardon, a funguje to dá... se říct už... bez problémů. To byla vlastně taková stinná stránka, za tu, u
198 mladší tam to bylo bez problému, tam to proběhlo, dá se říct, tak jako, bez problémů, ale u té starší, s
199 těma rodičema... než se nastavily ty mantinely... tam to prostě, tam, byl problém... to, to vlastně byl
200 ten nejstinnější, ta stinná stránka teda... v té věci tenkrát vypukla... nastavili se mantinely... srovnalo
201 se to jo, tam se to, srovnalo řádově do půl roka... do roka... do dva a půl roku, že jsme se soudili...
202 vidíte to, jak to uteklo... dva a půl roku no, to běželo, ale pak se to uklidnilo a bez problému...
203 bez problému... vlastně soudně se nastavily mantinely... takže tam prostě se ti lidi no... no jo
204 prostě... se do toho musel vložit soud tak, aby to, jo, soud... Samozřejmě samozřejmě samozřejmě...
205 u některých lidí to prostě, u některých lidí to, my jako, my jsme se snažili... vytvořit si z kraje vlastně
206 s tou matkou, protože otec jakoby, vůbec ani nebyl uvedenej... no, ale pak... najednou, najednou se
207 objevil a takový věci prostě... problémy, zádrhele, jo, a teď tam začali v tom dělat prostě hrozný
208 drahoty no, jakože tam to bylo takový problematictější no, tam to bylo problematictější tím otcem jo,
209 takže... tam to tak nějak... vzniklo no to... bylo jako hodně, to bylo, dá se říct takovej ten... ta černá
210 třesnička na dortu no, jinak, jinak prostě byly samý dobrý, hahaha.
211 Z: To je dobře. No tím líp.

212 A: No no no.
213 Z: Tak já tady pro vás teď mám takovej jakoby prostor, jestli vy byste chtěl doplnit nějaký informace
214 ohledně toho o čem se bavíme...
215 A: No já si myslím, že... já si myslím, že jsem se tak nějak vyčerpал, hahahaha.
216 Z: Jo, to je taky možný.
217 A: No no no... tak jo, nebo tak je to asi... asi pravděpodobně není to nevyčerpatelný, ale bylo by to na
218 hrozně dlouhou, dlouhou dobu.
219 Z: To nevádí, můžete klidně ještě dlouho povídat.
220 A: Bylo by to, pomalu, na román. Na román by to bylo, hahaha, jo, to jo. Takhle no...(ticho)
221 Z: Tak jo, tak jestli ne... Tak já Vám děkuju, dostala mnoho informací.
222 A: No...ne...
223 Rozloučení

12.1.2 Rozhovor 2 Josef

1 Z: Budeme se bavit o tématu pěstounů, o motivaci pěstounů zejména té vaší, jak jste se o pěstounství
2 dozvěděl, ta cesta k rozhodnutí stát se pěstounem. Jaké to třeba mělo pro vás těžké momenty nebo
3 naopak co pro vás byly nějaké jako důležité, příjemné, radostné momenty. To téma motivace pěstounů
4 jsem si vybrala vlastně pro to, eh, vlastně tím že už určitou dobu spolupracuji s Děti patří domů a
5 pohybuju se v prostředí pěstounství. Ale vlastně jenom z pohledu respitního pracovníka, takže se
6 vídám s pěstounskými dětmi. A tak mne ta motivace, právě mužů pěstounů přišla jako zajímavý
7 moment, kterému bych chtěla nějak více porozumět. To je asi důvod proč jsem si vybrala zrovna tohle
8 téma a proč spolu teď hovoříme. Jestli nemáte nějaké dotazy k tomu průběhu toho dotazníku tak asi
9 můžeme začít.

10 J: Můžeme začít, jo. Můj důvod proč jsem se rozhodl, že vám na to odpovím je ten že se to právě týká
11 mužů pěstounů. Tak aby to bylo jasný že tu motivaci mám v tomhle směru, že to zřejmě bude dobrá a
12 prospěšná věc.

13 Z: To je super, to děkuji. Tak jo já asi pro začátek bych vás poprosila jestli byste mi nějak přiblížil vaši
14 rodinu. Kolik máte pěstounských dětí, jestli máte nějaké biologické děti...abych jsem měla lepší
15 představu o tom, kdo vlastně jste.

16 J: Ehe, muž 44 let, manželka stejně stará akorát o 3 měsíce starší. V manželství, v prvním manželství
17 už pětadvacet let máme 3 biologické děti. Zletilé... už jsou přes 20 let, vlastně 20, 22 a 23 a půl takže,
18 jako dospělé děti. Dvě ještě studují, jedno už je v pracovním procesu a ty pěstounské děti, teď, které
19 momentálně žádné dítě nemáme...ale chronologicky jsme měli měsíc a něco 13 letou dívku, potom
20 chvíli pauzu, pak jsme měli, rok a 3 měsíce sourozence, ti k nám přišli holčička pětíměsíční, chlapeček
21 dvou a půl letý pak jsme měli pár měsíců pauzu a potom jsme měli dvojčata z porodnice přímo a ta u
22 nás byla počítám 10 měsíců, takže jako takovej zajímavěj vzorek teď teda máme volno což není
23 špatné.

24 Z: Takže jak dlouho jste vlastně byli zapojeni do pěstounské péče, jakoby v letech, když to vezmem
25 zpátky.

26 J: 2015 jsme dělali kurz 14/15 a schválení jsme byli někdy od...od poloviny 2015 a tu dívku jsme
27 měli, protože manželka ještě učila, učitelka základní škole. Tak jsme vlastně jakoby mohli vzít, než
28 ona doučí ten školní rok a skončí tam v poměru zaměstnaneckém, takže jsme mohli vzít nějakého
29 školáčka. To jsme měli dívčinu třináctiletou a potom už když jsme mohli tak od té poloviny 2015 no.

30 Z: No takže to bude jo. Super.

31 J: Předtím jsme zkoušeli hostitelskou péči, která nebyla úplně jako ono no a bylo to tím že ty naše děti
32 věkově nebyli od toho rozpětí věkové... jsme prostě se kontaktovali s chlapcem jedním tak to nebylo
33 úplně jako ono... nesedlo si to no, ale i to se může stát.

34 Z: Takže, ale zkoušeli jste předtím vlastně hostitelskou péči.

35 J: No ano, do nějaké té geneze manželka se o to zajímala už odjakživa už když jsme spolu chodili
36 takže ty témata jsme probírali na vysoké škole měla speciální pedagogiku a ta její diplomka byla právě
37 na téma různých jiných forem péče u dětí takže tam jako tu pěstounskou se zabývala a myslím si že
38 tam s panem Kovaříkem nějak byla v kontaktu a... a hodně čerpala z pana Matějčka no takže u nás to
39 bylo jako dáno tím ,že tak jako v hlavě jsme to měli, ale myslím si, že dokud si ty naše děti
40 biologické... budou nás potřebovat, tak aby jsme eliminovali nějaký ten počet zásahů, těch
41 škodlivých, tak počkáme, až nějak dorostou a jak se k tomu vyjádří. A ten vlastní impuls k tomu
42 abychom byli a skutečně to nějak obnovili i v tyhle profesionální formě byla ta, že vůbec byla ta
43 přechodka schválená a že se tomu dali nějaký v uvozovkách použitelný právní normy a formy no a
44 potom naše dcera tehdy studovala na zdravce, takže byla i v kojeňáku na praxi a tato vlastně otevřela,
45 že by nebylo špatný kdybychom si tam vzali jednoho chlapečka, který je chudáček a já nevím co
46 všechno... týrán rodiči vysokoškoláky co hnedka s takovým jako sofistikovaným hnusným způsobem
47 že to na ní zapůsobilo ten příběh a podařilo se jí získat i ostatní sourozence. Takže to prostě byla jako
48 malá domů rázem souhlas všech 3 dětí aniž bychom to nějak plánovali otvírat tak jsme si s manželkou
49 řekli že to byl asi dostatečný impuls, abychom to vyzkoušeli.

50 Z: No vidíte.

51 J: A zrovna to bylo v době kdy už jsme měli jako svých oblast povoláních odpracováno takovou tu
52 dobu kdy člověk přemýšlí jestli nezkusit něco jiného, takže se nám to celkem jako sešlo jakoby tak
53 nějak jako pěkně ty podněty a impulzy k tomu no.

54 Z: Super, takže jestli jsem správně slyšela tak jste se o pěstounské péči nebo tedy o náhradní rodinné
55 péči vůbec dozvěděl od manželky?

56 J: No já jsem si jako o to zajímal už dřív, protože já jsem povoláním kněz takže jako to patřilo do toho
57 penza nejenom vzdělávání, ale i uvažování o životě, smyslu, práci s lidmi a podobně. Takže jako by to
58 nebylo nic neznámého, ale nesledoval jsem to tak poctivě jako manželka která na tu diplomku musela
59 mít nastudováno tehdy všechno. On je to nějaký rok 2000. Takže vlastně všechno aby to vůbec
60 obhájila, ale ta motivace byla taková že ona jak je opravdu takový altruista, zajímala se o to bych řekl
61 tak od dětství no. Vychovávala sourozence a neteře a synovce teda resp. Ne sourozence ale neteře a
62 synovce kteří byly věkově podobně jako sourozenci její takže to měla tak nějak jak bych řekl už
63 odjakživa v sobě. Protože byla nejstarší člen rodiny a ty mladší, vždycky vyšla ta péče na ní, takže
64 byla zacvičená už od dětství .

65 Z: Takže vy jste o tom dozvěděl už teda nějak dřív dřív jste se zajímal o pěstounskou péči a pak
66 vlastně do toho přišly nové informace později.

67 J: Ano vlastně doteď takže to je prostě taky pole kde se neustále věci mění zjistí, že jiní lidé vytvářejí
68 jiné věci takže nějakou zkušenost pozitivní negativní občas se do toho vloží méně informovaní politici
69 na to pak zareaguje ta vědecká a širší pěstounská veřejnost takže, viz. poslední prohlášení a podpisy a
70 tak takže jako je to prostě běžný že to člověk trochu sleduje. Já já trochu míň protože se tím neživím i
71 když pro školení a schválení jsme oba. Ale jako manželka tato sleduje takže pokud čte nějaký
72 novinky tak mě informuje čili to povědomí tam bylo a budovalo se potom adekvátně hlavně tomu jak
73 jsme to prožívali a jak to u nás bylo aktuální .

74 Z: Hmmhmm když se vrátíte ve vzpomínkách k tomu, že jste vlastně věděl co je to pěstounská péče
75 kdy to přešlo vlastně v tu možnost sám se stát pěstounem a nebo jestli jste třeba ty informace o
76 pěstounské péči už vlastně sháněl s myšlenkou toho že byste chtěl být ať už osvojitel nebo pěstoun,
77 hostitel v hostitelské péči?

78 J: Já myslím že my jsme to probírali s manželkou už vzhledem k tomu tehdy když jsme spolu chodili
79 tak jsme spolu vymýšleli nějakou životní perspektivu a tohle bylo jedno z témat, který jsme zvažovali,
80 protože jsem jako s manželkou vyženil poměrně takový větší dům, tak jsme si říkali čím ho jako
81 naplníme a jedna z těch možností jak to využít k něčemu dobrému bylo teda použít ho pro takovou
82 líheň nebo záchraný hnízdo v podobě nějaké péče ať už dlouhodobé nebo hostitelské o víkendech
83 nebo prostě té přechodky, která později dalo by se říct nedávno, když byla nějak jakoby modifikovaná
84 a specifikována tak se nám to zdálo jako nejvhodnější, pro nás. Ale jako nějak blíže nespecifikovaně
85 jsme už o tom mluvili od té doby co se jako známe, takže to bylo takový téma, taková ta tenká nit co
86 se tam táhne a až časem se nějak projeví.

87 Z: Co vás osobně na té, na tom být pěstoun, budu mluvit o pěstounské péči ale slyším že to byla i
88 nějaká hostitelka nebo i třeba dlouhodobé pěstounství, co vás na tom nejvíce lákalo?

89 J: Mě osobně teda a doposud se mi tam zdá jako aktuální a to co mě tak nějak lákalo nebo přitáhlo
90 nebo mi to prostě otevřelo oči tu možnost kam bych já mohl přispět tak je tam možnost že se dá být
91 třeba na pohled zvenčí pro někoho kdo není v té pěstounské komunitě když bych to tak řekl jako
92 členem tak možnost změnit alespoň trochu vylepšit nějak jako osud dítěte, nějaké jako osobní
93 parametry a podmínky i když třeba s přibývajícím věkem toho dítěte, které je v péči, tak jakoby ten to
94 pole pěstouna pro tu pozitivní změnu se jako zmenšuje, ale myslím si, že vždycky je možnost těm,
95 kteří neměli to štěstí a měli startovní podmínky opravdu jako špatný, tak jakoby jim pomoci. Vědomě.
96 Jo, pochopitelně jako asi každý pěstoun tam má nějakou emoci, ale když jsem to bral jako logicky, tak
97 se mi to zdálo jako dobrý že opravdu je možný působit jo, takže jsem bral. Tak jako terapeutický
98 působení, že něco není tak jak má být a toho člověka to pochopitelně pak ovlivňuje celý život, takže
99 jakoby já můžu přispět abych zmenšil tu jeho zátěž nebo mu ukázal i jiné možnosti a mohl se seznámit
100 i s tím že jsou jiná prostředí kde není hlad třeba jo, kde to dítě není fyzicky ani psychicky týraný a
101 následkem toho že by jsme to rozpitvali takže mu člověk může jako přinést jakoby možnost zažít
102 nějakou pohodu jistotu a nebo jenom udělat prostředí ve kterém se poprvé s těma svýma důsledkem
103 má té výchovy a toho startu takovýho nešťastného a že to bude prostředí, který prostě je chráněný a
104 vyloženě jako spíš aby on tam tady tenhle ten svůj vnitřní boj nějak jako mohl provést jo takže takový
105 tolerantní příjemný prostředí kde se může posunout dál bych to tak řekl . Na to jestli je to miminko že

106 jo nebo jestli to je prostě první stupeň, druhé stupeň školy to je to je já těch dospěláků známe že jo
107 tam je to s různým úspěchem a u dětí je to vždy perspektivnější tak byt' i třeba to nepozná nikdo jinej
108 nebo lidé zvenčí, kteří tak jako ti kteří jsou v té péči a mohou si o tom popovídat tak jako narovinu.
109 Z: No tak jo. Kdo pro vás v tom období vlastně v tom období rozhodování se, že do té pěstounské péče
110 půjdete kdo tam pro vás byl nějakou důležitou oporou a podržel vás jestli jste někoho takového měl ?
111 J: Myslíte fyzickou osobu nebo nějaká prostě někdo kdo publikoval a z vědců nebo..
112 Z: Kdokoli klidně jich může být i víc může to být i fyzická osoba i někdo..
113 J: No byl to takový soubor lidí v těch začátcích když jsme o tom s manželkou zvažovali a ona dělala tu
114 diplomku a nějak se tomu věnovali jsme odebírali časopis, nevím jestli se jmenoval náhradní rodinná
115 péče nebo rodinná péče nebo prostě něco takového, taková jako publikace pravidelná periodika... pan
116 profesor Matějček s jeho prostě optimistickým přístupem kulhavého poutníka životem to byla
117 nevyčerpatelná studnice, dodneška si čtem jeho díla zvlášť ty ze závěru kariéry kde to tak jakoby
118 pěkně vydestiloval ty svoje postřehy a poznatky. A potom dokonce i jako pan Křivohlavý, Jaro
119 Křivohlavý tak ten jako podobně optimisticky položená bytost, takže nějaký ty jeho kazety kdysi
120 kolovaly ještě, já nevím, po revoluci i předrevoluční na různý témata jako lidskýho života, partnerství
121 a těch důležitých momentů vždycky v životě a pak jsem semtam ty novější že jo jak byly ty časáky
122 psychologie a todleto myslím ve starším vydání když to ještě mělo trochu jako úroveň toho jsme měli
123 spousta takže jako člověk musel plavat, aby našel něco takového solidního no a semtam se vyrojily
124 různý jako bych řekl pak pozdější osobnosti jsem tam tak to bylo jako ty hlavní byly Matějček a
125 Křivohlavý no a potom to bylo v okolí pěstouni ty pani když jsme jezdili na různý vejlety, zájezdy
126 nebo když jsme byli někde v nějakým dětským domově na chvíli, tak vůbec jako i co člověk
127 pozoroval i zaměstnanci děti a tam jsem to tak nějak tak jako ucelilo, že jsem si řekl jako ano, tady ta
128 možnost je, protože i v té duchovní péči v té pastoraci taky furt jako hrajeme na to, že tady se to může
129 někdy posunout dál. Koneckonců i jakoby bych řekl psychoterapie s tím taky pracuje s různým
130 úspěchem, takže ten jakože fakt, že je možnost posunout. Já mám třeba rád antickou literaturu, takže
131 už nějaký ty postřehy těch plíniů a tady těch lidí Seneky a tak dále Cicera a takový ty různý práh
132 psychologický citáty to jako tak to tam mělo smysl pak od nějaký ti křesťanští, ty osobnosti nechci
133 říkat zrovna světcí, ale ty osobnosti, kteří třeba jako na toto téma taky psali a dělali soubory poznatků
134 starých vlastně potom... čerpala nějaká ta nově se zrodilší psychologie před těmi 200 lety no a tak
135 když člověk třeba četl i Freuda že jo a tady takovýhle ty, ty pradědy psychoterapie tak tam taky jsou
136 jako zásady, který se víceméně potvrzují... zdají se už v antické takže mě vždycky zajímalo takový ten
137 užitekový destilát, jak bych tak řekl, toho co člověk o sobě ví jaký, jaký a jak se může v různých
138 situacích kterého poškozují nebo zatěžují třeba jakoby jak se tomu, může bránit nebo pomoci sobě
139 nebo okolí, aby to jako lépe fungovalo tak tady ten moment toho posunu to bylo pro mě asi to co mě k
140 tomu přivedlo a co mě jakoby v tom motivuje a drží dál.
141 Z: Super. Vyčerpávající odpověď. Co pro vás přítom rozhodování bylo tedy nejdůležitější? Nějak
142 osobně.
143 J: Nejdůležitější v té osobní rovině to byla, byl jakoby souhlas dětí, partnerky pochopitelně, protože s
144 ní jsme to jako plánovali výhledově to plánování na začátku vztahu je vždycky takový, že bysme
145 mohli to a to si řeknem to bysme jako mohli když budou tyhle a tyhle podmínky a potom se ten život
146 partnerský, rodinný vyvíjí že jo. Věku přibývá, takže takový ten zlom po třicítce kdy to celý člověk už
147 zjistí, že už jakoby jsou někde jiné zkušenosti, ale méně silnější tak začne s tím časem tak jako šetřit
148 protože 20 pětadvacet let nebo i 30 let života před sebou není zas až tak moc když si to rozpočítáte na
149 dny...kdy vás nebolí záda třeba takže je dobrý, prostě si už udělat takový jako účetní meziuzávěrku
150 jak s tím zbytkem naložit, aby to bylo účelný, abych byl nějak uspokojen, aby to bylo trochu přínosný,
151 abych tady po sobě zanechal i nějaká ta pozitiva takže i takhle by si to takhle nějak zpřesnit ještě
152 nebo...
153 Z: No klidně
154 J: Ptejte se a já budu odpovídat klidně můžete i nějaký kratší otázky nějak si to že mě vytáhnete to co
155 potřebujete když se
156 Z: Zase mluvíme vlastně o tom rozhodování, jestli budete pěstouni nebo nebudete v tomhle období,
157 zažíval jste nějaký silný momenty, který vás třeba k tomu rozhodnutí víc nějak vás víc posunuly nebo
158 vás naopak mohly dostat do nejistoty..
159 J: Silné momenty...no určitě to bylo to že jsme s manželkou měli odpracováno oba jako v tom
160 zaměstnání, jako dost let a přišlo tam ani né vyhoření ale jako taková ta únava jak to je jako po těch

161 10, 15 letech a to se člověk jako rozhlíží potom sobě jako třeba dělal jinýho aby to mělo trošku jako
162 vyvážil přece jenom jako v dnešní době už změna zaměstnání není nic co by tu pověst člověka
163 zhoršovalo tak jako za totality takže jako ta možnost změny v rámci jakési regenerace psychické a
164 potom bych to tak řekl zkusit jakoby něco nového kdyby člověk jako mohl přispět pomoci nebo si
165 nějaký zrealizovat možná. Tak každý se nějak potřebuje užitečně zapojit.
166 Z: Jak pro vás bylo nebo kde jste vlastně získával informace? O té je pěstounské péči o tom co to je
167 jak to je co to může být a jestli pro vás ty informace byly důležité a jestli jste se dozvídal ty důležité
168 informace?
169 J: Já si myslím že ano manželka teda byla nějak v kontaktu že jo ona je takovej permanentní sledovač
170 těch novinek i v tom okolí kdo co kde jak co takže aby jsme byli v obraze tak že se znáte asi s paní
171 Dášou Zezulovou že jo tak ona jakoby s ní s ní vlastně nějak byla v kontaktu když jsme chtěli zkusit u
172 hostitelku tak nás nasměrovala pak když jsme zvažovali ještě když naše děti byly malé tak vlastně jak
173 by bylo možno i vlastně tu dlouhodobou a tak by jsme to tehdy pak ještě zavrhlí, že na to nemáme, ale
174 potom jako to manželka to prostě sledovala a... a tu hostitelku jsme skončili před kolika před 10 před 9
175 lety a pak teda když se objevily ty možnosti těch přechodných pěstounů tak nějak vyloženě právě v
176 době kdy chtěla změnit zaměstnání že cítila že už to není ono tak jako prostě když je ten zákon o těch
177 přechodných že jo tak se nám uvolnily možnosti byli jsme na ty přípravy těch pěstounů tak jsme si
178 řekli no, že se nám to sešlo tak že vyloženě pokud chcem tak teď můžem se přihlásit na tu, na to
179 školení na ten kurz a podle toho uvidíme, jestli projdem a jak no prošli jsme prošli jsme i schválením,
180 takže jsme si řekli jo, to je dobré to je dobré jdem dál no a tak už to prostě vyšlo. No ty podmínky jo,
181 že se vytvořily ty podmínky a že tou dobou my jsme teda nějak chtěli nějak jakoby řešit jako
182 takovoudle nějakou změnu...
183 Z: Když se zpětně nebo i teď zamyslíte nad tím, že se vlastně pěstouni i v rámci nějakýho vzdělávání
184 třeba setkávají... tak jestli to je pro vás nějaká nějaké pozitivum nebo jestli to pro vás má nějaký
185 přínos.
186 J: Má to pro nás přínos dokonce se i těšíme někdy ale musím říct, že teda málo vyhledáváme někdy
187 něco co jakoby nás uspokojilo co se týče vzdělání ta rovina toho že tam poznám pěstouny, že když
188 máme štěstí tak se někde dá na tom vzdělávání třeba i s přechodňákama a nebo jsou přechodňáci
189 dlouho dobrý tak na těch kurzech tak tam jako s tím že je poznám. To sdílení těch osudů... tam si o
190 tom tak nejlíp popovídáte s někým kdo prostě jede v něčem stejným jako vy, ale zas můžem
191 nahlídnout třeba do života těch dlouhodobých. Koneckonců s nima spolupracujeme, protože
192 předáváme děti do dlouhodobé péče nebo do adopce a potom když máme takový ty méně hodinovky
193 když to nejsou kurzy denní nebo víkendový tak tam zas potkáváme hodně příbuzenských pěstouny
194 takže tam je to nebo ti kteří teda dělají tu příbuzenskou péči dělají... tam je to taky zajímavý a člověk
195 se neustále jako učí a zjišťuje, že to jde. U těch ostatních co zažívají co prožívají jaký to mají náročný
196 někteří, jedou v něčem podobným, ale trošku jiným no a pak je třeba i zajímavý odborně no ty data,
197 který máme takže v tomhle směru jako jsme rádi, že to je, že se tam teda můžem setkat s lidmi
198 podobnými a navíc teda témata která nás oslovují, který se chcem dozvědět a nebo poznat i nějakýho
199 odborníka, kterýho pak můžem to..., na kterýho se můžem obrátit i s dotazama když potřebujem něco
200 vědět tak to je pro nás hodně důležitý no...některý ty setkávání jakoby ty témata jako, že se sejdem
201 dáme si kafčo popijeme někdy je to pro nás příjemný někdy jako časově s já to nezvládám časově.
202 Jako snažíme se všechny ty formy tak jako vyzkoušet aby jsme to poznali jak to u nás šlape tak a měli
203 přehled o tom o lidech o tom co se jako děje co je novýho jaký s tím má zkušenosti jako jinej
204 pěstoun... takže je to dobrý, je to dobrý ale vybíráme si.
205 Z: Když jsem se vás před chvílí ptala, co pro vás bylo při rozhodování nejdůležitější, co je pro vás teď
206 když jste pěstouni? Co pro vás je teď nejdůležitější?
207 J: V tom vlastně z toho praktickýho bych řekl ta motivace a tak toleto to jsme si podrželi, že jo to je
208 jasný pochopitelně, že tam přichází období únavy a tak...takže jakoby i ten odpočinek mezi dětmi a
209 nebo jako ta pomoc, že jako třeba tak dcera to je porodní asistentka, takže to je důležitý, že s dětma to
210 umí, takže je důležitý třeba, že nám je na 2 hod. pohlídá my si zajedeme na kole na pivo
211 třeba...můžem být spolu dvě hodky tak to je taky dobrý. A důležitá, hodně důležitá pro nás je
212 klíčová pracovnice, protože se stává že jako každý v těch povoláních má nějaký papíry a tak zvanou
213 kancelář někdo jí má rád víc někdo míň, ale v tom pěstounství je to zvlášť důležitý, protože jako je to
214 vlastně osoba, která diskutuje jako takovej ten jak bych to řekl přítel na telefonu a potvrdili jsme si to
215 mnohokrát jako třeba ty slečny a paní jako začínaly jako klíčový pracovnice takže jako je strašně

216 důležitý v určitých momentech mít jistotu, že se na někoho můžu obrátit kdo mi pomůže a to že máte
217 na starosti děti a teď je situace kdy přesně nevíte jestli má být postup jo, ať už to bylo při předávání,
218 protože jsme zažili různé formy dobrých předáváníí...jednu formu takovou, která byla hodně rychlá,
219 která byla tak jako na hraně jako možných zákonů takže to je to dobrý mít někoho komu zavolám: děje
220 se to a to co mám dělat a ta osoba mi za 0,5 hod. zavolá, že třeba toto-jako motivace podpora je bez
221 problémů pokud jsou asistovaný kontakty dětí s rodiči nebo s někým z rodiny, že jo tak formu nějakou
222 jaké se to bude konat vůbec jako dohodu o předáváníí že jo, z toho i pohodu nějakou výstup, že
223 předáváme a bude to tak to tak to pak se to s intenzivní pak se přidá dítě a my budem tehdy a tehdy,
224 tam a tam a takovou dobu a pak se zmizíme a pak se zase na chvílku objevíme...čili tam moderace
225 toho provázení tím těmi určitými úseky nebo přebírání dítěte zase že jo, někdy se prostě klíčová
226 pracovnice jede když jako může a prostě ona je jako ten kterej nám dělá jako takovej ten shelter jak
227 bych řekl když je potřeb. Tak se člověk stačí zeptat se...to ještě nebo tak netýká se to ani tak tý
228 profesionality péče o dítě, ale spíš z toho rámci takovýho jako zákonnýho nebo pracuje duálně takže
229 tohle to je takové bych řekl číslo dvě to je velice důležitý. No to vůbec jako ta doprovázející
230 organizace zvlášť to jsou jako hodně důležitý.
231 Doplňující info:
232 To proč jsem se rozhodl, že vám odpovím je to, že jsou pěstouni muži a já bych si přál, aby jich tady
233 bylo víc sice ten systém není teď úplně tak položený jako, že by to bylo pro muže, že by to bylo pro
234 chlapy. Je to podobný jako ve školství, ale do budoucna si myslím, že se to zadaří nějakým způsobem
235 prosadit nebo otevřít, aby to prostě bylo jako pro chlapy, protože oni tam jsou potřeba jako vzory a
236 myslím si, že pro některý ty děcka jako ten chlap je v tom, že by byl to pravý ořechový. Kapitola,
237 která by mohla být uzavřena, protože není potřeba takže se tam bude pořád něco vylepšovat. Takže
238 přál bych si, aby se otevřel prostor pro chlapy a tam bych si přál, aby ta práce to nějakým způsobem
239 posunula i v rámci toho jak prostě může působit tak bude záležet na těch skupinách pěstounů, kteří se
240 dostanou na adekvátní místa kde už jakoby ten hlas pěstounů jestli šetřit a slyšeli by to i politici a
241 odborníci by mohli jako na vědomí mít. Takže to je asi tak všechno tak vám držím palce, ať vám to
242 dopadne. Rád bych si tu práci třeba přečetl jestli by to bylo možný, až to nějak uzavřete tak mi třeba
243 pošlete v PDF nebo něčem a mě to zajímá no.

12.1.3 Rozhovor 3 Lukáš

1 Z: Budeme se teď bavit o tom, jak jsi se stal pěstounem, o tom jak ses opět pěstounství dozvěděl, jaká
2 byla motivace toho stát se pěstounem. Já bych ještě ráda osvětlila, proč jsem si zrovna toto téma
3 vybrala. Už nějakou dobu pracuju s organizací Děti patří domů a jezdím pěstounskými dětma na
4 respitní pobyty, takže se nějak v té pěstounské oblasti pohybuju a přijde mi to jako zajímavý téma,
5 který mě jako baví a když jsem se zamýšlela co bych tak chtěla psát a co by mě tak zajímalo vlastně v
6 rámci pěstounské péče jako informaci, kterou se tak nějak jako nedozvídám když si teda chci vyhledat
7 a přečíst tak to právě byla nějaká motivace těch chlapů, že mě vlastně zajímá ta složka těch mužů, že
8 jim není z mého pohledu věnováno tolik času a prostoru. Tak to byla věc, kterou jsem si říkala, že by
9 bylo zajímavý se zeptat konkrétně a zjistit si teda nějaký odpovědi na otázky co mám.

10 L: Je pravda, že to když chodím na nějaký různý ty školení, který musíme mít těch 24 hodin ročně je
11 pravda, že těch chlapů se tam tak moc nevyskytuje no, že buď jsou doma někde třeba s těma dětma a
12 nebo vůbec nějak moc jakoby se neodkrývají co se na veřejnosti takhle, ale když už na veřejnosti nebo
13 na nějakých těch různých jakoby seminářích a tak tak většinou jsou to fakt dost otevřený lidi, kteří o
14 tom mluví hodně do detailů a je to super. Teď jsem právě byl nedávno na semináři, který pro nás dělají
15 vlastně už naši známí jsou to dva slovenský lektori a je to pod ostravskou organizací, tak teď si
16 nevzpomenu na jméno, ale to je jedno, a ty Slováci jsou úžasný jak tam o tom to. Byl tam i ten dojem,
17 že ti chlapi jsou dojatý z toho, mají slzičky na krajíčku to je docela zajímavý tak to jenom takhle na
18 okraj když si říkala, že vlastně chlapi jsou jakoby v tom ne tak zviditelnili, ale ... Ale nemyslím si, že
19 to teď tak je ale může to být tak vnímaný určitě...

20 Z: Tak určitě je to jako posunutý, určitě tam jsou změny, ale vnímám když máme nějaký jako
21 vzdělávání jako vzdělávání celých rodin a byl i dělanej vyloženě jenom pro pěstouny jako pro otce tak
22 to bylo taky znát...že, že jako je to dost jiný a vlastně mě tak jako zajímá do toho nahlédnout víc
23 zblízka, že jsem nikdy neměla tu možnost tak jsem si ji vytvořila. Zeptám se jestli bys mi představil
24 nebo nějak charakterizoval jednoduše tvoji rodinu, abych tušila jak vlastně vypadáte... kolik máte
25 dětí, jestli máte nějaký biologický, jak dlouho seš vůbec pěstoun, abych měla představu.

26 L: Takže vlastně s manželkou žijem a vychováváme nebo jsme vychovávali 4 děti. Ona má vlastně z
27 prvního manželství M, kterému je teď už třiatdvacet a ten teda má... už 4 roky zpátky... nežije s náma
28 ten už je jako samostatná jednotka. V P žije takže když jsem se jakoby já seznámil s manželkou tak
29 měla vlastně to svoje první dítě z toho svého prvního manželství no a my jsme se brali ve dva...kdy už
30 vlastně... 2007 kdy manželka byla vlastně těhotná a s T, naší biologickou dcerou, no a zhruba
31 nějakých půlrok...rok po porodu tak manželka, protože ten porod jako v pohodě, ale vůbec ten průběh
32 toho těhotenství... tak měla jako docela divokej... de facto hodně přibrála a byla z toho hodně
33 unavená... takže prostě už se necítila na další případný dítě, ale vzhledem k tomu jsme vychovávali...
34 a já jsem už tenkrát pomáhal vychovávat toho syna... a byl to jedináček, tak jsme prostě nechtěli, aby
35 vyrůstala ta T jako sama, aby prostě měla nějakýho sourozence no a manželka v té době prostě
36 objevila někde... Už tenkrát jakoby nějakou upoutávku na pěstounskou péči tenkrát byla jenom ta
37 dlouhodobá pěstounská péče... samozřejmě nebyla krátkodobá nebo profesionální jo, to se objevilo až
38 teďka, nějak pár let zpátky, takže to někde našla, začala se o to nějak zajímat, začala mi o tom nějak
39 povídat samozřejmě. Ten první impuls byl... byl z její strany jo já jsem teda o tom nevěděl, takže ona
40 se do toho víc a dřív zajímat no, ale když jsme o tom povídali o tom tak mě to přišlo jako logický
41 důvod... zaprvý, že teda nebude T vyrůstat dál sama, že bude fakt vyrůstat s další nejlépe svojí
42 podobně starou sestřičkou to zaprvý a za druhý, že opravdu tím jako rodina můžeme dát šanci
43 nějakému dalšímu dítěti, aby nevyrůstalo v dětském domově nebo v kojenáku, ale aby prostě
44 vyrůstalo nějak jako v plnohodnotným rodinných...rodině, no tak vlastně v roce 2000 nějakým...Jako
45 těch věcech mám vždycky děsný chaos v číslech jako jo, kdyby to poslouchala manželka tak bude
46 říkat že půlka není pravda... ne teď jako přeháním ale zasadit to přesně do těch časů je pro mě docela
47 problém, ale já se orientuju podle toho kdy jsme si přivezli vlastně A. A co jsme si přivezli v roce je
48 narozená v roce 2009 a my jsme si jí přivezli ke konci roku 2009 13.prosince to si zase pamatuju
49 docela přesně, takže někdy zhruba rok předtím v tom roce já 2008 myslím jsme tak na ten podzim tak
50 jsme se začali vlastně tak jsme se opravdu zaregistrovali jako čekatelé, pěstouni absolvovali jsme ten,
51 ten vstupní... vstupní jakoby to vstupní školení nějaký psychologický testy, takovej ten proces celej...

52 kurz tak pak takovej ten jak se tomu říká... jakoby ten, ten seminář, který tam byl některý, ti to mají
53 tak že to mají nějak rozdělený po několika denních jakoby sezeních ale my jsme měli jeden víkendový
54 pobyt a pak teda nějakých možná asi třikrát nebo čtyřikrát jsme byli v nějakým odpoledním taky
55 školení nebo jak to nazvat... kde při... kde při tý víkendovce jsme se teda poznali s reálnýma
56 pěstounama, kteří mají už v péči... už v péči děti no a to si myslím že fakt bylo nějakých čtvrt roku...
57 No a potom vlastně teda jsme byli jako schopný jako pěstouny no a nějakou dobu jsme
58 čekali a myslím si, že teda docela poměrně rychle, že nám našli A právě no a já jsem v tu dobu právě
59 lítal do Anglie, takže to bylo takový docela hektický, že... ne kecám to bylo až při Z! Tak teď kecám!
60 Při... při A jsem lítal ještě do Anglie je hrozný, že teda... To teda úplně odbočím jako, že vždycky
61 když jsem byl s babičkou a pletla si jména svých dětí tak jsem si vždycky smál a já ještě nemám
62 vnoučata a už se mi to stává taky že si je pletu! Fakt ty holčičky no... takže opravdu někde podle mě
63 na tom jaře 2009 jsme byli uznány těma pěstounama no a po čase nám našli A a my jsme se za ní byli
64 podívat asi jednou nebo dvakrát včetně i M, kterej s náma v tý době bydlel, protože mu tenkrát bylo
65 byl v nějakej podle mě 6... 7. Třídě. Takže jsme se rozhodli, že si A vezmeme no a opravdu po
66 nějakých podle mě dvou návštěvách... tak jsme řekli, že do toho jdeme a že jsi jí bereme a opravdu od
67 toho 13. prosince 2009 byla jsme si přivezli a potom normálně, holky vlastně jsou teda v rok a půl od
68 sebe ta biologická T a A... takže v podstatě vyrůstaly skoro, skoro nastejno a dodneška takhle žijeme.
69 Jsou si hodně, hodně blízko a už teda jako dokonce A je i když je mladší tak je větší teda o něco a
70 dokonce i paní sociální pracovnice během toho říkala, že, že kdyby jako nevěděla, že je A přijatá, že
71 by si myslela, že mám jakoby další dítě svoje vlastní jo, že mi jako podobná. To je taková jako docela
72 dobrá věc vopravdu. Ať si, že se to, v dost případech daří, že ty pracovnice nebo ta komise, která ty
73 děti jsou fakt jako hodně, hodně podobný těm rodičům jo, takže to je super no... A potom jsme
74 vlastně... pak normálně to fungovalo, my jsme potom... já jsem ještě chtěl poukázat jo... takže kluka
75 jo... takže, že jsme řekli, že bysme do jednoho dítěte jakoby šli a to byl rok 2012 a to vlastně nám teda
76 vybrali chlapečka to už jsem teda opravdu jezdil do tý Anglie pracovně takže to bylo takový hektický.
77 Manželka byla přes týden sama doma s holkama a já jsem byl v pracovně vždycky v Anglii od
78 pondělka do pátku a přes víkend jsem byl doma takže to bylo pro celou rodinu náročný, ale šlo to
79 zvládat no, právě někdy v srpnu tak mi tenkrát ještě do tý Anglie manželka volala, že právě nám našli
80 chlapečka a že se na něj můžeme jít podívat to bylo přímo tady v P a takže jsme se na něj byli podívat
81 asi jednou nebo dvakrát no a říkali jsme si, že do toho půjdeme, ale zároveň v tý době... v tý samý
82 době se ozvala naše jako sociální pracovnice normálně z ospodu, že ta naše A takže jí ta maminka, že
83 čerstvě porodila miminko a že i když už jsme teďka na začátku jakoby přijímání toho... toho
84 chlapečka, takže by si to prostě do konce života neod... nemohla prostě... vyčítala, že nám to neřekla,
85 že i když ta komise rozhodla, že prostě tohletoho chlapečka než tu holčičku... tu sestřičku, tak si, že
86 ona prostě s tím takhle nesouhlasí a že by, že by to prostě chtěla zkusit ještě, že bysme jestli by jsme si
87 nevzali tu... tu biologickou sestru tý naší A no a nic... Z to je ta druhá holčička, takže vlastně 3. do
88 počtu naší rodiny. Ta Z, ten nejmenší právě narozená ve 2012 no a tam teda byly nějaký komplikace
89 zdravotní, protože maminka měla žloutenku typu... no ta co se nedá skoro vyléčit... to je asi áčko
90 myslím, že jo. Já teď nevím, nevím, přesně asi žloutenka typu A.. asi tak. Tam byly na to tvořeny
91 protilátky, takže prostě mohla jí mít... takže to nám trošku přidělalo vrásky na čele, protože to jsme
92 říkali, že nevíme jestli by jsme to zvládli teda... Ta starost o dítě v podstatě trvale nemocný
93 nevléčitelnou nemocí no a... ale nakonec to ale rozhodlo to, že Z má jenom jakoby ty protilátky na tu
94 žloutenku a samotnou tu žloutenku nemá no, takže potom opravdu to šlo zase ráz naráz a my jsme
95 říkali, že pokud je vlastně zdravá a nemá žádný komplikace případný tam nejsou, tak, že samozřejmě
96 bysme si radši vzali tu s Z, to znamená vlastní sestru A než toho chlapečka, to bylo trochu těžký
97 rozhodnutí, když už jsme toho chlapečka dvakrát nebo třikrát viděli, ale přišlo nám to logický a jsme
98 za to samozřejmě rádi... čím víc člověk o tom přemýšlí, tím samozřejmě vyšla ta sociální pracovnice
99 trošku proti asi těm pravidlům, který oni mají prostě nalajnovaný... to dělala prostě podle svého srdce
100 a udělala to dobře no. No takže ta kombinace jako rozhodla, že teda jako jo, že samozřejmě je to lepší
101 ta varianta no a my jsme někdy v srpnu tak jsme si přivezli Z jako 3 měsíční jo, vlastně, takže opravdu
102 ještě z kojeňáku, takže vlastně když jsme si vezli tu A tak tu starší v tom prosinci 2009 tak ti bylo
103 9...8 měsíců ne 10...10! To nehraje takovou roli, ale v podstatě malý mimčo, takže desetiměsíční a
104 pak 3 měsíční miminko jsme si přivezli no, takže teď je rodinná tvořená 3 holčičkami. T, nejstarší,
105 naší biologickou, A, teďka 9 let ... 10 letou a Z, teďka čerstvě šestiletou no a tím vyženěným M. Ten s
106 náma teď nebydlí, je samostatně bydlí, v P takže... takže to jsem snad popsal... popsal jsem asi co mě

107 k tomu vedlo jaký byl ten impuls to... byl spíš teda 100% ze strany mé manželky popsal jsem tu
108 rodinu a ptej se jestli něco chceš nebo jsem něco mě by ještě zajímalo...
109 Z: Takže jsi se úplně poprvý o pěstounský péči dozvěděl přes manželku?
110 L: No v podstatě přes manželku no, jo, možná jsem koukal na nějaký internetový stránky nebo něco...
111 Z: A co sis o tom, co sis o tom myslel nebo co tě tak jako napadalo u toho úplně vlastně na tom
112 začátku?
113 L: Tak to co jsem říkal, že... že tím jako manželka už nechtěla další nebo měla strach z případného
114 dalšího jejího vlastního dítěte z důvodu zdravotních tak mi to přišlo jako logický, že, že bysme do
115 toho... do toho šli... do té pěstounské péče pak samozřejmě to, že máme opravdu šanci nějakému
116 dítěti, který se nemá moc šanci dostat do... přes adopci do rodiny, protože, protože ty rodiče když jsou
117 proti adopci tak je to... jsou odsouzení k té péči ústavní... je tam... obava a ty obavy mám dodneška,
118 že i když samozřejmě ta šance je poměrně minimální... a my, jako pěstouni, jsme s tím seznámený,
119 tak si nedokážu představit, co by to se mnou, s náma, udělalo kdyby prostě si rodiče vybudovali
120 zázemí, který by, který by umožnilo to, aby se holky vrátily zpátky jakoby ke svým rodičům no...
121 Takže byla obava od začátku a nějak se to tak jakoby, teď až po ten jako velkej strach, že by to mohlo
122 zajít nebo jak by jsme to jako zvládli psychicky nebo jak já bych to zvládnul a potom když jsme si
123 holky měli... tak to bylo takový nejcitlivější, protože jsem si říkal, že jo, když si, v tu chvíli... nějaký
124 ten vztah a je opravdu... beru je jako své vlastní děti... tak je to... prostě bylo by to fakt náročný no,
125 ne asi, ale určitě by to byla šílená rána na tu psychiku no, takže o to víc obdivuju ty pěstouny na
126 přechodnou dobu, že to prostě dávají tak... tak jak to dávají, anebo že prostě musí mít fakt u sebe
127 nějakou nablízku první pomoc psychologickou nebo psychiatrickou tak, aby tuhle situaci, nebo
128 terapeutickou, tak, aby tuhle situaci zvládali no, takže to jsem si asi tak nějak vo tom myslel no... na
129 začátku, přesně tak.
130 Z: Dokázal bys oslovit, co tě na tom tak nejvíc lákalo? Co tam bylo takový jako... jestli tam něco
131 takového bylo... co bylo jako nejsilnější nebo?
132 L: Asi (ticho) asi tahle ta kombinace opravdu, jakože jak jsem už říkal, že to aby T nevyrostala sama,
133 aby vyrůstala prostě se sourozencem, kterej je jí blízkěj věkově, tak ta šance jako postarat se o někoho
134 kdo... kdo je bez... bez... nás by bylo jako fakt v ústavu do svých 18 nebo do kolika let no, tak toto
135 asi bylo to nejsilnější no...
136 Z: Máš nějakou nebo napadá tě nějaká osoba nebo něco nebo někdo, kdo tě nejvíc v tomhle tom
137 období, kdy vlastně jste zjišťovali o té pěstounský péči a rozhodovali se, že teda určitě teda jo a že do
138 toho půjdete, protože to je velký rozhodnutí, jestli jsi tam měl něco nebo někoho kdo tě jako podpořil?
139 Kdo ti tam byl nablízku, na pomoc, nebo na poslech nebo..?
140 L: No spíš jako vzájemně, že jsme to hodně probírali mezi sebou s manželkou a pak byl teda... měli
141 jsme dobrýho, dobrýho školitele nebo prostě učitele nebo jak to nazvat no během toho víkendového
142 pobytu v tom, v tom školení na ty pěstouny. Pěstouny čekatelé... byla to taková jakoby svérázná
143 osoba, terapeut a tady z nějakýho salesiánského centra, ale fakt jakoby silná osobnost, hodně jsem se o
144 tom dozvěděl a tak zajímavě... takže... takže asi ten sto procentně a pak samozřejmě i ostatní... my
145 jsme vlastně... Manželka fakt jako hodně, hodně, dobře jako monitorovala, jak to vypadá, tak vlastně
146 jsme měli domluvený i návštěvy asi dvou rodin přímo pěstounských, ještě jako nad rámec těch, těch
147 sezení v rámci toho, v rámci té přípravy, takže jsme byli asi ve dvou rodinách ještě, kde nám říkali i ty
148 minusy... Co znamená, dlouhodobý pěstouni, který jako ježíš... teď se nemůžu vymáchnout... kterým
149 prostě prošlo asi 5 možná... 7 dětí včetně romských dětí takže, ti tam říkali i ty negativa, že prostě
150 můžou bejt výchovný problémy s těma dětma a dokonce i jedno z těch dětí tak jim vykrad barák, takže
151 nám to říkali docela na rovinu, ale nás to jakoby nějak extra neodradilo no, a teď už při té přípravě
152 nám jakoby odborníci... s náma řešili to řešili a říkali nám... ať dáme jednoznačný mantinely co ještě
153 jsme schopni zvládnout. Třeba já nevím oční vadu nebo nějaký prostě problém, kterej to dítě jako
154 bude mít... ty mantinely co ještě jsme schopni zvládnout a na co už prostě... prostě nebudem, takže
155 my jsme prostě řekli, že žádný třeba jakoby tělesný vady nebo... nebo nějaký opravdu nemoci, že to
156 bysme asi nedali no, protože... samozřejmě... jak se ty orgány snaží děti umístit tak samozřejmě o
157 některých věcech pomlčí nebo se snaží i ty rodiče nebo ti pěstounský rodiče do toho natlačit i tak...
158 zatím takhle, teď nevím (ticho)
159 Z: Nevadí. Napadá mě když o tom tak mluvíš, jaký pro tebe byly nejsilnější momenty v tom
160 rozhodování se vlastně, že se stanete pěstouny... nebo že ty se staneš pěstounem?

161 L: (ticho) No určitě ta návštěva třeba toho kojenáčku. To je... to je zážitek, kde fakt vidíš od těch
162 zdravých dětí až po ty fakt nemocný. Ležáky. To je sakramensky silná... silná chvíle. Pak určitě ten,
163 ten vstupní víkendový seminář. To bylo silný, protože tam byla třeba... přijela se na nás podívat jako
164 mamka pěstounka... svobodná matka, která se stará o dítě pěstounský, v pěstounské péči, takže to
165 bylo silný. (ticho) A pak takovej ten strach. Trochu odbočím, ten strach z toho psychologického testu,
166 abysme tím jakoby prošli jo, nějaký to o tom malování stromu prostě se silnýma kořenama, pevnýma a
167 košatým... košatým...
168 Z: S korunou?
169 L: No tím stromem s korunou a takovýhle tydle věci no, tak takhle bych to asi...
170 Z: Já to shrnu. Takže i tam jsi cítil, že tam jako byly nějaký klidně obavy aby to vyšlo?
171 L: Jo jo jo jo, určitě.
172 Z: Co pro tebe bylo přitom rozhodnutí, že se staneš pěstounem nejdůležitější? Fakt nějaká jako nebo
173 co pro tebe bylo v tu dobu, že se staneš pěstounem nejdůležitější?
174 L: Tyjo, to nedokážu nějak odpovědět. Kromě těch věcí co už jsem řekl...
175 Z: Takže jestli se to pořád týká stejných věcí? Může to tak být, nevadí, nemusí tam být žádná nová
176 odpověď. Takže jestli to chápu, tak je to vlastně ta, že budete, že pomůžete tomu dítěti, který by
177 vyrůstalo v péči v ústavní péči, že vlastně pro vaše biologický dítě budete mít sourozence?
178 L: Přesně tak no, ty no tyhlety dvě věci, že to je nějaký vlastně no, to byly dost nejsilnější no, jako ta
179 motivace... To bylo prostě proč jsme se proto rozhodli jo, nebo proč já jsem se proto rozhod no.
180 Z: A umíš si představit, že by ses pro to rozhod sám? Jako kdybys někdy na tom životě přišel, že to
181 existuje a jestli by do toho šel sám?
182 L: Sám bych do toho asi nešel. Já jsem váhavý. Jsem střelec, ale i tak všechno zvažuju hodně a sám
183 bez té... sám bych to asi nedokázal... jakoby rozhodnout a je to ale to ne... jako jakoby z těch obav,
184 ale ono jak to ještě jako vnímat, jestli myslíš jako sám kdybych jenom sám se staral o dítě v
185 pěstounské péči, nebo abych jako já byl ten impuls, který by řekněme... hele... Hele našel jsem, že
186 teďka je zajímavá věc, pěstounská péče, chtěl bych do toho jít. Takhle jsi to spíš myslela že jo?
187 Z: No vlastně obě... obě varianty mě zajímají...
188 L: (ticho)... No určitě jako sám... ty jo... to je těžká otázka...
189 Z: Asi chápu, že se to těžko představuje, že tam je spousta proměnných, který by to asi ovlivňovaly,
190 ale...
191 L: Asi jo jako. Určitě když bych byl sám a... a zase to posuzuju prostě teďka aktuálně kdybych teďka
192 aktuálně byl sám byl třeba rozvedený nebo prostě svobodnej, ale nenacházející tu správnou ženu třeba
193 a tak asi... asi jo... asi bych to dokázal o tom takhle přemýšlet, že bych třeba do toho šel, že bych, že
194 bych kdybych na to narazil a z toho opačného pohledu (ticho) když bych teda normálně byl ve
195 fungujícím manželství... a já... já jsem to našel, tu informaci, tak zase je to asi daný hodně tím pokud
196 je to rodina žejo, kteří nemůžou mít děti a nebo to řešit to co jsme řešili my, že mají samotný dítě a
197 chtějí třeba k ní další dítě a nedaří se jim to třeba tak jaký jsou možnosti že jo, buď adopce nebo ta
198 pěstounská péče no... tak asi bych... si teď bych si dokázal představit i tu druhou možnost, že bych o
199 tom přemýšlel a... ale já jsem ovlivněný tím, tím, že ten pěstoun jsem a že vím, co to, co to je, co to
200 znamená co to vobshuje a tak no, takže z tohoto pohledu je ta odpověď asi trochu zkreslená, když
201 bych jasně, když bych nebyl jako ovlivněný tak, tak, tak nevím jasně, ale asi jo. Minimálně z té druhý
202 varianty, kdy rodina nemůže mít dítě a hledají, chtějí jiný dítě, ale nemůžu ho mít tak jsou fakty dvě
203 možnosti na to adopce nebo pěstounská péče, takže bych určitě o tom přemýšlel, jo tak jestli stačí...
204 Z: Takhle jo určitě. Ještě mě napadá když jsi zmínil adopci, mělo pro vás, bylo pro vás... Proč zrovna
205 pěstounská péče a ne adopce?
206 L: To jo... já to vím, že my jsme nějak ani vůbec neřešili, jako tu druhou variantu, no prostě...(ticho)
207 Z: Ony jsou docela rozdílný, i když mají lidi někdy, širší veřejnost má někdy tendenci je spojovat, ono
208 to je dost rozdílný no.
209 L: To setsakramensky no! (smích)
210 Z: Dost. (úsměv) v docela jako významných momentech, oblastech, ale jo... Jestli vás to... nějak
211 neuvažovali jste nad tím?
212 L: No neuvažovali... Ani né no. Fakt ne... Ani už si nevybavuju proč ne, popravdě řečeno, nějak jsme
213 to spojovali s nějakým tím... s nějakou vyšší hodnotou asi... tak fakt jo... fakt jsme nad tím
214 neuvažovali, protože teoreticky jsme vlastně jako ty biologický, vlastní dítě mohli mít, takže možná

215 právě proto ta adopce... Fakt si nevybavuju ten důvod, ale, ale nebylo to určitě druhá varianta nebo tak
216 a nebo tak prostě to byla jenom, jenom pěstounská jedna. (ticho)
217 Z: Zmiňoval jsi to vzdělávání a setkávání, že jo ten víkendový a pobyt vnímáš to jako, jako důležitou
218 věc to setkávání se s ostatními pěstounama.
219 L: Jo jo.
220 Z: A dřív... a teď... mělo to nějaký, říkal si, že to bylo pro tebe i důležitý moment, tak to sis to... Jsi
221 říkal to setkávání...
222 L: Hele já to беру za strašně důležitý. Důležitou věc hromada těch pěstounů, těch dlouhodobých to
223 prostě to, беру jako povinnost... nebo příbuzenský. Abyste u ní žejo, tý vaší, naší organizaci
224 doprovázející no, tak se, tak se vídat třeba i s těma příbuzenskýma. Což jsou teda tady v hodně
225 případech, tady u nás, romský, romský rodiny no, tak tam jako je prostě vidět, že oni to беру jako
226 nutnost, oni jako chodí spíš na ty nějaký odpoledne, kde si odkroutí ty jich 4-5 hod. vyučovacích na
227 odpoledne jo, několikrát za rok, a to jsi to takhle odbydou jo, no takže to беру spíš, že oni to беру
228 povinnost. Byli jsme i s tou organizací třeba, třeba o prázdninách normálně no, jakoby na dovolených
229 u moře, kde je ale zároveň defacto vyučování čtyřicet hodin... je tam taky splněných za ten
230 tejdenní pobyt u moře třeba jo, takže tam to taky bylo, takže ta hromada těch lidí to tam brala to jako
231 nutnost jo... si to tam odpoledne dopoledne nějaký 3 hodinky sednout a ostatní šli třeba k vodě nebo si
232 hrát s nějakýma asistentkama ty děti jo. Některý to беру jako povinnost, některý to беру jako
233 pozitivně, že fakt si můžou se sdělovat mezi sebou ty dojmy a vidí, že ty a slyší, že ty problémy
234 nemají vlastně jenom oni a že tam mají jiný, jiný rodiny no, takže jsou různé názory. Já to беру
235 jednoznačně jako dobrou věc a já hlavně teda díky tomu, že dělám tady v P ve velké firmě a my máme
236 různé ty školení jakoby manažerský nebo prostě... Teď mi to třeba zvládnutí stresu apod. máme dost
237 jako rozpracovaný v rámci práce a mne se do toho vejdu krásně tydle 24 hod. ročně, do toho krásně
238 zapadá, protože některý ty věci z práce se dají využít i pro mě jakoby s tou rodinou no a zase naopak
239 co prostě řeším v práci ty samý pak prostě to vyřešíme v práci, že v té práci je to kolikrát jak s těma
240 dětma, úplně to samý, i když dospělí, takže já to mám rád, pokud můžu tak samozřejmě chci mít to
241 v to... vyhledávám nebo vyhledáváme a teď dokonce vlastně to tam bylo i tak, že jsem teď u vás byl
242 dvakrát na semináři o arteterapii u vás na škole no, ta doprovázející organizace je taková otevřená, že
243 nám dává volnou ruku si něco najít, takže jsem byl u vás ve škole, si teďkon dvakrát na arteterapii a
244 mě to jako děsně oslovilo no, že i já třeba se do toho něco nějakým způsobem můžu zapojit třeba... ve
245 svém věku znova začít třeba ještě studovat něco... takže... já to fakt беру hodně pozitivně. A přitom
246 člověk probere hromadu těch věcí s těma podobně zaměřenejma lidma, dozví se novy věci, který
247 uplatní jak doma tak obecně ve svém životě a je pro mě to vždycky takový odreagování, prostě refresh
248 no. Takhle bych to nazval asi i odreagování no, takhle nějak bych to nazval.
249 Z: Super, máš ještě nějakou myšlenku, co tě napadá, kterou bys chtěl sdílet?
250 L: (Ticho) No jsem to lehce načal, já prostě jako, to hromada lidí asi... Dvě myšlenky vlastně
251 dokonce. Jedna věc, že většina říká, že člověk nebere ty pěstounský děti stejně jako ty své vlastní děti
252 a vždycky v tom máš to jenom své dítě. Já to fakt takhle nemám a bil bych se za to, že to takhle
253 nemám, že to fakt opravdu mám úplně, úplně vlastně nastejno, tak mám jako takovou důležitou, z
254 mého pohledu myšlenku, že nerozlišuju mezi přijatejma a biologickejma dětma a ať, ať je to v hlavě si
255 myslím. A druhou věc jsem teďka úspěšně zapomněl. Ne, ne, ne, ne už vím, že se říká, že se děti
256 vlastně mají v těch svých genech, nebo ti ty vědci, tu výchovu a to své nastavení že mají v genech a že
257 to je nějakých 80% a tou výchovou jim, tím vzorem, v rámci té rodiny, nemůžeš ovlivnit prostě nějaký
258 minimum post mizivý procento nebo třeba těch 20% nebo 15 nebo já nevím, si na to študovaná tak
259 třeba, to víš jo, ale já to prostě tak nevnímám no, já si myslím, že neříkám, že to je 50 na 50, to asi
260 ne, zatím můžu říct, že ať je to jak je to, tak prostě já osobně si myslím, že se třeba ovlivnit dá
261 poměrně z větší části, jo, ne asi úplně, ale že to rozhodně není tak, že je to nějaký nízký % že prostě
262 možná, že prostě to říkaj ty co, co s tím žili, a беру to tak, že se to nedá ovlivnit, ale mě to přijde, že
263 se to prostě dá ovlivnit. A to z velké části jo, jak ty děti vyrůstají, co z nich vyroste, jak fungují, že
264 genetika je samozřejmě důležitá, ale tou výchovou, že prostě dá, dá se. Dá se tím hodně velký část
265 ovlivnit, že to je taková druhá asi docela důležitá věc, z mého pohledu, ještě mě napadá nějaká 3. tu
266 jsem opravdu zapomněl no.
267 Z: To je docela škoda.
268 L: Tak já ti to napíšu do mailu. Když se na to vzpomenu.

269 Z: Tak jo, kdyžtak mi to dej vědět, protože to co jsi říkal, to jsou fakt důležité myšlenky. Já se
270 poměrně s nima souzním takže, takže klidně můžeš přinášet další. Tak jo, já jsem vyčerpala svoje
271 dotazy...
272 L: Ano...
273 Z: A kdyby tě ještě něco napadlo, tak mě určitě můžeš napsat. Já taky kdyby mě něco, tak se ozvu a
274 děkuju. Děkuju za rozhovor.

12.1.4 Rozhovor 4 Pavel

- 1 Z: Toto téma jsem si vybrala protože s Děti patří domů spolupracuji už pár let a pěstounství mne
2 zajímá, je to oblast, kterou se chci zabývat a rozhodla jsem se, že to téma motivace pěstounů, co ty
3 muže motivovalo nejvíc je takové... je mi prostě atraktivní, baví mne a říkala jsem si, že to bude
4 oblast, která mne bude bavit zkoumat. Máte ještě nějaké otázky k průběhu, než začneme.
- 5 P: Ha, ha. Otázky já asi nemám zatím žádný. To ona manželka je tak 70-80% důvod toho pěstounství
6 u nás. Takže, já to beru spíš sám sebe jako doplněk, že jsem v té rodině, ale, ale v pohodě no uvidíme
7 co z toho bude. Tak to spusťte.
- 8 Z: Tak jo, tak já to spouštím. Poprosím Vás, abyste mi stručně popsal Vaši rodinu vzhledem k tomu
9 kolik máte dětí, kolik máte pěstounských dětí, jak dlouho jste do pěstounské péče zapojen, kolik je tak
10 rozpětí kolik je dětem let.
- 11 P: No takže, máme rodinu úplnou, to znamená já, manželka, dvě dcery. V současné době ve věku 27 a
12 23 roků... a... pěstounství se... a vlastně holčička, kterou jsme si vzali do pěstounské péče, že jo ta je
13 součástí naší rodiny, samozřejmě. Je to holčička s postižením, s těžkou mentální retardací a v současné
14 době je jí 8 let a máme jí 3 rokem... 4 rokem. No a o tom pěstounství jsme se dozvěděli asi z té
15 kampaně reklamní, která probíhala dost v médiích. A samozřejmě moje manželka pracovala svého
16 času v ústavu sociální péče právě s postiženými dětmi a ten asi motiv toho pěstounství přišel i tam
17 odtud.
- 18 Z: Takže jste se o pěstounství dozvěděl z nějaký kampaně televizní...? Jestli chápu
- 19 P: Ano, ano. Taky.
- 20 Z: A pak od manželky z jejího jako povolání jestli tomu dobře rozumím?
- 21 P: No, jo, jo. Hmm..hmm.
- 22 Z: Když si vzpomnete teda na to, že jste se dozvěděl, že je nějaká pěstounská péče, kdy a jak to asi tak
23 přešlo v tu možnost vlastně se stát sám pěstounem?
- 24 P: (ticho) No my jsme vlastně.. my v našem okolí neměli nikoho kdo by byl pěstounem a vlastně jsme
25 se o to začali zajímat z toho důvodu, že právě manželka k tomu že v tom ústavu sociální práce, tak
26 vlastně pracovala s malými dětmi nebo mimo jiné i s malými dětmi a prostě dá se říct že v rámci
27 nějaký transformace sociálních služeb kdy se prostě měli se k tomu... v tom ústavu měli měnit
28 podmínky pro ty děti a nechťeli je dát jinam a prostě ona to těžko nesla, že se tam s těma dětma, nechci
29 říct nešetrně manipulovalo, ale prostě nebylo to podle jejího gusta a tak vlastně jí ta práce v tom
30 ústavu nechci říct že přestala bavit, to ne, ale prostě, prostě hledala nějakou cestu k těm dětem se
31 věnovat. A z toho vlastně vypramenila taková takový naše, to rozhodnutí, že by sme si vlastně...
32 původně jsme uvažovali jakou formou, že bysme zkusili jedno dítě, který dá se říct že si asi nejvíc
33 oblíbila, takže tohle dítě že by jsme si zkusili vzít do pěstounské péče a potom, potom jsme začali
34 vlastně se shánět jak vůbec, jak, to řeknu tak jakoby divně, jak se dostat k tomu pěstounství, co pro to
35 musíme udělat, jo bylo to pro nás takový jako úplně neznámý prostředí, že...
- 36 Z: Takže jste vlastně konkrétně věděli, koho byste asi tak do pěstounky chtěli?
- 37 P: Ehm, ehm, ano.
- 38 Z: A řekli jste si vlastně, že by to byla nějaká možnost pomoci a pak jste vlastně začali shánět o tom
39 jak to teda s tou pěstounskou péčí je, co všechno se musí zařídit, udělat jo?
- 40 P: Ano ano, prostě ty kroky, který pak vedly k tomu abychom se mohli stát pěstounem, takže to to
41 jsme řešili přes... přes sociálku ve vedlejším městě. My tady žijeme na vesnici, takže jsme řešili před
42 sociálku vedle ve městě. K nějakýmu stavu jsme se dopracovali, různě jsme podstoupili nějaký
43 různý... psychologický vyšetření takový šetření vůbec o tom jaký jsou podmínky jako u nás jako z
44 hlediska bydlení, finanční – účty nám prolustrovali, jo, zdravotní stav vlastně, názory všech těch členů
45 rodiny, ne jenom nás dvou ale třeba i těch dcer, který s náma žijou doma, nebo v té době žily doma.
46 No a když jsme tohle absolvovali tak potom vlastně... Když jsme se vlastně... Já bych to řekl ještě
47 jinak, my jsme se chtěli dostat do toho registru pěstounů, protože takhle jsme to pochopili z té
48 mediální kampaně, že když se dostanem do toho registru pěstounů, tak potom, že si budem moct tu
49 holčičku vzít do pěstounské péče, ale když jsme byli tak v půli cesty tohohle, možná za půlkou, tak
50 vlastně nám bylo řečeno, když nám jako chceme dítě konkrétní, tak úplně jinou cestou že to musíme
51 řešit. Přes soud... a stáhnout tu původní žádost do toho registru a vlastně řešit to úplně jinou cestou,

52 tak asi jako když si bere někdo do pěstounský péče třeba dítě, jo je to taková jiná forma, takže možná
53 že dřív se to takhle, nebo v jiným případě se to tak asi dělá přes ten soud a my jsme si mysleli, z tý
54 kampaně jsme to pochopili tak, že musíme do toho registru a pak že si to dítě můžeme vzít do
55 pěstounský. Ale ono to tak nebylo, prostě ta cesta přes ten opatrovnickej soud nebo, prostě přes soud.
56 Museli jsme to řešit přes soud no. Takže jsme ten první náš pokus byl takovej neúspěšnej, protože
57 jsme šli špatnou cestou a až když jsme to začali řešit tou soudní cestou, přes soud tady ve vedlejším
58 městě tak se nám to vlastně po 9 měsících podařilo.

59 Z: Takže jste to vlastně měli delší o tom, že jste to řešili jinak, než to vlastně chtěli.

60 P: My jsme to prostě, my jsme to prostě netušili, nebo nebylo nám to na tý sociálce jako napovězeno,
61 že když chceme konkrétní dítě tak musíme to řešit takhle. Furt nás jako vedli v tom, že se musíme
62 dostat do toho registru pěstounů a až někde na kraji nám vlastně bylo řečeno, že to je špatně, že to
63 musíme řešit touhle cestou, soudní. Takže jsme vlastně veškerý nějaký že jo zkoumání a posudky
64 zdravotní co jsme měli tak jsme si museli nechat udělat znova... Ale celkově jak říkám od tý doby, co
65 jsme se pro to rozhodli, až do samotný, vlastně, převezení dítěte do rodiny, nám to trvalo 9 měsíců.

66 Z: Zajímavé.

67 P: Jo je to zajímavý no, haha.

68 Z: Ha, ha. No zrovna jsem, no tady... Mám tu otázku, jaký to mělo vývoj a vy jste mi to popsal já se
69 ještě zeptám co Vás osobně na tom nejvíc lákalo? Na tom stát se vlastně tím pěstounem nebo jít do
70 toho, co tak pro vás bylo takový jako lákadlo do toho jít.

71 P: (ticho) No, co mne lákalo. Já si myslím že... jako... Já jsem dřív tydlety třeba postižený moc
72 neznal, nevnímал, nepřišel jsem s nima do styku. A třeba řekl bych, že ta manželka třeba, že tak ten
73 ústav je tady od nás kilometr, dva kilometry a když měli nějaký vycházky a jenom dvě sociální
74 pracovnice vzaly pět dětí, který jsou třeba v nejsou tom kočárku, že jsou schopný chodit, tak šli na
75 vycházku, přišli třeba k nám jo, tady máme zahradu, bazén, takže se tady třeba stavili na chvíli a tak
76 člověk jako trošku zjišťuje, že , že... ty děti jsou sice postižený nějakým způsobem, ale prostě že, že
77 se s nima dá nějakým způsobem, většinou dá nějak komunikovat a.. a... nechci říct že by se tam
78 dostavil nějaký soucit, to bych tam jako nedával, ale , ale spíš , že se nám sešlo v tý době právě to, že
79 ta manželka tý práce v tom ústavu nebyla nebyla nadšená, protože se tam dělaly nějaký radikální
80 změny, tak vlastně jsme, jsme se bavili o tom jak tu situaci řešit a .. a.. a je pravdou, že když jsme
81 zjistili, že vlastně je to pěstounství u dítěte s takovýmhle postižením, je vlastně, že vlastně bychom to
82 mohli mohla mít manželka vlastně jako placený, placený zaměstnání... jo, tak vlastně to řešilo i tu, i
83 tu, to rozhodnutí proč do toho jít nejenom, vlastně teda moje, ale i teda to její. Protože, řekli jsme si
84 dobrá, když můžeme pomoci jednomu konkrétnímu dítěti tímto způsobem, že ho vezmeme jako do
85 rodiny. Tak se nám to v tý chvíli jevilo jako, sice že, jako trochu sobecký vůči ostatním, to přiznávám,
86 ale jako řešení, který prostě je no nám nejbližší no asi. Vztít to tímhle způsobem.

87 Z: Jo, rozumím. (ticho) Takže to byla jako nějaká...

88 P: Nebyla to, nebyla to finanční motivace, my jsme si vůbec nemohli, nemohli vůbec, nebyl nám
89 téměř nikdo schopný poskytnout informaci, jak to vlastně je jo. To bylo docela těžký tu informaci
90 někde sehnat, jo vopravdu je to hodně na internetu teďka, ty sociální pracovnice nevěděly jak to je a
91 my jsme jako nechápali jaktože oni to nevědí, no ale ale prostě když se naskytl takhle možnost, tak
92 jsme, tak vlastně...

93 Z: Proč do toho nejít?

94 P: Hm..

95 Z: Tak jo.

96 P: Mimo jiné, jsem zapomněl... Manželka si vlastně během tý, během tý změny zaměstnání v ústavu
97 dodělávala ještě bakalářský studium na práci, specku jako... na práci s mentálním postižením u dětí...
98 a, když třeba, když získávala ty vědomosti třeba, tak nechci třeba ten ústav tady jako nějak jako sundat
99 jo, ale neviděla tam tu, to co třeba.. jaký vědomosti získala, předávala... tak to neviděla třeba tam v
100 praxi a a tak jsme si vybrali toto řešení, který nám bylo nejbližší prostě, pomoci jednomu konkrétnímu
101 dítěti prostě a manželka by měla vlastně u toho možnost zůstat doma a tak jsme do toho šli.

102 Z: Jo... Takže vlastně to, že jste nějaký dítě znali, prostě ta situace byla taková, že prostě ta pomoc
103 tam z vaší strany prostě chtěla být a bylo tohle ideální řešení. Tak jestli to tak chápu, tak..

104 P: Ano, ano, ano.

105 Z: Tak prostě, jasný.. (smích) Jasně.

106 P: Takže ona ta motivace vlastně. Moje motivace, řeknu to na přímo, jako na to pěstounství, když to
107 tak budeme nazývat, byla takhle ale prostě třeba tu pomoc jednomu konkrétnímu děcku a chci říct, že
108 se sešla ta situace za mne i takhle, že manželku tam ta práce nenaplňovala... tak jsme to vlastně řešili
109 tímto způsobem.

110 Z: Jo, super. (ticho) Já se Vás ještě zeptám, jestli jste někoho takovýho měl a jestli jo, tak kdo vás v
111 tom období, kdy jste se rozhodoval jestli do toho pěstounství jít, tak jestli jste měl nějakou osobu, nebo
112 někoho, kdo Vás nejvíc podržel. Kdo tam pro vás byl jako, hmmm, taková opora.

113 P: Jako myslíte ve kterém období?

114 Z: No v tom období, kdy jste se rozhodoval, jestli do toho pěstounství půjdete nebo ne. Jestli do něj
115 půjdete.

116 P: Už vám rozumím, už vám rozumím... Samozřejmě že, já osobně pocházím z poměrně široký
117 rodiny. Bydlíme tady většinou poblíž sebe a všichni mají jako více dětí, je to takový jak bych to řek
118 no, no prostě... My když jsme se rozhodovali tak ptali jsme se jako našich dcer, že jo jakéj ony na to
119 maj názor, protože se na tom budou taky spolupodílet samozřejmě, zvlášť když to dítě je postižený
120 tak jako ta péče je, je úplně jiná... a.. ještě jsem měl rodiče, jako sice už v pokročilém věku, ale...
121 Prostě.. (povzdych), nevěděli jsme jestli nás podpoří, nepodpoří vlastně... a oni nás v tom podpořili
122 jako jo, v rodině, v nejbližší rodině tak nás tam podpořili.. že.. žejo. Takže...

123 Z: Takže to pro vás bylo... pro vás to bylo důležitý.

124 P: Pro nás to bylo důležitý... jak to nazvat, jestli nás jako podpořili nebo ne, spíš nám jako umožnili
125 tu, to rozhodování nám nějak jako podložit, že.. jo... oni jdou do toho s náma tak, tak mi do toho
126 půjdeme teda taky.

127 Z: Takže nějaká vlastně ta...

128 P: ... kdyby to nebylo stejně tak asi... těžko by to bylo tak skloubitelný kdybychom si vzali někoho
129 domů a a v tý rodině by říkali no to jste neměli dělat a tak jo.

130 Z: Takže pro vás bylo důležitý, ta obecná podpora jako tý rodiny nebo ten souhlas, že to je vlastně
131 nějaký jako dobrý rozhodnutí. Hmmm.

132 P: (souhlasné hm)

133 Z: Co pro vás bylo při tom rozhodování, než vlastně jste dospěli k tomu, že byste byli pěstouny, tak co
134 pro vás bylo nejdůležitější při tom rozhodování?

135 P: (ticho) Nevím tak já bych řekl asi pomoci tomu konkrétnímu člověku.

136 Z: Hmm, hmm, jo. Takže byla to nějaká teda pomoc konkrétnímu prostě dítěti.

137 P: No ano, že právě myslíme si, myslím si, nebo myslíme si, že prostě individuální péče v rodině a
138 péče ústavní jsou dvě věci, který se jako ze sociálního hlediska nedají porovnat. Jako ať se snaží kdo
139 chce jak chce jo, tak třeba těm, těm dětem se v tom ústavu huř věnujou dvě sociální pracovnice, kdežto
140 tady prostě je to, to je... jako když máte prostě vlastní dítě, že my v tom jako nevidíme vůbec žádný
141 rozdíl. Spíš jenom se to nazývá teda pěstounství a podobně ale... ale... my to berem prostě tak, že
142 prostě máme další dítě. Ha, ha.

143 Z: No jasně, no jasně.

144 P: Takže tohle nás k tomu vedlo, že tam je ta konkrétní pomoc, konkrétnímu člověku a... a ...
145 individuální péče v rodině je nesrovnatelná s ústavní péčí.

146 Z: (souhlasné mručení), byli při tom vlastně, než jste žádali o pěstounství a než jste čekali na to, na
147 všechny ty soudy a než se to všechno vlastně celý jako událo, tak byli pro vás konkrétně nějaký silný
148 momenty? V tom procesu?

149 P: (ticho, nádech) Já si myslím, že největší moment byl jako když jsme si jí odváželi domů no...
150 (ticho)

151 Z: Takže vlastně ten nejsilnější byl ten, jako když jste vlastně získali skutečně, to po čem jste vlastně
152 tak dlouho...

153 P: Jo! Já teda vlastně ještě musím jako uvědomit, všechno si hned neuvědomuju... nevzpomenu si, ale
154 třeba už během, během té doby kdy jsme teda o ni žádali a ještě jsme ji jako nemohli mít doma na
155 stálo, tak už vlastně probíhaly nějaký ty takzvané hostitelský pobyty, jo a třeba tady mohla být na noc,
156 na dvě a, a vlastně a vlastně si tu jako vošahat jak, jak to bude fungovat nebo... a tak to už byly chvíle,
157 který vlastně hodně napovědí jestli do toho jako půjdem nebo ne jo... Jestli tady to prostředí, který je
158 jiný tak jestli prostě dá jo, protože, protože ona má teda mimo, mimo mentální retardaci taky těžkou
159 ještě jako trochu autista nebo jo... Je to, je to, je to náročný, teď možná teda vidí jen na jedno oko jo,
160 takže...

161 Z: Ty jo!
162 P: A přes to všechno je to prostě krásná. To když jí popisuju teďka takhle tak, jo jako možná že, může
163 si jí člověk představovat, že to je, že to je jako ztracený případ, ale sám tady až teďka na tý svý praxi
164 vidím, že, že ta individuální péče... jako samozřejmě je to i o člověku, kterej se o to dítě stará jo, moje
165 manželka jako... fakt tomu jako velmi, má vřelej vztah ke všem dětem, a to co jí jako dává, to co jí
166 především ona naučila... tak to je neuvěřitelný.
167 Z: Super, krásný ty jo. A měli jste tam naopak, vy sám měl jste tam naopak nějaký jako těžký nebo
168 složitý momenty při tom rozhodování jestli se stanete pěstounem něco naopak jestli tam pro vás bylo
169 jako horší nebo složitější to nazveme...
170 P: No... Myslíte jako ještě, ještě před tím jako než jsme jí vlastně dostali?
171 Z: Jo, jestli tam pro vám bylo něco takovýho?
172 P: No třeba právě ty psychologky když byly u nás, dělaly tam s náma nějaký rozhovory, že jo... to
173 byla ta součást tý zprávy pro soud jo... tak ehmmm vlastně... docela nás jako, ne, nechci říct jako
174 zrazovaly ale spíš to říkaly jako že dobrej každěj rok, kterej to dítě třeba stráví, stráví v rodině jo.. my
175 to teda, my to teda berem tak že ji máme na doživotí, do konce života – tak to říkáme ale ony říkaly
176 vlastně že, že je to.. že je to jako těžkej krok, že by se nedivily kdybychom jí třeba jako vrátili jo...
177 Nedivily kdyby jsme jí třeba vrátili jo no že že že to tak prostě může být abysme se tomu nedivili
178 sami, že třeba jako předtím samotným aktem tak jsme si říkali jo jo jasně to dáme, ale žena s tím
179 nemůže jako třeba vykolejit rozhodit vztahy v rodině jo... Se známýma lidma, protože samozřejmě jak
180 jsem zmiňoval tak tahle ta forma pěstounských péče je placená a jasně že někdo si to představuje
181 tak... že... že za to jako pobíráme peníze a a jo takže... takže nás vlastně trošku i zrazovaly nebo
182 připravovaly na to že může přijít nějaký jako období kdy nás někdo, někdo přestane zdravit jo. Haha.
183 Takže to pro nás bylo jako ne úplně příjemný setkání... Slyšet to no bylo to... Já jsem tenkrát nevěděl
184 jak to bude jo jako... ono se to prostě to přijde jo, protože, protože jako vidím i sám třeba se s někým
185 bavím nebo teďka už to vlastně teďka už je to stabilizovaný... ta situace jo ale ze začátku, že jako a co
186 dělá žena? No je doma no, a a já řeknu, je doma a oni řeknou no to máte pěkný, že jo... jo a tak ti lidi
187 dost jako kroutili očima... takže jo jo jako
188 Z: Takže jste cítil...
189 P: A ne nikdo, ne jako nikdo... spousta lidí si nedokáže představit co se zatím jako dělá.
190 Z: Jasně jasně, ale vy... Takže teda co jsem slyšela, cítil jste nějaký obavy z toho vlastně jak to vůbec
191 kdo vezme, jestli vás někdo nepřestane zdravit a jak to vlastně je, že něco takovýho taky může nastat?
192 P: Jo.
193 Z: Super tak jo.
194 P: Máte asi něco jinýho kdyby to bylo... kdyby jsme šli do pěstounské péče řeknu normální dítě, který
195 by vlastně všechno třeba z hlediska zaměstnání jako neomezovalo nějak jako mě a manželku ona by
196 jsi chodila dál do svý práce já do svý práce ona by chodila úplně standartně do školy jo tak to je jiný...
197 ale tady prostě tak je to jiná forma a vlastně péče dá se říct 24 hodinová jo. To je, to je... je to prostě
198 jinačí jo, není to stejný jo, prostě...
199 Z: Jasně že.
200 P: No ztížené...
201 Z: A když jste se rozhodoval jestli být pěstounem byly pro vás třeba důležitý informace co jste mohli
202 získat o pěstounství?
203 P: No byli no samozřejmě že byly, ale otázka... jestli jsme hledali na správných místech a myslím si,
204 že jsme ty informace jako jsme hledali jo nebo jako nacházeli jsme rozporuplný jo, že jsme nevěděli
205 jak dál no... ale, ale jak jsem předeslal vlastně já tomu říkám 80 nebo 90% tohohle všeho, tak šlo za
206 manželkou jo, já já třeba ptáte se třeba na mojí motivaci jo tak třeba ta tak to jsem vlastně už třeba
207 uvedl ten vztah ke konkrétní mu dítěti, ale ale to tu černou práci kolem toho odvedla hlavně manželka,
208 takže jsem to bral jako nějakou pomoc a podporu. Vlastně nějakýho... беру to, že tak jasně, že když já
209 bych říkal ne, nejdem do toho, tak ona by do toho asi nešla... tak jo pokud prostě... jsem řekl no jo
210 holt tak půjdem do toho, tak samozřejmě jsem chtěl podpořit jo, takže když chci podpořit tak musíme
211 jít stejnou cestou jo (ticho)
212 Z: Takže jak vlastně vnímám, tak to bylo pro vaši ženu jako důležitý: chci jako to dítě, to co je v tom
213 ústavu, kde to není úplně ideální... tak vlastně mít tu možnost?
214 P: Ano, ano

215 Z: Takže to pro vás bylo jako taky nějakým jako motorem vlastně jako energie, kterou do toho ta vaše
216 manželka nějak vkládala? Jestli pro vás bylo nějakým hnacím motorem vlastně energie a motivace tý
217 vaší ženy, jako to, že do toho vlastně chtěla jít a že do toho šla tak naplno ? Jestli to taky byla pro vás
218 nějaká jako: jo půjdu do toho s ní?
219 P: Tak samozřejmě! Ta ta energie co do toho musela, kterou tomu musela věnovat a pak by se třeba...
220 změna toho zaměstnání a odchodu z pracoviště kde to jako není ideální to zas do formy, která zas byla
221 jako pro ní jako byla neznámá. Tak to to... jako všechno manželka jak to chtěla bejt a šla do toho po
222 hlavě a tak ona je taková trošku jako tvrdohlavá, takže když si za něčím jde tak prostě jde... takže
223 prostě, haha, takže já jsem jí podporoval a ona, ona to sháněla...
224 Z: Ještě se vás zeptám, je pro vás třeba důležitý setkávání se s jinými pěstounama? Vlastně nějaký
225 sdílení s nima ohledně vlastně toho pěstounství? Přece jenom je to jiné když, jste s lidmi, kteří řeší
226 stejné nebo podobné situace. Berete to jako důležitý moment?
227 P: No já musím říct, že osobně, osobně jako ne. My teda musíme dodržovat nějaký ty hodiny jo
228 Z: Vzdělávání...
229 P: Nějakých školení jo, nebo jak to nazvat, nějaký semináře vzdělávací. Tak byli jsme třeba před
230 rokem na nějakým takovým. Člověka, člověka tam spíš jako překvapuje nějaký tam ty.. ty příběhy tam
231 z těch rodin. To do té doby jsem jako neměl ani představu jak to může nebo nemůže fungovat, a.. ale..
232 hmm... My vlastně, my jsme v takové situaci já bych, já bych řek, že to nevyhledáváme. To setkávání
233 s jinejma pěstounskejma rodinama a co jsme vlastně třeba na tom semináři byly tak tam já bych řek,
234 že spíš těm ostatním, teď to řeknu v uvozovkách, že ti normální, zdraví jo.. Ale samozřejmě říkám,
235 příběhy, který tam řešej jsou zajímavý, ale ty samotný přednášky co tam říkaj jo, tak člověk to
236 vyslechne jo, ale já tomu nepřikládám takovou váhu jo... jinak my se nesetkáváme s jinejma
237 pěstounskejma rodinama... i když situace která nastala a to vodběhnu od toho tématu tak to se
238 omlouvám...
239 Z: To je v pořádku.
240 P: ...tak ta vlastně, ta manželka se vlastně stala trošku, trošku iniciátorkou toho, že její dvě bývalý
241 kolegyně tak vlastně to... za tím váháním když vlastně viděly to, že ten příklad tady, že prostě se to
242 jako s tím dítětem i když má to těžký postižení dá zvládat tak vlastně se odstěhovaly a šli stejnou, šly
243 stejnou cestou. A dospěly do toho stavu kdy taky teda jsou už teďka doma, každá má jedno dítě z toho
244 ústavu.. a... a vlastně se setkávají ale je to taková jak bych to řekl uzavřená komunita...
245 Z: Jo.
246 P: Joo.. kdy vlastně ale...protože.. protože ty děti jsou tady od nás svážený, svážený do speciální
247 školy, nedaleký ve vesnici taky, takže oni se vlastně každý den vidí. Takže se setkávají tak jako
248 neorganizovaně.
249 Z: Vlastně se setkávají, že jo, protože jsou v podobný situaci. Chápu, že mají vlastně na asistenci taky
250 nějaký dítě s postižením...takže to je prostě nějaká, je ta cesta úplně společná, že jo.
251 P: No je to takový přirozený setkávání, tím jaká je, jakej ten průběh té výchovy je... že jo. No a
252 teda... to vlastně jim vyhovuje. My vlastně ty.. ty chlapy v rodinách když to vezmu a ty kolegyně
253 pěstounky když to vezmu tak jako my se nesetkáváme jo... To probíhá hodně jenom mezi nima nevím
254 jestli to je řeknu starej model rodiny... jako ne... ale já to vidím spíš tak že ta dvojice žena a dítě... Ty
255 ženský mají k sobě prostě blíž, řešej ty problémy s dětma a takový a ty chlapy jsou takovej doplněk
256 když pak jsou třeba nějaký společný akce s těma děckama... jako nějaký maškarní bál, nebo něco
257 takovýho nebo besídka pro děti... tak tam se pak jako chlapi potkaj že jo.. no..
258 Z: Super, tak jo. Ještě teď vám nabízím prostor, jestli mi chcete doplnit nějaké myšlenky, informace co
259 by měly zaznít, co vás napadají.
260 P: Hmm. Tak... ani tak už mě nic nenapadá jenom možná, možná... Po té naší zkušenosti jaký jsme
261 udělali což je tedy jedna konkrétní zkušenost s jedním konkrétním dítětem...že se to nedá vzít
262 celoplošně a prostě říct že vlastně, jděte do toho...ale ten, ten samotnej posun toho dítěte když je
263 takový jaký je... tak prostě je to je neuvěřitelný... je to prostě neuvěřitelný! Já to teďka vezmu
264 konkrétně to dítě,... to dítě říkali že nebude nikdy mluvit a že zůstane na plenách a že nevím co
265 všechno a teď mluví, že se s ní domluvíme. Naučila se chodit na záchod dokonce i jezdí na kole,
266 dokonce lyžuje.
267 Z: Hmm, Hmm, to je fakt úžasný ty jo!
268 P: No je to jako neskutečný a že to jako zase o tom konkrétním děcku jako jo, jako nepovede se to

269 třeba každému jo, to.. too... jako tady, teda nám, především manželce že teda tu dceru.. já nemám
270 jmenovat jo, že rok dva že když jí viděli v tý době tak kroutěj hlavou, že to jako není možný jo..
271 hmm.. Jo. Je to možná škoda že, že jsme se nemohli potkat i s ní.. ty informace ještě chytit při sezení
272 venku na terase. Kdyby ste to dítě viděla tak by jste si sama udělala představu nějakou. Vlastně je to
273 škoda no.
274 Z: To chápu.
275 P: No a kdybyste chtěla někdy mít cestu kolem nás, tak manželka by vás vzala na návštěvu a třeba by
276 vám i domluvila, že by se sešly i ty ostatní pěstounky a že byste mohla udělat takovej dýchánek,
277 vzdělávací. Nebo poznávací seminář, sama pro sebe jo. Že byste viděla konkrétně, konkrétně ty děti. A
278 že by se vám sneslo takových informací, že nejme to schopný takhle jako dát.
279 Z: Tak jo, super. Já vám moc děkuji, jestli to takhle můžeme uzavřít?
280 P: Jo

12.1.5 Rozhovor 5 Martin

- 1 Z: Tak jo. Úvodem tedy děkuji, že jsi se se mnou sešel, budeme se teda teď bavit o pěstounství, o tom
2 jak jsi se o tom dozvěděl, co tě tak lákalo do toho jít. Informace jak už jsme se bavili zpracuji na
3 bakalářskou práci, kterou píšu na téma motivace pěstounů mužů a vybrala jsem si toto téma protože už
4 nějakou dobu pracuju s Děti patří domů, takže mne to pěstounství a tahle oblast zajímá a přišlo mi to
5 jako jedno ze zajímavých témat zkoumat. Proč pěstouni muži jdou do pěstounské péče. (úsměv) Já tě
6 teď poprosím jestli bys mi teď nějak jednoduše přiblížil tvou rodinu. Z pohledu kolik máte dětí,
7 zejména pěstounských dětí. Jak jsou staré, jestli máte biologické děti, jak dlouho už jsi pěstoun.
8 M: Tak já děkuji za přivítání. Byl jsem do pěstounství více méně jako... přibrán, jakoby. Protože
9 původní tužba vlastně vznikla od mojí ženy, s tím že říkala, že plánuje mít 4 děti. Napůl, dvě přijaté,
10 dvě biologický s tím že jestli to přijetí bude adopce, nebo, nebo pěstounství nebylo v tu dobu
11 směrodatný. Takže to bylo víceméně jedno z přijímacích kritérií aby si mě vůbec vzala. Takže to jsme
12 probírali už před svatbou, to vzniklo nějaký povědomí a dopadlo to tak jak jsme se dohodli. Máme 4
13 děti, dvě pěstounský dvě biologický.
14 Z: Hmm, jo. Takže říkáš, že jsi se o pěstounství dozvěděl už někdy jako dřív, takže je to nějakou
15 dlouhou dobou zpátky. A dozvěděl ses to teda od, v té době ještě od partnerky, teď už manželky?
16 M: Jo.
17 Z: Takže tam vzniklo teda to povědomí o péči?
18 M: No to je nějakých.. 2000.. takže 18 let.
19 Z: 18 let, tak to je docela dost. Tak jo a když se zamyslíš nad tím, kdy se ta vědomost o pěstounství
20 proměnila v to že chceš být pěstounem. Byl tam nějaký vnitřní přerod? Jo, existuje nějaká pěstounská
21 péče, znamená tohle, tohle jo, do toho bych šel, byl bych pěstoun?
22 M: Tak jako asi nějaký zásadní přerod asi nebyl. Nebo řekl jsem tak jako jo a to bylo tak všechno.
23 Z: Takže žádný složitý? (smích)
24 M: (smích) Ne, jako nebylo žádný licitování ani přemlouvání.
25 Z: Takže ta změna byla spíš jako: vim o tom a půjdu do toho.
26 M: Jo.
27 Z: Jo. Co tě na tom nejvíc lákalo?
28 M: No tak, možná asi pomoci jako dětem, který jsou bez rodiny tu rodinu najít.
29 Z: Jo. (ticho) Máš někoho nebo měl si někoho kdo tě v tom období jako podržel, nějaká důležitá
30 osoba?
31 M: Teď tomu nějak nerozumím.
32 Z: V tom období, než jste žádali o to být pěstouni, jestli tam byl pro tebe někdo kdo tě podporoval, byl
33 ti tam důležitou osobou. Mohl ses mu svěřit, bavit o tom, řešit s ním tu situaci.
34 M: Byla to pro mě manželka?
35 Z: Jo?
36 M: No asi sem neměl jako ani potřebu to s někým probírat...
37 Z: Takže to byla prostě manželka.
38 M: Tak no... I rodiče jsme postavili před hotovou věc. Prostě takhle to plánujem a byli bychom rádi,
39 kdyby nám byli nápomocný, ale moc na výběr jsme jim nedávali. Vlastně.
40 Z: Tak jo, co pro tebe bylo při tom rozhodování nejdůležitější, v tom že do toho půjdeš. Měl si tam
41 nějaký důležitý? Co pro tebe bylo nejdůležitější?
42 M: No asi, že do toho půjdeme společně. Že to není její výmysl, ani můj výmysl....
43 Z: Ale něco společného...
44 M: Ale nějaká společná akce.
45 Z: Takže společný rozhodnutí, že jste na to dva... máte se tam navzájem, podporu, myšlenku?
46 M: (přikyvuje)
47 Z: Jo? Děkuji. Vzpomeneš si na nějaký silný momenty?
48 M: (ticho) Nevím úplně čeho...
49 Z: Jestli, protože se bavíme o tom, vlastně ještě před žádostí o pěstounství, tak jestli tam pro tebe byly
50 nějaký silný momenty, třeba při zjištění nějakých informací, nebo... při cestě k tomu žádat o
51 pěstounství, jestli tam bylo něco silného. Může to být silný pozitivně ale může to být i nějaký moment

52 těžší, složitější, negativní...ale jestli jsi tam měl nějaký jako významný, na tý cestě, momenty pro
53 tebe?

54 M: (ticho) No významný bylo jako manželčina motivace, protože jako ta vlastně že jo vyrůstala poblíž
55 dětskýho domova a měla měla tu motivaci, že chtěla pomoci těm dětem kolem, těm za těma okna
56 když chodila kolem domů. Tak vždycky jako chtěla bejt pro ně nějak nápomocná, původně chtěla
57 bejt...eeehm... sestřičkou v dětským domově, z toho se potom nějak to přerodilo v tom že by bylo
58 praktičtější si vzít nějaký dítě domů než se jakoby aby pomáhala přímo v domově. Že by pomáhala
59 jako přímo doma. Takže spíš ten její příběh.

60 Z: Takže to pro tebe byla inspirace?

61 M: No jo, jako jo no.

62 Z: Super.

63 M: Jinak nevím jestli jsem říkal, ale pěstouni jsme 12 let.

64 Z: Vidíš, to jsme neříkali a to už je taky dlouho

65 M: (přikyvuje s úsměvem.)

66 Z: Takže říkáš že je to od roku 2000... 18 let dozvědět se o pěstounství a 12 let jste pěstouni, takže
67 tam byla ta cesta těch 6 ti let. To je docela dlouhá doba. Bylo to teda jasný od začátku, že do toho
68 půjdete?

69 M: Jo, to bylo jasný, že půjdeme do rodinný péče. To jestli to bude adopce nebo pěstounská péče to
70 pak vykristalizovalo až později. Bylo to zejména z toho důvodu, že jsme si chtěli vzít sourozence a
71 chtěli jsme zachovat kontakt s biologickou maminkou a z toho nakonec sešlo, protože než bylo právně
72 dořešený to naše pěstounství tak ona byla zbavená rodičovských práv takže tenhle původní důvod
73 pominul ale zůstali jsme už u toho jak jsme to rozjeli.

74 Z: Takže ten rozdíl mezi tím proč jít do pěstounky ale ne adopce bylo v tom že jste chtěli
75 sourozence?... (ticho)... nebo to bylo v čem tedy?

76 M: No tam byla (ticho) spíš ty praktický důvody, tam by byl ten kontakt s tou původní maminkou,
77 kdežto při adopci by byl

78 Z: nebyl...

79 M: No by byl odříznutej a teprve po 18 roku věku dítěte by mohli začít pátrat po vlastní ose, ale takhle
80 jsme měli ten kontakt zachovanej, to primárně.

81 Z: Aha, takže jste chtěli být v kontaktu s biologickýma rodičema?

82 M: Jo.

83 Z: Takže jestli to slyším správně, je to teda nějaká pomoc dítěti ale vlastně mu i tak nechat ten kontakt,
84 tu starou rodinu, tu biologickou rodinu, nějaký tenhle důvod?

85 M: Jo, jo.

86 Z: Ten život a příběh co do tý doby byl. Hmm... a jaká pro tebe byla ta, jak jsi vnímal to stát se
87 pěstounem? Měl jsi tam obavy? Nebo ses těšil, hodně tě to zajímalo?

88 M: No víceméně jako... jako když bychom čekali vlastní děti. Další děti do rodiny, bylo to... já jsem
89 to neodlišoval. My jsme v tu dobu jednoho synka už měli v tý době, teď jsme čekali minimálně do 3
90 let jeho věku než si jako pořídíme další jo, tak nakonec jsme si pořídili dvě, což se nakonec ukázalo že
91 nebylo úplně šťastný rozhodnutí... ale už jsme to udělali a potom jsme s tím museli nějak pracovat. To
92 bylo náročný pro všechny, pro něj asi nejvíc kdy se z jedináčka najednou stal vlastně prostřední. Což
93 mu působilo i nějaké jako problémy i do budoucna.

94 (ticho)

95 Z: Když se ještě... pro tebe bylo tedy to stát se pěstounem jako to stejný jako stát se prostě tatškou,
96 jako kdybys čekal... jako když jsi předtím čekal první dítě...

97 M: No... jo...

98 Z: Co to doprovázelo, u tebe?

99 M: (ticho) Hm...

100 Z: Pocitově třeba?

101 M: (ticho).. Nějaký očekávání, nějaký obavy. Místo toho aby nám kynulo břicho jsme jezdili do
102 děcáku na návštěvy, nebo do kojeňáku... Viděli jsme se s nima jak nám umožnili, což nebylo úplně
103 vždycky v nějakým rozumným intervalu ale děti samotný nám vyprávěly že už jim začínalo být jasný,
104 že s těma lidma se jako asi ještě potkaj, že za nima chodili častějc. Akorát pak byly ještě soudní
105 průtahy... takže se to vleklo víceméně rok, než jsme si je přivedli domů...

106 Z: Takže takový delší těhotenství...?

107 M: Hmm.. jo.
108 Z: Tak jo, máš nějaký poznatky, který tě tak napadají, že bys je chtěl sdílet? Do toho o čem se tady
109 bavíme? Nemusí to být vyložene k motivaci, ale klidně obecně k pěstounství, jestli tě něco napadá?
110 M: (ticho) No aby asi si člověk jako víc ohlídal důraz na to svoje biologický dítě, aby ho neupozadil
111 moc. Když si bere další dítě do rodiny a je to dítě z děcáku nebo kojenáku, aby si prostě nenechal
112 sežrat veškerou pozornost jeho pro ně.
113 Z: Jasně.
114 M: Noo.. jo, jo.
115 Z: Hm, srozumitelný. Děkuji.
116 M: Já taky děkuji.

12.1.6 Informovaný souhlas

Informovaný souhlas

s poskytnutím rozhovoru a s využitím informací získaných ze zaznamenaného rozhovoru pro účely výzkumného šetření v souvislosti s bakalářskou prací:
„Motivace pěstounů mužského pohlaví pro vstup do pěstounské péče.“

Cílem našeho výzkumu je získat a analyzovat názory pěstounů v oblasti motivace a důvodů pro pěstounskou péči. Smyslem sběru těchto informací je získání pohledu na oblast pěstounské péče, nahlédnutí do motivace otců pěstounů a jejich názorů na PP. Bakalářská práce je vedena na Pražské vysoké škole psychosociálních studií. Autorkou bakalářské práce Motivace pěstounů mužského pohlaví pro vstup do pěstounské péče je Zuzana Přímanová, vedoucím této práce je Ing. Mgr. Ivana Dvořáková.

Z rozhovoru bude pořízen digitální audiozáznam a jeho přepis. Získaná data budou využita pouze pro vypracování bakalářské práce. Jméno uchazeče nebude nikde uvedeno a nebude s vyprávěním spojováno.

Já, níže podepsaný, souhlasím se svou účastí na výzkumném šetření a s využitím poskytnutých informací při zpracování výzkumu, jenž je součástí bakalářské práce Zuzany Přímanové. Byl jsem informován o výzkumném šetření, o jeho průběhu, o zacházení s daty.

Souhlas pěstouna: _____

V _____ dne _____

Souhlas přijala: _____

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno a příjmení autorky: Zuzana Přímanová

Studijní program: (Bc.) Psychologie

Název práce: Motivace pěstounů mužského pohlaví pro vstup do pěstounské péče

Vedoucí práce: Ing. Mgr. Ivana Dvořáková

Rok dokončení práce: 2018

Počty znaků hlavního textu práce: 106 803

Přímé citace: 16 373

Ostatní text: 90 430

Celkový počet znaků: 205 708

Text práce ve formátu PDF: BP_Zuzana_Primanova_Motivace_Pestounu

**Posudek vedoucího/opponenta bakalářské/diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/-tky: Zuzana Přimanová

Obor studia: Psychologie

Název práce: Motivace pěstounů mužského pohlaví pro vstup do pěstounské péče

Vedoucí/oponent práce: Ing. Mgr. Ivana Dvořáková

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 57

Počet stránek příloh: 26

Počet titulů v seznamu literatury: 34

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Oborová přiléhavost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	x			
--	---	--	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

		x		
--	--	---	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

		x		
--	--	---	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

		x		
--	--	---	--	--

Využití praktických zkušeností

	x			
--	---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

		x		
--	--	---	--	--

Naplnění cílů práce

--	--	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	x			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	x			
--	---	--	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost
výsledků v praxi

		x		
--	--	---	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce
(publikace, referáty, apod.)

		x		
--	--	---	--	--

Objevil se u respondentů nějaký motiv, který autorku překvapil? A proč?

Je podle autorky zásadní rozdíl mezi motivacemi k pěstounské péči u mužů a žen?

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Autorka práce si zvolila vysoce aktuální téma, ve kterém se zabývá motivy mužů pro vstup do pěstounské péče. V teoretické části se přiléhavě věnuje nejprve rodinou, jejími funkcemi. Pokračuje logicky náhradní rodinou péčí, kterou pro čtenáře přibližuje v širších souvislostech a detailněji se zabývá péčí pěstounskou. První část své bakalářské práce pak uzavírá kapitolou, kterou věnuje tématům spojeným s motivací mužů pro vstup do pěstounské péče.

Studentka prokazuje schopnost pracovat s literaturou, odborným textem, který propojuje v logicky plynoucím textu.

Z úvodu je zřejmé, že studentka má s tématem vlastní bohaté zkušenosti. Práci by jistě obohatilo, kdyby tyto své názory alespoň občas do teoretické části zakomponovala.

Některé pasáže teoretické části pak působí trochu jako výčet učebnice bez provázanosti k tématu, o kterém studentka bezesporu mnoho ví. Někdy pak vysvětlující příklady působí dost nepřiléhavým dojmem. (např. str. 23 – při popisu individuálních psychických motivů uvádí příklad: „...aby dostal jedničku ze zkoušení“, což samozřejmě špatně není, ale vhodnější by byl příklad vztahující se přímo k tématu.

Oceňuji naopak přehledné a obsažné zpracování tématu motivace pěstounů k pěstounské péči včetně kapitoly věnující se motivace mužů, kde využívá výsledky významných světových výzkumů, což opět odkazuje k její schopnosti pracovat nejen s realii, ale i s odborným textem.

Část empirická popisuje metodologii kvalitativní sondy, jejíž kostru tvoří 5 polostrukturovaných rozhovorů, které jsou zpracovány tematickou analýzou. Oceňuji snahu o co nejpestřejší výběr participantů. Rozhovory byly vedeny dle osnovy přičemž je z nich patrná autorčina angažovanost i citlivost.

Autorka z rozhovorů vytěžila témata, která přehledně předkládá ve výsledcích výzkumného šetření a dokládá je přímými citačními odkazy, což oceňuji taktéž. V některých případech není označené téma zcela přiléhavé k citačnímu odkazu. (např. str. 37 – téma potřeba pomoci dítěti v nesnázích – „... u holčiček když jsme si je brali jsme jako furt chtěli páreček.....na jistotu“ – v textu o potřebě pomoci dítěti není jediná zmínka. I v některých jiných pasážích je až z celého rozhovoru zřejmé, že autorka téma vnímá, nicméně doporučuji pro příště volit raději delší citaci, aby odkaz s definovaným tématem korespondoval.

Postrádám některá zásadní pojednání a to například o limitech a validitě výzkumu. Některé z limitů autorka zmiňuje v diskuzi, kde bych naopak přivítala skutečnou diskuzi nad výsledky jejího výzkumu s těmi, které uvádí v teoretické části. Celá práce by tak získala uzavřenější a logičtější tvar.

Přes uvedené připomínky hodnotím kladně autorčinu snahu nahlédnout do oblasti, která zatím není výzkumně nijak výrazně zpracovaná a doporučuji v tématu pokračovat při psaní diplomové práce.

Doporučení k obhajobě: doporučuji/~~nedoporučuji~~*

Navrhovaná klasifikace: výborně

Datum, podpis:
27.8.2018

*
nehodící se, škrtněte

**Posudek oponenta bakalářské práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/-tky: Zuzana Přímanová

Obor studia: Psychologie

Název práce: Motivace pěstounů mužského pohlaví pro vstup do pěstounské péče

Oponent práce: Mgr. Johana Růžičková

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 51

Počet stránek příloh: 26

Počet titulů v seznamu literatury: 34

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Oborová přiléhavost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

			3	
--	--	--	---	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

		2		
--	--	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

		2		
--	--	---	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	1			
--	---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

		2		
--	--	---	--	--

Využití výzkumných empirických metod

		2		
--	--	---	--	--

Využití praktických zkušeností

0				
---	--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

0				
---	--	--	--	--

Naplnění cílů práce

			3	
--	--	--	---	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

		2		
--	--	---	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	1			
--	---	--	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

			3	
--	--	--	---	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

			3	
--	--	--	---	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Podařilo se Vám (alespoň částečně) nalézt odpověď na otázky jak hledat mužské pěstouny a jak o ně pečovat?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Téma bakalářské práce, jímž je motivace mužů pro vstup do pěstounské péče, vychází ze studentčiny praktické zkušenosti a dle úvodu má ambice odpovědět na otázky z praxe vyplývající: jak lépe hledat muže pěstouny a jak o ně následně pečovat. Tento záměr oceňuji. Nakolik se ho autorce podařilo naplnit je věc druhá a zmíním ji později.

Teoretická část sestává ze dvou hlavních kapitol. v první nás autorka seznamuje s rodinou, jejími funkcemi a významem pro život dítěte. Bohužel je zde dosti patrné, že vychází z literatury 15 i více let staré, pohled na rodinu je zde tedy dosti konzervativní a zcela neodpovídající dnešním společenským změnám a trendům. Především vychází autorka z předpokladu, že rodinu tvoří matka, otec a dítě, navíc za jediný legitimní svazek ženy a muže (sic!), abychom jej mohli nazývat rodinou, považuje manželství (viz str. 14: "V podstatě ale tato funkce (biologicko-reprodukční) poukazuje na to, že vzájemný vztah muže a ženy nachází svůj smysl až v rodině. V posledních letech se stává, že tato funkce nachází své uplatnění i mimo rodinné společenství, neboť ke zplození dítěte nedochází výhradně v rodině." Autorka tak vlastně přebírá konzervativní pojetí rodiny a zcela tak pomíjí jiné než tradiční modely rodiny (stejnopohlavní svazky, rodič samoživitel s dítětem/děti, bezdětné páry), což je dnes podle mého neudržitelné.

V kapitole o náhradní rodinné péči se pak zaměřuje především na formální a právní aspekty věci, zcela pomíjí otázky psychologické - specifika rodinného života, vývoj dítěte, vztah mezi pěstouny a dítětem, resp. dítětem v pěstounské péči a dalšími dětmi v rodině.

Ve výzkumné části se autorka snaží pátrat po motivaci mužů-otců k přijetí dítěte do pěstounské péče. Zvolila metodu hloubkového rozhovoru a jeho následnou kvalitativní analýzu. Na samotných rozhovorech se podepsala autorčina nezkušenost, problémem je především nedostatečné rozvíjení odpovědí respondentů, celková výtěžnost rozhovorů je tak poněkud chudá. Rovněž analýze je místy trochu rozpačitá, přiřazování řečeného k jednotlivým tématům příliš nesedí (str 37: téma - pomoc dítěti: "...u holčiček když jsme si je brali jsme furt chtěli tak nějak jako jakoby páreček kluka a holku...no a potom(...) jsme si řekli, že to nepůjde normální cestou, prostě nám není shůry dáno mít holčičku, no tak jsme vsadili na jistotu."

Škoda rovněž, že se autorka nepokusila v závěru zodpovědět otázky položené hned v úvodu (viz výše). Závěr je tedy poněkud chudý a nepřekvapivý. Ne zcela zvládnutá je rovněž kapitola diskuse, ve které dochází pouze k vyjmenování metodologických omezení výzkumného šetření, nikoliv k srovnání výsledku se známou teorií a především výsledky jiných výzkumů.

Po formální stránce je práce víceméně v pořádku, kapitoly jsou logicky řazeny. Gramaticky je text v pořádku, občas se objevují stylistické neobratnosti.

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře/dobře dle obhajoby

Datum, podpis:

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'J' followed by several loops and a final vertical stroke.